

ವಿಲಿತಿ ವಿವಾಚ್

ಲೇಖಕರು :
ಶ್ರೀಮತಿ ರಮಾ ಬ್ಯಾ
ಯಾನೆ ಅಮ್ಮಣ

With Best Compliments From :

Kusum

Catering Services

Vimal Nivas, Urva Chilimbi,
MANGALORE - 575 006.

CATERING SERVICES FOR :

Marriages, Conferences, Grahapraveshams,
Upanayanas & all other occasions specialists
South Indian, Chinese & Continental Cuisine

_____ : Contact : _____

Mr. SHAILESH BHAT J.

Phone : 2425287 / 2496069 (O), 2454069 (R)

Mobile : 98440 - 54069

At Economical Rates

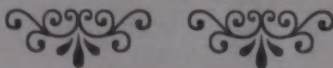
ರೀತಿ - ರಿವಾಜ್

ಬರೆದವರು :

ಶ್ರೀಮತಿ ರಮಾ ಬ್ಯಾ. ಯಾನೆ. ಅಮ್ಮಣ

ಪ್ರಕಾಶಕರು :

ಬಸ್ತಿ ಕೊಗ್ಗಣ್ಣ ಶೆಣೈ

ರೀತಿ - ರಿವಾಜ್

With Best Contemporary Illustrations

ಕೃಷಕಾದರಿ - ಕೃಷಿ

ಬರೆದವರು :

ಶ್ರೀಮತಿ ರಮಾ ಬ್ಯಾ. ಯಾನೆ. ಅಮ್ಮಣ

ಪ್ರಕಾಶಕರು :

ಬಸ್ತಿ ಕೊಗ್ಗಣ್ಣ ಶೆಣೈ

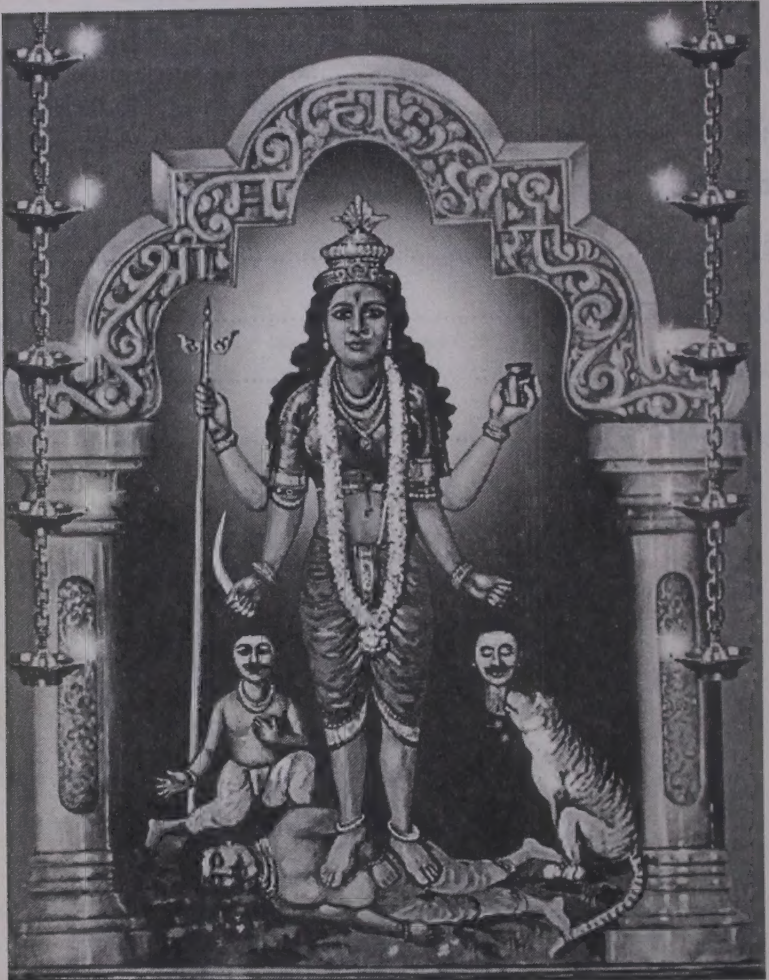
For Private Circulation Only
All Rights Reserved

ಅನುಕ್ರಮ :-

ಮದುವೆ	1
ಗರ್ಭಿಣಿ	16
ಗೃಹಪ್ರವೇಶ	27
ಹಬ್ಬಗಳು	28
ಶ್ರಾದ್ಧ ಕಾರ್ಯಗಳು	38
ಮನೆಮದ್ದು	41
ಪ್ರಾಣಾಯಾಮ	49

ದೊಡ್ಡ ಕುರುಬ

ಶ್ರೀ ಮಹಾಲಸಾ ದೇವಿ

ಶ್ರೀ ಮಹಾಲಸಾ ನಾರಾಯಣಿ ದೇವಿ

ತುಝಾ ಚರಣಿ ಲೋಕಿನ ಲೋಕಿನ | ಮಹಾಲಸಾ | ನಾರಾಯಣಿ ||
 ಕರೀ ದೀನಾವರಿ ಕೃಪೇಚಿ ಚ್ಯಾಯಾ || ತುಝಾ ಚರಣಿ ||
 ತುಝಿ ಚರಣ ಮಾತಿ | ತಿಚಿ ಭಾಗಿರಧಿ ||
 ಚುಕವಿತೊ | ಆಮುಚಿ ಪುನಾರಾವೃತ್ತಿ || ತುಝಾ ಚರಣಿ ||
 ಅನಂತಪರಾಧ | ಪದರಿಗಾಲೂನ || ಶರಣಾಗಂತಾಸಿ | ಕರೀಪಾಲನ |
 ಅಂತರಿದೇಹಿ | ಅಖಂಡಪ್ರೇಮ | ವಾಚ್ಛೇಸಿದೇತು ಜೇಗೊಡನಾಮ ||
 ಮಾರ್ಡೊಲ ಪುರವಾಸಿನಿ | ಶ್ರೀ ಮಹಾಲಸಾ ನಾರಾಯಣಿ ||
 ತ್ರಿಕಾಲ | ತ್ರಿವಿಧ ಸ್ವರೂಪಿಣಿ ತ್ರಿವಿಧ ತಾಪನಿವಾರಿಣಿ || ತುಝಾ ಚರಣಿ ||
 ಭಕ್ತಾಂಸಿ ಕರಿತಿ ರಕ್ಷಣ ದುಷ್ಟಾಂ ಸಿ ಕರಿತಿ ಮರ್ಧನ
 ಕಾಯ ವರ್ಣ ತುಝು | ನಿಜ ಶಾಂತಿಧೀನ ದಯಾಳು ತೊ ಆಮುಚಿ ಆಯು
 ದೇಹಿ ಮಲಾ ತುಝು ದರುಶನ | ಗೇಯಿ ಮಲಾ ತುಝಾ ಚರಣಿ ಮೊಳವೂನ || ತುಝಾ ಚರಣಿ ||
 ತುಝು ಚರಣ ದಾಸಿ ರಮಾ ಅನಿ ಸರ್ವೈ ಜನ ||
 ಪ್ರೇಮ ಭಾವೆ ತುಲಾ || ಸಾಂಷ್ಟಾಂಗ ನಮನ || ತುಝಾ ಚರಣ ||
 ಲೋಕಿನ ಲೋಕಿನ ಮಹಾಲಸಾ | ನಾರಾಯಣಿ ಲೋಕಿನ ಲೋಕಿನ | ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ

ಶ್ರೀರಾಮನಾಥ ಶಾಂತೇರಿ ಕಾಮಾಕ್ಷಿ ಸ್ತೋತ್ರಮ್

ಅನಾಧಿನಾಥ ಶ್ರೀನಾಥ ದೀನನಾಥ ದಯಾನಿಧಿ |
 ಸಿದ್ಧಿನಾಥ ವಿಶ್ವನಾಥ ರಾಮನಾಥ ನಮೋಸ್ತುತೇ ||
 ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣಶ್ಚಾದೌ ಪುರತೊ ನಂದಿಕೇಶ್ವರಃ |
 ಕಾಮಾಕ್ಷೀ ದಕ್ಷಿಣೇ ಯಸ್ಯ ಶಾಂತೇರಿ ಯಸ್ಯ ವಾಮತಃ ||
 ಅನ್ಯತ್ರ ಪುರುಷಾಃ ಸವೈ ವೇತಾಲಃ ಕಾಲಭೈರವಃ |
 ರಾಮೇಶ್ವರಂ ರಾಮಾನಾಥಂ ತಂ ವಂದೇ ಕುಲದೈವತಂ ||
 ರಾಮೇಶ್ವರ ನಮಸ್ತುಭ್ಯಂ ಶರಣಾಗತ ವತ್ಸಲ |
 ಮಹಾರುದ್ರ ನಮಸ್ತುಭ್ಯಂ ಕಮನೀಯ ಗುಣಾಶ್ರಯ ||
 ರಾಮನಾಥ ನಮಸ್ತುಭ್ಯಂ ಸರ್ವಕಾಮಾರ್ಥ ಸಾಧಕ |
 ಮಮ ಸಿದ್ಧಿಮಸಿದ್ಧಿಂ ವಾ ಸ್ವಪ್ನೇ ಸರ್ವ ಪ್ರದರ್ಶಯ ||

ಲೇಖಕರ ಹಿತವಚನ

ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಹಿಂದುವೂ ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳು

1. ಮನೆಯ ಒಳಗು-ಹೊರಗುಗಳು ನಿತ್ಯ ನಿರ್ಮಲವಾಗಿರಬೇಕು. ಮನೆಯ ಮುಂದೆ ತುಳಸಿಯ ಕಟ್ಟೆಯಿರಬೇಕು.
2. ಪ್ರತಿದಿನ ಪರಿವಾರ ಸಮೇತರಾಗಿ ಇಷ್ಟದೇವತೆಯ ಭಜನೆ, ಆರಾಧನೆ ನಡೆಸಬೇಕು. ಹಬ್ಬ ಹರಿದಿನಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಆಚರಿಸಬೇಕು.
3. ಹಿರಿಯರು ಕಿರಿಯರ ಮೇಲೆ ಪ್ರೀತಿ ವಾತ್ಸಲ್ಯಗಳನ್ನು ತೋರಬೇಕು. ಕಿರಿಯರು ಹಿರಿಯರನ್ನು ಗೌರವದಿಂದ ಕಾಣಬೇಕು, ಇಂಥ ಸದ್ಭಾವನೆ, ಸದಾಚಾರಗಳು ನೆಲೆಗೊಳ್ಳುವ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಹಿರಿಯರು ಸೃಷ್ಟಿಸಬೇಕು.
4. ಮನೆಗೆ ಬಂದ ಅಥಿತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರೀತಿ ಗೌರವಗಳಿಂದ ಸತ್ಕರಿಸಬೇಕು. ಮೇಲು ಕೀಳೆಂಬ ತಾರತಮ್ಯ ಸಲ್ಲದು.
5. ನೆರೆಹೊರೆಯವರೊಡನೆ ಸ್ನೇಹ-ಸಹಕಾರದಿಂದ ಇದ್ದು ಸಂತೋಷದ ವಾತಾವರಣ ನಿರ್ಮಿಸಬೇಕು.
6. ಕಳವು, ಹಿಂಸೆ, ವಂಚನೆ, ಆಸೂಯೆ, ಸಿಟ್ಟು, ದುಸ್ವಾರ್ಥ ಮುಂತಾದ ದುರ್ಗುಣ, ದುರ್ವ್ಯಸನಗಳನ್ನು ವರ್ಜಿಸಿ, ನೇರವಾದ ನಡೆ-ನುಡಿ, ಸತ್ಯ, ಧರ್ಮ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ನಡೆಯಬೇಕು.
7. ಸುಖ-ದುಃಖಗಳು, ಲಾಭ-ನಷ್ಟಗಳು, ಹಿತ-ಅಹಿತಗಳು ಸರ್ವರಿಗೂ ಸಮಾನವೆಂದು ತಿಳಿದು ಎಲ್ಲರೊಡನೆ ವ್ಯವಹರಿಸಬೇಕು.

ಶ್ರೀಮತಿ ರಮಾ ಬ್ಯಾ.

ॐ

ಶ್ರೀ ಕುಲದೇವತಾಯ ನಮಃ

ಶ್ರೀ ಗಣೇಶಾಯ ನಮಃ

ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಗುರುಭ್ಯೋ ನಮಃ

ಮುನ್ನುಡಿ

ಸಮಾಜ ಸೇವೆಯಲ್ಲೇ ತನ್ನನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡ ಶ್ರೀಮತಿ ರಮಾಬಾಯಿವರು ಜನಿಸಿದ್ದು 1916ರಲ್ಲಿ. "ಬೆಳೆಯ ಸಿರಿ ಮೊಳಕೆಯಲ್ಲಿ" ಎಂಬಂತೆ ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲೇ ಅವರ ಪ್ರೌಢಿಮೆ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಚಿಕ್ಕಂದಿನಲ್ಲೇ ತಾಯಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ತಬ್ಬಲಿಯಾಗಿ ಮಂಚೇಶ್ವರದಲ್ಲಿ ಅಜ್ಜಿಯ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದರು. ಹುಟ್ಟಿದಾಗ ತೊಟ್ಟಿಲಲ್ಲಿ ನಾಮಕರಣವಾಗದೆ ಎಲ್ಲರೂ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ "ಅಮ್ಮಣ್ಣ" ಎಂದೇ ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಮುಂದೆ ಐದು ವರ್ಷ ಪ್ರಾಯವಾದಾಗ ಮುಲ್ಕಿಯ ವೆಂಕಟಮಣನ ಸನ್ನಿಧಾನದಲ್ಲಿ "ರಮಾ" ಎಂದು ನಾಮಕರಣವಾಯಿತು.

ಮುಂದೆ ತನ್ನ ಮಾತೃ ಸಂಸ್ಥೆಯಾದ ಕೆನರಾ ಹೈಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿ ಕಲಿಕೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಆಟಪಾಠಗಳಲ್ಲಿ ಪಠ್ಯೇತರ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ, ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತ ಮುಂದಾಗಿ ಶಾಲೆಗೇ ಕೀರ್ತಿ ತಂದವರು ಇವರು. ತಂದೆ ವೈದ್ಯರಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಅವರ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಸಹಾಯಕರಾಗಿದ್ದು, ಅವರಿಂದ ಮನೆಮದ್ದು, ರೋಗಿಗಳ ಶುಶ್ರೂಷಾ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಅರಿತುಕೊಂಡು ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರಿಂದ ನರಳುವವರಿಗೆ ನೆರವಾಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಆರೈಕೆ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಎತ್ತಿದ ಕೈ ಅವರದ್ದು.

ಅವರ ಅಕ್ಕನ ಕುಟುಂಬ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡದಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಆಗಾಗ ಹಬ್ಬಹರಿದಿನಗಳು, ಮದುವೆ, ಮುಂಜಿ ಇತ್ಯಾದಿಗಳೆಲ್ಲಾ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋಡಿ ಅಭ್ಯಸಿಸಿ ರೀತಿ ರಿವಾಜಗಳನ್ನು ಅರಿತುಕೊಂಡರು.

ಅವರಿಗೆ ತನ್ನ ಗುರು, ದೇಶ, ಧರ್ಮ, ಸಮಾಜ ಇವೆಲ್ಲದರಲ್ಲೂ ಅಪಾರವಾದ ಶ್ರದ್ಧೆ ಹಾಗೂ ಪ್ರೀತಿ

ಪ್ರಾತಃ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎದ್ದು, ತಣ್ಣೀರು ಸ್ನಾನಮಾಡಿ, ಸಂಧ್ಯಾವಂದನೆ, ದೇವರ ಭಜನೆ ಮುಗಿಸಿದ ಅನಂತರವೇ ಉಪಾಹಾರ ಯಾರು ಯಾವುದೇ ನೆರವು ಕೇಳಿದರೂ ಇಲ್ಲವೆನ್ನುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಗತ್ಯಬಿದ್ದರೆ ಅವರ ಮನೆಗೇ ಹೋಗಿ ಎಲ್ಲಾ ವಿವರಗಳನ್ನೂ ತಿಳಿಸಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಮದುವೆ, ಮುಂಜಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಂಟಪಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಸಿದ್ಧತೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ

ಬರುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ ವೈದಿಕರು "ಅಮ್ಮಣ್ಣ ಮಾಯಿ" ಇದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ಕೆಲಸ ಅರ್ಧದಷ್ಟು ಮುಗಿದಂತೆಯೇ ಸರಿ" ಎಂದು ಅವರನ್ನು ಹಾಡಿ ಕೊಂಡಾಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ಅವರು ಕ್ರಿ.ಶ. 1968ರಲ್ಲಿ ಕಾರಣಾಂತರದಿಂದ ತಮ್ಮ ಬಾಡಿಗೆ ಮನೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಜ್ಜೆಯಲ್ಲಿರುವ ತಮ್ಮ ಮಗಳ ಮನೆಗೆ ಬಂದು ನೆಲೆಸಿದರು. ಅಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಮನೆಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದುದರಿಂದ ತುಂಬಾ ಬಿಡುವು ಸಿಗುತ್ತಿತ್ತು. ಮೊದಲೇ ಬರೆಯುವುದೆಂದರೆ ಬಹಳ ಪ್ರೀತಿ ಈಗಂತೂ ಅದನ್ನೇ ತಮ್ಮ ಹವ್ಯಾಸವಾಗಿ ಬೆಳೆಸತೊಡಗಿದರು. ನಮ್ಮ ಸಮಾಜ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಮಾರುಹೋಗಿ ಪೌರಾತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನೇ ಮರೆಯುತ್ತಿರುವುದು ಅವರಿಗೆ ತುಂಬಾ ದುಃಖವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರು "ರೀತಿ-ರಿವಾಜ್" ಎಂಬ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಬರೆದರು. ಇಂದಿನ ನಮ್ಮ ಈ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಈ ಪುಸ್ತಕವು "ದಾರಿದೀಪವಾಗಲಿ" ಎಂಬುದೇ ಅವರ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಯಾಗಿತ್ತು.

ರಮಾಬಾಯಿಯವರಿಗೆ ಭಜನೆ, ರಾಮನಾಮ ಬರೆಯುವುದೆಂದರೆ ಎಲ್ಲಿಲ್ಲದ ಸಂತೋಷ. ಹಾಗೆಯೇ ಅಪ್ಪನಿಂದ ಕಲಿತ "ಮನೆಮದ್ದು" ಅಕ್ಕನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿ ಮಾಡಿ ಕರತಲಾಮಲಕ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಮದುವೆ, ಮುಂಜಿ, ನಾಂದಿ, ನಿಶ್ಚಯ ತಾಂಬೂಲ, ಮದುವೆ ಮಂಟಪ, ಗೃಹಪ್ರವೇಶ, ಹಬ್ಬಹರಿದಿನ, ಷಷ್ಠ್ಯಬ್ಬಿ, ಹುಟ್ಟುಹಬ್ಬ ಇತ್ಯಾದಿ ಹಲವಾರು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ತಯಾರಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಸವಿವರವಾಗಿ, ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿ ಒಂದು ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಬರೆದು, ಅವುಗಳ ಮೂರು ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದರು. ಪರೋಪಕಾರಾಯ ಮಿದಂ ಶರೀರಂ ಎಂಬ ಆರೋಗ್ಯಕ್ರಿಯಂತೆ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ತನ್ನ ಕೈಲಾದ ಸೇವಾ ಸಹಾಯವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಭಲ ಅವರಲ್ಲಿತ್ತು. ಇದನ್ನೇ ಅವರು ಇತರರಿಗೂ ತಿಳಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು.

ಜೀವನ ಪರ್ಮಂತ ಸಮಾಜ ಸೇವೆಯಲ್ಲೇ ಕಾಲ ಕಳೆದ ರಮಾಬಾಯಿಯವರು. ಕ್ರಿ.ಶ. 1998ರ ಜೂನ್ ತಿಂಗಳಿನಿಂದ ಅಸ್ವಸ್ಥರಾಗಿ, ಅದೇ ವರ್ಷದ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ಹದಿನಾರಂದು ತನ್ನ ಎಂಭತ್ತೆರಡನೆಯ ಹರೆಯದಲ್ಲಿ ಜರಂಧಾಮವನ್ನೊದಿದರು. ಒಂದು ಉತ್ತಮ ಪರೋಕಾರಿ ಚೇತನ ನಮ್ಮಿಂದ ದೂರವಾಯಿತು ಇಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಆದರ್ಶ ಗುಣಗಳನ್ನು ನಾವು ನಮ್ಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿದರೆ ಅದೇ ನಾವು ಅವರಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸುವ ಅಂತಿಮ ಶ್ರದ್ಧಾಂಜಲಿ.

ಬಸ್ತಿ ಕೊಗ್ಗಣ್ಣ ಶೆಣೈ

ಸಂಸ್ಕೃತಮ್

ಭಾರತಿನಗರ ಬಿಜ್ಜೆ - 575 004.

ಮದುವೆ

'ಮದುವೆ' ಅಂದರೆ ಬರೇ ಸೀರೆ ಸಿಂಗಾರ ಬಂಗಾರಗಳ ಸಂಭ್ರಮ ಅಲ್ಲ. ದಾಂಪತ್ಯವೆಂದರೆ ಒಂದು ಪವಿತ್ರ ಸಹಚರ್ಯ. ದಾಂಪತ್ಯ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ಅರಿತು ಕಷ್ಟ ಸುಖಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಭಾಗಿಯಾಗಿ ರಥದ ಎರಡು ಚಕ್ರಗಳಂತೆ, ಸಂಸಾರ ಎಂಬ ರಥವನ್ನು ವಿಶ್ವಾಸ ಎಂಬ ಪಥದಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ಸಾಗಿಸುವುದೇ ಸುಖಸಂಸಾರದ ಗುಟ್ಟು. ಪತಿ ಪತ್ನಿಯರಿಬ್ಬರು

ಸಂಸಾರದ ಹೊಣೆಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಸಮಭಾಗಿಯಾಗಬೇಕು.

ನಿಶ್ಚಯ ತಾಂಬೂಲ

ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ನೆಂಟಸ್ಥಿಕೆ ಕೂಡಿ ಬರುವ ನಂತರ ಬೀಗರೊಡನೆ ಮಾತು ಖಂಡಿತ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ 'ನಿಶ್ಚಯ ತಾಂಬೂಲ' ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ.

ಹೋಗುವಾಗ ಮಾಡುವ ತಯಾರಿ :

ಕುಂಕುಮ-1 ಪಾವು, ಹೂ ಚೆಂಡು-1, ರಸಬಾಳೆ ಹಣ್ಣು-11, ಮಣೆಗಳು-6, ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಹಾಸಲು ಪಟ್ಟಿ ವಸ್ತ್ರ, ಮಿಠಾಯಿ ಉಂಡೆ-25, ಹಾಲುಸಕ್ಕರೆ (ಕೆಲವು ಗ್ಲಾಸುಗಳು), ವೀಳ್ಯದೆಲೆ-50, ಅಡಿಕೆ-5, ಅಲಂಕರಿಸಿದ ಕಾಲುದೀಪ-1, ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ-1, ಗಂಧಪಾತ್ರೆ, ಗುಲಾಬದಾನಿ, ತುದಿಬಾಳೆ ಎಲೆ-2, ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಹರಿವಾಣ ಅಥವಾ ಬೆಳ್ಳಿ ಬಟ್ಟಲು.

ನಿಶ್ಚಯ ತಾಂಬೂಲ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಆದರೆ : ಮನೆಯನ್ನು ಚೊಕ್ಕಟವಾಗಿಟ್ಟು, ಮನೆಯ ಎದುರುಬಾಗಿಲಿಗೆ ಮಾವಿನ ಎಲೆಯ ತೋರಣ ಕಟ್ಟಬೇಕು. ಮನೆಯ ನಡುಕೋಣೆ ಹೋಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಾಡಬಹುದು. ಬೀಗರು ಬರುವ ಒಂದು ಗಂಟೆಯ ಮುಂಚೆ ಹೆಬ್ಬಾಗಿಲು ತೆರೆದಿಡಬೇಕು. ಬೀಗರನ್ನು ಸುಮಹೂರ್ತದಲ್ಲಿ ಕರೆದು ತರಬೇಕು. ಬೀಗರ ಕಡೆಯವರನ್ನು, ತಾಯಿ ಕುಟುಂಬದವರನ್ನು, ಇಷ್ಟ ಮಿತ್ರರನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸಬೇಕು. ಪುರೋಹಿತರು ಹೇಳಿದ ಪ್ರಕಾರ ಸಾಮಾಗ್ರಿಗಳನ್ನು ತಂದಿಡಬೇಕು. ಐದು ಬಗೆ ತಿಂಡಿಯ ಫಲಾಹಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಈಗ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಇಂತಹ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳನ್ನು ಕಲಾಮಂದಿರ (ಹೋಲ್)ದಲ್ಲಿ ಮಾಡುವುದು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ.

ವಧು ಮತ್ತು ತಾಯಿ ಪಟ್ಟಿ ಸೀರೆ ಉಡಬೇಕು. ಹೂ ಮುಡಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನೆಲದಮೇಲೆ ಜಮಖಾನ ಹಾಸಿ ನಡುವಿನಲ್ಲಿ ದೀಪ ಇಡಬೇಕು. ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಮುಖ

ಮಾಡಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಎರಡೂ ಕಡೆಯ ಪುರೋಹಿತರಿಗೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಲು ಮಣೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಹರಿವಾಣ ತಟ್ಟೆ, ಚಿಪ್ಪುಟ ಇತ್ಯಾದಿ ಕೊಡಬೇಕು. ವಧು ವರನ ತಂದೆ ತಾಯಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಲು ಮಣೆ ಇಟ್ಟು ಅದರ ಮೇಲೆ ಪಟ್ಟೆ ವಸ್ತ್ರ ಹಾಕಬೇಕು. ಮಿಠಾಯಿ, ವೀಳ್ಯ, ಕುಂಕುಮ, ಹೂ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಹರಿವಾಣದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟು ಪುರೋಹಿತರು ಹೇಳಿದ ಪ್ರಕಾರ ವಿಧಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಹರಿವಾಣವನ್ನು ಅದಲು ಬದಲು ಮಾಡುವುದು. ಆಗ ಬೀಗರು ಉಡುಗೊರೆಯಾಗಿ ವಧುವಿಗೆ ಚಿನ್ನ, ಸೀರೆಯನ್ನು ಕೊಡುವ ಕ್ರಮ ಉಂಟು. ರೂ.ಯನ್ನು ಕೊಡಬಹುದು. ಬೀಗರಿಗೆ ಗಂಧ ಪನ್ನೀರು ಕೊಟ್ಟು ಸನ್ಮಾನಿಸಿ, ಹಾಲು ಸಕ್ಕರೆ ಕೊಡಬೇಕು. ವರನಿಗೂ ಕೊಟ್ಟು ಇತರರಿಗೂ ಹಂಚುವುದು. ನಂತರ ವಧುವಿನ ತಾಯಿ ತಂದೆ ವರನಿಗೆ ಧೋತಿ ಅಥವಾ ಪ್ಯಾಂಟು ಶರ್ಟುಗಳ ಬಟ್ಟೆ, ರೂ.ಗಳನ್ನು ಉಡುಗೊರೆಯಾಗಿ ಕೊಡುವರು. ವಧುವು ಹಿರಿಯರಿಗೆಲ್ಲಾ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಆಶೀರ್ವಾದ ಪಡೆಯಬೇಕು. ಬಂದ ಜನರಿಗೆಲ್ಲಾ ಫಲಾಹಾರ ಮಾಡಿ ಬೀಗರನ್ನು ಆದರಪೂರ್ವಕ ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಡುವುದು. ಈ ನಿಶ್ಚಯ ತಾಂಬೂಲವನ್ನು ಮದುವೆಯ ಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದರೆ ಅದಕ್ಕೆ "ವಿಡ್ಯಾವರಣ" ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ನಾಂದಿ

ಮದುವೆ, ಮುಂಜಿ, ಉಪನಯನ ಮೊದಲಾದ ಶುಭಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ಮೊದಲ ಹೆಜ್ಜೆಯೇ ನಾಂದಿ. ನಾಂದಿ ಇಟ್ಟು ನಂತರ ಶುಭಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಕುಟುಂಬದವರಲ್ಲಿ ಜನನ ಮರಣಗಳ ಸೂತಕ ಇಲ್ಲ.

ಮದುವೆಯ ಹತ್ತು ದಿನದ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ನಾಂದಿ ಇಡುವುದು. ತಮ್ಮ ಕುಲಪುರೋಹಿತರನ್ನು ಕರೆದು ತಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದ ಪ್ರಕಾರ ವಿಧಿ-ವಿಧಾನವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವುದು. ಶ್ರೀ ಕುಲದೇವರು, ಶ್ರೀ ಗಣಪತಿ, ಗ್ರಾಮದೇವರು, ಶ್ರೀ ಗುರು ಹಿರಿಯರನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿ ಕಾಣಿಕೆ ಇಡುವುದು. (5.25 ರೂ. ಇಡಬಹುದು). ಶುಭಕಾರ್ಯದ ಮೊದಲ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಶ್ರೀ ಗಣೇಶನಿಗೆ ಸಲ್ಲತಕ್ಕದ್ದು.

ಮಾಡಬೇಕಾದ ತಯಾರಿ : ಬೆಳ್ಳಿಗೆ ಅಕ್ಕಿ-1 ಕೆ.ಜಿ., ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ-1, ವೀಳ್ಯದ (ಪಟ್ಟಿ) ವೀಡೆ 25, ಹೂ-1 ಕುಂಕುಮ, ಅಲಂಕರಿಸಿದ ಕಾಲುದೀಪ-1, ಬಾಳೆಎಲೆ-4, ಶೇಸೆ (ಹರಿವಾಣದಲ್ಲಿ-4 ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ, ಸ್ವಲ್ಪ ಬೆಳ್ಳಿಗೆ ಅಕ್ಕಿ ಇಡುವುದು). ಅಡಿಕೆ 2, ಆರತಿ, (ಹರಿವಾಣದಲ್ಲಿ 1 ವೀಳ್ಯದ ಎಲೆಯ ಮೇಲೆ ಇಡಬೇಕು).

ಕಲಶಕ್ಕೆ : ಚಂಬು-2 ಹಿತ್ತಾಳೆ, ತಾಮ್ರ ಅಥವಾ ಕಂಚಿನದು ಆಗುತ್ತದೆ ಹರಿವಾಣ-3, ತಟ್ಟೆ, ಚಿಪ್ಪುಟ, ಮಣೆಗಳು-5, ಅದರ ಮೇಲೆ ಹಾಸಲು ಪಟ್ಟಿ ವಸ್ತ್ರ, ಹೊಸತು ಬುಟ್ಟಿ-1, ನೂಲಿನ ಉಂಡೆ-1, ಒನಕೆ-1, ಚೂರಿ-1, ಬೈರಾಸು-1, ರವಕೆ ಖಣ-1 (ಸೀರೆ ಸಹ ಇಡಬಹುದು) ದೇವಬಾಳೆ ಹಣ್ಣು-15, ಬೆಳ್ಳಿಗೆ ಅಕ್ಕಿ-3 ಕೆ.ಜಿ., ಬಾಳೆಎಲೆ-10, ಈ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ತಂದು ಪುರೋಹಿತರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದು. ದೇವರ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿ ಮೊದಲು ಪುರೋಹಿತರ ಕಾಲು ಮುಟ್ಟಿ ನಮಸ್ಕರಿಸಬೇಕು. ನೈವೇದ್ಯಕ್ಕೆ ಸಕ್ಕರೆ ಇಡಬೇಕು. ಲಗ್ನದ ದಿನದವರೆಗೆ ದಿನಾಲೂ ನೈವೇದ್ಯ ಇಟ್ಟು ನಾಂದಿ ಇಟ್ಟಲ್ಲಿ ಆರತಿ ಬೆಳಗಿಸಬೇಕು. ನಾಂದಿ

ಇಟ್ಟ ದಿನವೇ ಕುಟುಂಬದ 5 ಮನೆಯವರಿಗಾದರೂ "ಹೇಳಿಕೆ" ಮಾಡಬೇಕು. ಮೊದಲು ತಾಯಿ ಮನೆಗೆ, ಹಿರಿಯರ ಮನೆಗೆ ಹೇಳಿಕೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಅದೇ ದಿನ ಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ಉಡುವ ಸೀರೆಗೆ (ಮಾಂಚ್ಚೆ ಕಾಪ್ಪಡ) "ವಾಡಪ" ಮಾಡಬಹುದು. ಅಥವಾ ಶುಕ್ರವಾರ ಮಾಡಿದರೂ ಆಗಬಹುದು. ನೈವೇದ್ಯಕ್ಕೆ ಅವಲಕ್ಕಿ ಕಚ್ಚಾಯ ಮಾಡಬಹುದು. ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಮಣೆಯನ್ನು ತೊಳೆದು ರಂಗವಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಮಂಟಪ ಸೀರೆಯ ಸೆರಗು (ವರ್ಲ) ಮೇಲೆ ಮಡಚಿ ಮಣೆಯಲ್ಲಿ ಇಡುವುದು. ಅದರ ಮೇಲೆ ಧಾರೆಮಣಿ, ಕಾಲುಂಗುರ ಇತರ ಆಭರಣಗಳು (ವಧುವಿನ) ಇಡಬೇಕು. ಕಾಡಿಗೆ, ಕುಂಕುಮ ಕರಡಿಗೆ, ಮಲ್ಲಿಗೆ ಹೂ ತುಂಡು, ವೀಳ್ಯದ ವೀಡೆ 1, ಸ್ವಲ್ಪ ಬೆಳ್ಳಿಗೆ ಅಕ್ಕಿ (ಅಕ್ಷತೆ) ಇಡಬೇಕು. ಕಾಲು ದೀಪ ಬೆಳಗಿಸಿ ಇಡಬೇಕು.

ಅಡಿಗೆ : ಕಡ್ಲೆಗಿರಿ, ಗೋಡಿರಾಂದಯಿ, ಬಟಾಟೆ ಉಪ್ಪರಿ, ಸಿಹಿಪಾಯಸ ಮಾಡಿ ದೇವರ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟ ಸೀರೆಯ ಮಣೆಯ ಎದುರಲ್ಲಿ ಬಡಿಸಬೇಕು. ನಂತರ ತುಪ್ಪ, ಮಜ್ಜೆಗೆ ಬಡಿಸಿ ಮನೆಯ ಹಿರಿಯ ಗಂಡಸರಿಂದ ಬಡಿಸಿದ ಸೀರೆ ಇಟ್ಟ ಮಣೆಗೂ, ದೇವರಿಗೂ ಆರತಿ ಬೆಳಗಿಸಿ ಒಂದು ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಒಂದು ಹಿರಿಯ ಹೆಂಗಸರನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿ ಮಣೆಯನ್ನು ಅಲ್ಲಾಡಿಸಿ ಬೀಡಬೇಕು. ಆರತಿ ಮಾಡಿದವರು ಬಡಿಸಿದ ಎಲೆಯಲ್ಲಿ ಊಟ ಮಾಡಬೇಕು. ಹೆಂಗಸರು ಹೂ ಕುಂಕುಮ ಕಾಡಿಗೆ ಹಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ವರನ ಕಡೆಯವರೂ ವಧುವಿನ ಲಗ್ನದ ಸೀರೆ, ಬಂಗಾರವಿಟ್ಟು ಹೀಗೆಯೇ ವಾಡಪ ಮಾಡಬೇಕು.

ವಿ.ಸೂ. ನಾಂದಿ ಮತ್ತು ನಿಶ್ಚಯ ತಾಂಬೂಲದ ವಿಧಿ ವಿಧಾನ, ಮಾಡುವ ತಯಾರಿ ವಧುವರನ ಕಡೆಯವರಿಗೂ ಒಂದೇ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿದೆ.

ಮದುವೆಯ ಮೊದಲ ತಯಾರಿ

1. ಮದುವೆಯ ಹೋಲ್ ಬುಕ್ ಮಾಡಬೇಕು. 2. ವಾದ್ಯದವರಿಗೆ (ಓಲಗ) ಹೇಳಿ ಇಡಬೇಕು. 3. ಭಟ್ಟರಿಗೆ ಹೇಳಬೇಕು. 4. ವಿಡಿಯೋ ಫೋಟೋದವರಿಗೆ ಹೇಳಿ ಇಡಬೇಕು. 5. ವಧುವನ್ನು ಸಿಂಗರಿಸುವ ಹೆಂಗಸರಿಗೆ ಮೇಕಪ್ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಹೇಳಬೇಕು. 6. ಹೂ ಮಾಲೆಗಳಿಗೆ ಆರ್ಟ್ ಕೊಡಬೇಕು. 7. ಅಡಿಗೆ, ತಿಂಡಿಗಳ ಏರ್ಪಾಡು. 8. ಮಂಟಪ ಸಿಂಗರಿಸುವವರಿಗೆ ಹೇಳಿಡಬೇಕು. 9. ವರನ ಕಾರು ಸಿಂಗರಿಸಬೇಕು.

ಮದುವೆ ಹೋಲ್ ಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಒಂದೆರಡು ದಿನ ಮೊದಲೇ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ತಯಾರಿ ಮಾಡಿ ಇಡಬೇಕು.

ವಧುವಿನ ಮನೆಯವರು : ಕುಂಕುಮ, ಗಂಧದಪಾತ್ರೆ, ಗುಲಾಬುದಾನಿ-2, ವರನಿಗೆ ಕೊಡುವ ಉಂಗುರ, ಶರ್ಟುಪೀಸು, ವಧುವಿನ ತಂದೆಗೆ ಉಡಲು ಪಾಟ್ಲಿತೊಡಪು, ತಲೆಗೆ ಕಟ್ಟಲು ಸಣ್ಣ ಶಾಲು, ತಾಯಿಯವರ ವಸ್ತ್ರ, ವಧುವಿನ ಡ್ರೆಸ್ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಬ್ಯಾಗ್‌ನಲ್ಲಿ ತಯಾರಿ ಮಾಡಿಡಬೇಕು. ಟೋಯಲೆಟ್ ಬಾಕ್ಸ್, ಕಾಡಿಗೆ ಕರಡಿಗೆ, ರಿಬ್ಬನ್, ಸೇಪ್ಪಿಪಿನ್,

ಕ್ಲಿಪ್ಸ್, ಪೌಡರ್, ಬಾಚಣಿಗೆ, ಕನ್ನಡಿ, ಬೈರಾಸು, ಸಾಬೂನು, ಧೋತಿ, ವರನಿಗೆ ಕೊಡುವ ಮಂಟಪ ಸಭೆ (ಸಂಧ್ಯಾವಂದನೆಯ ಸಂಧೂಕ, ಬಟ್ಟಲು, ತಟ್ಟೆ ಚಿಪ್ಪುಟ, ಕನ್ನಡಿ, ಪ್ಯಾಂಟ್ ಪೀಸ್ (ಸ್ವಲ್ಪ ರೂ. ಕೂಡಾ)ಧಾರೆ ಎರೆಯಲು ಸಣ್ಣ ಮಿಳ್ಳಿ, ಅಂತರಪಾಟು, ಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ಮಾಡುವ ಉಡುಗೊರೆಗಳು-3, ದಕ್ಷಿಣೆ, ಭೂರಿದಕ್ಷಿಣೆ ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹೋಲ್‌ಗೆ ಕೊಂಡುಹೋಗಿ, ಅತೀ ಜಾಗ್ರತೆ (ಕಳವಾಗದಂತೆ) ಯಿಂದ ನಂಬಿಗಸ್ತ ಜನರ ಹತ್ತಿರ ಕೊಟ್ಟು ಇಡಬೇಕು.

ವರನ ಕಡೆಯವರು ಮಾಡ ಬೇಕಾದ ತಯಾರಿ : ವರನ ಡ್ರೆಸ್, ರುಮಾಲು, ಶಾಲು, ಪೌಡರ್, ಬಾಚಣಿಗೆ, ವರನ ಪಾಟ್ಕಾ ತೊಡೊಪು, ಶಾಲು, ಬೈರಾಸು, ಮುಂಡು 2, ವಧುವಿನ ಲಗ್ನದ ಸೀರೆ, ಚೌಕದ ಬಾಚಣಿಗೆ, ಇತರ ಸೀರೆಗಳನ್ನೂ ಬಂಗಾರವನ್ನೂ ಜಾಗ್ರತೆಯಿಂದ ತೆಗೆದಿಟ್ಟು, ಅಂತರಪಾಟು ವಸ್ತ್ರ, ವಧುವಿನ ತಂದೆ ತಾಯಿಗೆ ಕೊಡುವ ಸೀರೆ, ಧೋತಿ, ಲಾಯ್ಡ್‌ಶಲ್ನೊ, ಬಾಗಿಲಧೋರ್ಚೆ ಹೋಲ್‌ನಲ್ಲಿಯೇ ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಕೊಡುವ ಉಡುಗೊರೆಗಳು, ಪತಿಗೆ ಆರತಿ ಮಾಡುವಾಗ ಕೊಡುವ ಉಡುಗೊರೆ, ರೂ .....? ಪತ್ತಾಬಾಂದುಚೆ 5.25ರೂ., ಉಸ್ಪೆಖಾವ್ನೆ ರೂ .....? ಹೆಸರಿಡುವಾಗ ಓಕುಳಿ ಉಂಗುರ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಒಂದು ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಲ್‌ನಲ್ಲಿ ನಂಬಿಗಸ್ತ ಜನರ ಹತ್ತಿರ ಕೊಟ್ಟು ಇಡಬೇಕು.

ಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕಾದ ತಯಾರಿ : ಹೊರ ಬಾಗಿಲಿನಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಕಠಾರ, ಬೈರಾಸು, ಹರಿವಾಣದಲ್ಲಿ ಕುಂಕುಮದ ನೀರು (ವರನಿಗೆ ಓವಾಳಿಸಲು) ಅಲಂಕರಿಸಿದ ಕಾಲುದೀಪ-2, ವಧೂವರರಿಗೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಲು ಸೋಫಾ ಅಥವಾ ಕುರ್ಚಿ, ಕೈ ಒರಸಲು ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಟವೇಲು (ರುಮಾಲು) ಪುರೋಹಿತರಿಗೆ ಹರಿವಾಣ, ತಟ್ಟೆಚಿಪ್ಪುಟ, ಅಕ್ಷತ ಪಾತ್ರೆ, ಕುಂಕುಮ, ಗಂಧ, ಗುಲಾಬದಾನಿ, ಪುರೋಹಿತರು ಹೇಳಿದ ಪ್ರಕಾರ ಬೆಳ್ಳಿಗೆ ಅಕ್ಕಿ, ತೆಂಗಿನ ಕಾಯಿ, ಹೂ, ವೀಳ್ಯದ ಪಟ್ಟಿ (ವೀಡೆ), ಬಾಳೆ ಎಲೆ-25, ದೇವ ಬಾಳೆ ಹಣ್ಣು-30, ವಧೂವರರ ಹೂಮಾಲೆಗಳು-2, ದನದ ತುಪ್ಪ, ದನದ ಹಾಲು-¼ ಲೀಟರ್, ಪಿಟ್ಟಾದಿವೈ-32, ಗುಳಿಗಳು-32, (ಒಂದು ಪಾವು ಅಕ್ಕಿ ಹಿಟ್ಟನ್ನು ಒಂದುವರೆ ಮುಷ್ಟಿ ಅರಸಿನ ಹುಡಿ, ಸ್ವಲ್ಪ ಸುಣ್ಣು ಬೆರೆಸಿ ನೀರಿನಿಂದ ಕಲಸಿ ಮುದ್ದೆ ಮಾಡಿ ಬೋಳಾಗುಳಿಯಂತೆ ಸಣ್ಣ ಗುಳಿಗೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಚಟ್ಟೆ ಮಾಡಬೇಕು). ವೀಳ್ಯದ ತುಂಡು ಇಟ್ಟು ಸಣ್ಣ ಬತ್ತಿಗಳನ್ನು ಎಣ್ಣೆಯಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿಸಿ ಅದರ ಮೇಲೆ ಇಡುವುದು. ಉದ್ದಿನ ಹೋಮದ ಮುಹೂರ್ತಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಲಗ್ನದ ಹೋಮಕ್ಕೆ ಹಲಸಿನ ಕೆತ್ತೆ (ಕಾಪ್ಪಿ), ಸೇವಂತಿಗೆ ಹೂ, ಸಾಣೆಕಲ್ಲು, ಶೇಡಿತುಂಡು, ಅರಸಿನ ತುಂಡು 2, ಭಟ್ಟರಿಗೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಲು ಮಣೆಗಳು, ಧಾರೆ ಎರೆಯಲು ಚಂಬು, ದನದ ಹಾಲು, ಹೊದ್ಲು, ಬೆಲ್ಲ, ಜೀರಿಗೆ, ಅಂತರಪಾಟು, ಸಂದೂಕದ ಸಾಮಾನು, ಪ್ಯಾಂಟ್‌ಪೀಸ್ (ವರನಿಗೆ ಕೊಡಲು) ಭಟ್ಟರ ಹತ್ತಿರ ಕೊಡಬೇಕು. ಮದುವೆ ಮುಂಚಿನ ದಿನ ಹೋಲ್‌ಗೆ ಹೋಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಏರ್ಪಾಟು ನೋಡಿ ಬರಬೇಕು. ಮಾವಿನ ಎಲೆಯ ತೋರಣ ಕಟ್ಟಬೇಕು.

ವಧುವಿನ ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಡುವ ಮೊದಲು : ವಧು ಮತ್ತು ತಾಯಿ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ 5 ಗಂಟೆಗೆ ಎದ್ದು ಅರಸಿನ ಹುಡಿ ಮೈಗೆ ಸವರಿ 5 ಸಾರಿ ಬಾಯಿ ಮುಕ್ಕಳಿಸಬೇಕು. ವಧುವಿಗೆ ತಲೆ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ ಹೊರಗೆ ಬರುವ ಮೊದಲು ಕುಂಕುಮ ಬೊಟ್ಟು ಮಾಡಿ ತರಬೇಕು. ಲಗ್ನ ಚೂಡಿ ಬಲಕ್ಕೆ 3 ಬಳೆ, ಎಡಕ್ಕೆ 2 ಬಳೆಗಳು (ಕಪ್ಪು) ಹಾಕಬೇಕು.

ದಿಬ್ಬಣ ಕರೆತರುವುದು : ದಿಬ್ಬಣ ಕರೆತರಲು ವಧುವಿನ ಅಣ್ಣ ಅಥವಾ ತಮ್ಮ ಹೂ ಮಿಠಾಯಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕು. ಊರಿನಲ್ಲಿಯೇ ಆದರೆ ಅದೇ ದಿನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಹೋಗಬಹುದು. ಮಿಠಾಯಿ ಕೊಟ್ಟು ಬೀಗರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಲ್ಲಿ ಉಡುಗೊರೆಯಾಗಿ ರೂ .....? ಕೊಡಬೇಕು. ತಮ್ಮ ಅನುಕೂಲ ಪ್ರಕಾರ ರೂ. 10, 15, 25, 50 .....

ದಿಬ್ಬಣ ಹೊರಡುವ ತಯಾರಿ : ಕಲ್ಪಕನ್ನಡಿ : ಒಂದು ಹರಿವಾಗದಲ್ಲಿ (ಬಟ್ಟಲು) 2 ಮುಷ್ಟಿ ಬೆಳ್ಳಿಗೆ ಅಕ್ಕಿ ಹಾಕಿ ಅದರ ಮೇಲೆ ಸಣ್ಣ ಮಿಳ್ಳಿ ಇಟ್ಟು (ಚಂಬು) ಅದರಲ್ಲಿ ನೀರು, ಹೂ ತುಂಡು, ಅಕ್ಷತೆ ಹಾಕಿ ಅದರ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಒರಗಿ ಕನ್ನಡಿ, ಕನ್ನಡಿಗೆ ಹೂಮಾಲೆ, ಚಿನ್ನದ ಸರ ಹಾಕಿ ಅದನ್ನು ವರನ ತಂಗಿ ಯಾ ಅಕ್ಕ, ವಧುವಿನ ಕಡೆಯಿಂದ ವಧುವಿನ ತಂಗಿಯಾ ಅಕ್ಕ ಹಿಡಿಯಬೇಕು. (ದಿಬ್ಬಣ ಒಳಗೆ ಹೋದಕೂಡಲೇ ಚಿನ್ನದ ಸರವನ್ನು ತೆಗೆದು ತಮ್ಮ ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವುದು).

ತಯಾರಿ : ಕಲ್ಪಕನ್ನಡಿ, ಹೂತುಂಡು ಅಥವಾ ಸೇವಂತಿಗೆ, ಕುಂಕುಮ ಪಾತ್ರೆ, ಗಂಧದ ಪಾತ್ರೆ, ಗುಲಾಬದಾನಿ, ವೀಳ್ಯದ ಪಟ್ಟಿ (ವೀಡೆ) 25, ಬೆಳ್ಳಿಗೆ ಅಕ್ಕಿ 1 ಪಾವು, (ಒಂದೇ ಹರಿವಾಗದಲ್ಲಿ ಇಡುವುದು. ನಾಲ್ಕು ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ ಇಟ್ಟು ಶೇಸೆ).

ದಿಬ್ಬಣ ಹೊರಡುವ ಮೊದಲು

ದಿಬ್ಬಣ ಹೊರಡುವ ಮೊದಲು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ದೇವರ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ. 15 ವೀಳ್ಯದ ಪಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ತಯಾರಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಪುರೋಹಿತರು ಒಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿ ವಧುವಿನ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ವರನ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ವಧು ವರದಿಂದ ಗುರುಹಿರಿಯರಿಗೆ ವೀಳ್ಯದ ಪಟ್ಟಿ ಕೊಟ್ಟು ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಆಶೀರ್ವಾದ ಪಡೆಯುವುದು. ನಂತರ ದಿಬ್ಬಣ ಹೊರಡುವುದು.

ಎದುರು ಕಾಣ್ಕಣೆ

ವರನ ಕಡೆಯವರನ್ನು ಹೂ, ಕುಂಕುಮ, ಗಂಧ, ಪನ್ನೀರ್ ಸಿಂಪಡಿಸಿ ಸ್ನಾನಪೂರ್ವಕ ಮದುವೆ ಮಂಟಪಕ್ಕೆ ಕರೆದು ತರುವ ಕ್ರಮಕ್ಕೆ 'ಎದುರು ಕಾಣ್ಕಣೆ' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ಕನ್ಯಾದಾನ ಮಾಡುವವರು ವರನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ ಕೊಡುವುದು. ಹೆಣ್ಣಿನ ಕಡೆಯವರು ಬೀಗರಿಗೆ ಹೂ, ಕುಂಕುಮ, ಗಂಧ, (ವೀಡೊ) ವೀಳ್ಯದ ಪಟ್ಟಿ, ಅಕ್ಷತೆ

ಹಂಚುವುದು. (5 ಜನರು ಹೆಂಗಸರು, ಕಳ್ಳ ಕನ್ನಡಿ ಹಿಡಿದ ಅಕ್ಕ, ಶೇಸೆ ಹಿಡಿದವರೂ ಹೋಗಬೇಕು). ಬೀಗರಿಂದ ಹೂ ಅಕ್ಷತೆ ಪಡೆದ ನಂತರ ಎರಡೂ ಕಡೆಯವರು ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಅಕ್ಷತೆ ಸಿಂಪಡಿಸಿ ಒಂದು ಗೂಡಿ ಮದುವೆ ಮಂಟಪಕ್ಕೆ ಬರುವುದು. ಬೀಗರ ಕಾಲು ತೊಳೆದು ವರನಿಗೆ ಕುಂಕುಮ ನೀರು ನಿವಾಳಿಸಿ ವರನನ್ನು ಕೈ ಹಿಡಿದು ತಂದು ಯೋಗ್ಯ ಆಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸುವುದು. ದಿಬ್ಬಣವನ್ನು ವಾದ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಳಗೆ ಕರೆತರುವುದು.

ವರನಿಗೆ ಉಂಗುರ ಹಾಕುವುದು

ವರನಿಗೆ ಉಂಗುರ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ 'ಸೀಮಂತ ಪೂಜೆ' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ತಯಾರಿ : ತಟ್ಟೆ, ಚಿಪ್ಪುಟ. ಉಡುಗೊರೆಯ ಉಂಗುರ, ಪ್ಯಾಂಟ್ ಬಟ್ಟೆ, ಹಾಲು ಸಕ್ಕರೆ, ಮಣೆಗಳ ಮೇಲೆ ಪಟ್ಟೆ ವಸ್ತ್ರ, ಪುರೋಹಿತರಿಗೆ ಮಣೆ, ಹಾಲು ಇಡಲು ಬೆಳ್ಳಿ ಚೆಂಬು, ಗ್ಲಾಸು, ಉಂಗುರ ಹಾಕುವಾಗ ವರನಿಗೆ ಜನಿವಾರ, ಹೂಮಾಲೆ ಹಾಕಿ 5 ಬಗೆಯ ಮಿಠಾಯಿ, ಹಾಲು ಸಕ್ಕರೆ ಕೊಟ್ಟು (ದೆಡ್ಡೆ ಕೂತವನಿಗೆ, ಇತರರಿಗೂ ಕೊಡಬೇಕು) ಉಂಗುರ ಹಾಕಬೇಕು. ಹುಡುಗನಿಗೆ ಉಂಗುರ ಹಾಕುವಾಗ ಅವನ ದೆಡ್ಡೆಗೂ ಉಡುಗೊರೆ ಮಾಡುವ ಕ್ರಮ ಇದೆ.

ಹೂ ಮುಡಿಸುವುದು

ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಶೃಂಗರಿಸಿ ಬೀಗರ ಹೆಂಗಸರ ಎದುರು ತಂದು ಕುಳ್ಳಿರಿಸಬೇಕು. ಹತ್ತಿರ ದೆಡ್ಡಿ (ವಧುವಿನ ತಂಗಿ ಇದ್ದರೆ ಅವಳು) ಕುಳಿತು ಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಬೀಗರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಸಾಮಾನು ತಯಾರಿ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು.

ತಯಾರಿ : ಸೀರೆ, ಚಿನ್ನ, ಹೂ ಹರಿವಾಣದಲ್ಲಿ ಇಡುವುದು. ಅಲಂಕೃತ ದೀಪ, ಶೇಸೆ, ಆರತಿ, ಹೂ ಕುಂಕುಮ, ಅಕ್ಷತೆ, ಹಾಲು ಸಕ್ಕರೆ, 5 ಬಗೆಯ ಮಿಠಾಯಿಗಳು, ಕೊಡುವ ಸೀರೆ, ಚಿನ್ನ, ಕೆಲವು ಸ್ತ್ರೀಲಿಂಗ ಗ್ಲಾಸುಗಳು.

ಮಾಡುವ ಕ್ರಮ : ಅತ್ತೆಯು ವಧುವಿಗೆ ಕುಂಕುಮ ಹೂ ಕೊಟ್ಟು, ಹೂ ಮುಡಿಸಿ, 5 ಬಗೆಯ ಮಿಠಾಯಿ ದೆಡ್ಡಿಗೆ ಸಮೇತ ತಿನ್ನಲು ಕೊಟ್ಟು, ಹಾಲು ಸಕ್ಕರೆ ಕೊಟ್ಟು, ಸೀರೆ, ಚಿನ್ನ ಉಡುಗೊರೆ ಮಾಡುವುದು. ಈಗ ದೆಡ್ಡಿಗೆ ಸಹಾ ಉಡುಗೊರೆ ಮಾಡುವ ಕ್ರಮ ಉಂಟು. ನಂತರ ವಧುವು ಹೊಸ ಸೀರೆ ಉಟ್ಟು ಬಂದ ಮೇಲೆ ಶೇಸೆ ಆರತಿ ಮಾಡುವುದು. ಈಗ ಹುಡುಗನ ತಾಯಿಗೆ, ಬೀಗರಿಗೆ ಮುಡಿಯಲು ನಾಲ್ಕು ಚೆಂಡು ಮಲ್ಲಿಗೆ ಹೂ ಕೊಡುವ ವಾಡಿಕೆ ಇದೆ. ಇದಾದ ಮೇಲೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಫಲಾಹಾರ ಕೊಡುವುದು.

ಘಡ್ಡೆ ಉದ್ದಾಕ

'ಘಡ್ಡೆ ಉದ್ದಾಕ' ಅಂದರೆ ಮುಂಚಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಗಡಿಯಾರ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಆ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ನೋಡಿ ಸಮಯ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು.

ತಯಾರಿ : ಬೆಳಗಿದ ದೀಪ, ಸಣ್ಣ ಕಠಾರಕ್ಕೆ (ತೋಪು) ಮಾವಿನ ಎಲೆ ಕಟ್ಟಬೇಕು. 5 ಸಣ್ಣ ಚಂಬುಗಳಿಗೆ ಮಾವಿನ ಎಲೆ ಕಟ್ಟಬೇಕು. ಶೇಸೆ ಆರತಿ, ಮಣೆ 5, ಪುರೋಹಿತರಿಗೆ ತಟ್ಟೆ ಚಿಪ್ಪುಟ, ಹರಿವಾಣದಲ್ಲಿ ಅಕ್ಷತೆ, ಹೂ, ಕುಂಕುಮ, ಬಾಳೆಹಣ್ಣು, ಅಗರಬತ್ತಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಬೀಗರ ಹೆಂಗಸರನ್ನೂ ಕರೆದು (ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಅತ್ತೆ) ವಧು, ವಧುವಿನ ತಾಯಿ ಸಮೇತ 5 ಮಂದಿ ಮುತ್ಯದೆಯರು ಒಂದೊಂದು ಚಂಬು ಹಿಡಿದು ಪುರೋಹಿತರೊಡನೆ ಬಾವಿ ಅಥವಾ ಪೈಪಿನ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ ಪುರೋಹಿತರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಗಂಗೆ ಪೂಜೆ ಮಾಡುವುದು. ಹಿರಿಯ ಹೆಂಗಸರಿಂದ ನೀರನ್ನು ಚಂಬುಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಸಿ ಮಂಟಪದ ಹತ್ತಿರ ಬಂದು ಆ ಚಂಬಿನ ನೀರನ್ನು ಐದೈದು ಸಾರಿ ಕಠಾರದಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಪುರೋಹಿತರು ಹೇಳಿದ ಪ್ರಕಾರ ಮಾಡಿ ವಧುವಿನ ತಂದೆ-ತಾಯಿ, ಕನ್ಯೆ ಮತ್ತು ದೆಡ್ಡಿ ಕೂತು ನಾಲ್ಕು ಜನರಿಗೆ ಶೇಸೆ ಆರತಿ ಮಾಡುವುದು.

ವಧುವಿನ ಸಮಾವರ್ತನೆ ಅಥವಾ ಉದ್ದಿನ ಮುಹೂರ್ತ

ತಯಾರಿ : ಅಲಂಕೃತದೀಪ, ಬೆಳ್ಳಿಗೆ ಅಕ್ಕಿ, ಬಾಳೆಎಲೆ, ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ (ಪುರೋಹಿತರು ಹೇಳಿದಂತೆ) ಹರಿವಾಣ-2, ಹೂ, ಕುಂಕುಮ, ಶೇಸೆ ಆರತಿ, ಮಣೆಗಳು-5, ಉದ್ದು-1/¼ ಸೇರು, ಹೆಸು-1¼ ಸೇರು, ಅರಸಿನ ಹುಡಿ, ಚಮಚ, ಎಣ್ಣೆ, ಮಾವಿನ ಎಲೆ ಕೊಡಿಯಿಂದ 5 ಸಾರಿ ಬಲ ಬದಿಗೆ ಹಚ್ಚುವುದು. (ಕನ್ಯೆಯ ಸಂಧು ಸಂಧಿಗೆ ಹಚ್ಚುವುದು) ದೆಡ್ಡಿಗೂ ಹಚ್ಚುವುದು, ನಂತರ ಶೇಸೆ ಆರತಿ. ಹಿರಿಯರಿಗೆ ಸೀರೆ ಹಂಚುವುದಿದ್ದರೆ ಕನ್ಯೆಯಿಂದ ಸೀರೆ ಹಂಚಿಸುವುದು. ವಧುವಿಗೆ ಕಾಫಿ-ತಿಂಡಿ ಕೊಟ್ಟು ಲಗ್ನದ ಡ್ರೆಸ್ ಮಾಡಿಸುವುದು.

ವರನ ಸಮಾವರ್ತನೆ ಅಥವಾ ಉದ್ದಿನ ಮುಹೂರ್ತ

ಶ್ರೀ ಕುಲದೇವರು, "ಮಹಾಗಣಪತಿ"ಯನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿ ಗುರುಹಿರಿಯರನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿ ಕಾಣಿಕೆ ಇಟ್ಟು ವರನು ಹಿರಿಯರಿಂದ ಆಶೀರ್ವಾದ ಪಡೆಯುವುದು. ನಂತರ ಹೋಮಕ್ಕೆ ತಯಾರಿ. ವರನ ಉದ್ದಿನ ಮುಹೂರ್ತಕ್ಕೆ ಸಮಯ ಹೆಚ್ಚು.

ತಯಾರಿ : ಬೀಸುವ ಕಲು, ಗೋಮಯ ಅಗತ್ಯ ಬೇಕು. ನವಧಾನ್ಯ, ದನದ ತುಪ್ಪ, ಚೌರು ಎಂಬ ಬೆಳ್ಳಿಗೆ ಅಕ್ಕಿಯ ಅನ್ನ, ವರನಿಗೆ ಹೂಮಾಲೆ, ಹೆಸರು 1¼ ಸೇರು, ಉದ್ದು 1¼ ಸೇರು, ಸ್ವಲ್ಪ ಅರಸಿನ ಹುಡಿ, ತೆಂಗಿನ ಎಣ್ಣೆ, ಹೂ, ಕುಂಕುಮ, 1 ಕೊಡೆ, ವೀಳ್ಯದ ಪಟ್ಟಿ, ತೆಂಗಿನ ಕಾಯಿ, ಬಾಳೆಎಲೆ.

ಕ್ಷೌರಿಕನಿಗೆ ಕೊಡಲು : ರೂ. ....? ಮನಸ್ಸಿದ್ದರೆ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಕೊಡಬಹುದು. ಅಕ್ಕಿ-1 ಸೇರು, ಕ್ಷೌರ ಮಾಡುವಾಗ ಸ್ವಲ್ಪ ದನದ ಹಾಲು, ತೆಂಗಿನ ಕಾಯಿ, ವೀಳ್ಯದ ಪಟ್ಟಿ ಹಣ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಒಂದು ಹರಿವಾಣದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟು ವರನ ಕೈಯಿಂದ ಕ್ಷೌರಿಕನಿಗೆ ಕೊಡಿಸುವುದು.

ಮಾಡುವ ಕ್ರಮ : ವರನ ಅಕ್ಕ ಯಾ ತಂಗಿಯರಿಂದ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಡಿಗೆ ಹಚ್ಚುವುದು. ಉದ್ದು ಬೀಸುವುದು. ಹೋಮದ ಹವನ ಆದ ನಂತರ ಕಾಶೀಯಾತ್ರೆಗೆ ಹೋಗುವ ಕ್ರಮ ಉಂಟು. ಕನ್ಯೆಯ ತಂದೆಯು ತನ್ನ ಅಳಿಯನನ್ನು ಯಾತ್ರೆಗೆ ಹೋಗುವುದನ್ನು ತಡೆದು ತನ್ನ ಮಗಳನ್ನು ಕನ್ಯಾದಾನವಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಲು ವಿನಂತಿಸಿ, ಉಡುಗೊರೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದು. (ರೂ....25,100 ತಮಗೆ ಇಷ್ಟವಿದ್ದಷ್ಟು), ಮಾವನ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಪಡೆದು ಒಳಗೆ ಬಂದು "ಪಿಟ್ಟಾದಿವೈ" ಆರತಿ ತೋರಿಸುವುದು (ದಡ್ಡೊ ಬೇಕು). ದಾನಗಳನ್ನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಹಂಚಿದ ನಂತರ ನಾಲ್ಕು ಮಂದಿಗೂ ಶೇಸೆ ಆರತಿ ಮಾಡಿ ಹಿರಿಯ ಹೆಂಗಸು ಶೇಸೆ ಹಿಡಿದು ಹೋಮದ ಸುತ್ತು ತೆಗೆಯಬೇಕು. ಅವರ ಹಿಂದೆಯೇ ಬಾಕಿ ನಾಲ್ಕು ಮಂದಿಯೂ ಸುತ್ತು ತೆಗೆಯಬೇಕು. ಘಡ್ಯೆ ಉದ್ದಾಕ ಇಟ್ಟ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಬಂದು ಎಲ್ಲರೂ ದೇವರನ್ನು ನೆನೆದು ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡುವುದು. ನಂತರ ವರನಿಗೆ ಫಲಾಹಾರ ಕೊಟ್ಟು, ಕ್ಷೌರ ಮಾಡಿಸುವುದು. ಸ್ನಾನವಾದ ನಂತರ ಲಗ್ನದ ಅಲಂಕಾರ.

ವಧು : ವಧುವಿಗೆ ಕಚ್ಚೆ ಹಾಕಿ ಉಡಿಸಿ, ಶೀಂಪಿ ಬೊಟ್ಟು (ಅರ್ಧ ಚಂದ್ರಾಕಾರದು) ಮಾಡಿ ಕೈಗೆ ಕಪ್ಪು ಬಳೆ ತೊಟ್ಟು ಬಲಗೈಗೆ ಮೂರು, ಎಡಗೈಗೆ ಎರಡು ಬಳೆ ಹಾಕಬೇಕು. ವಧು ತಾಯಿ ಸಹ ಕಚ್ಚೆ (18 ಮೊಳದ್ದು) ಹಾಕಿ ಉಡಬೇಕು. ತಂದೆ ಪಟ್ಟೆ ಧೋತಿ, ಶಾಲು ಹೊದ್ದು ತಲೆಗೆ ಸಣ್ಣ ರುಮಾಲು ಧರಿಸಬೇಕು. ವಧುವನ್ನು ಹೂ ಮುಡಿಸಿ, ಶೃಂಗರಿಸಿ ತನ್ನ ತಾಯಿಯೊಡನೆ ಮಂಟಪಕ್ಕೆ ಹೋಗುವಾಗ್ಯೆ ಬಲಗಾಲನ್ನು ಮೊದಲು ಮುಂದಕ್ಕಿಟ್ಟು ಹೋಗಬೇಕು. ಮಂಟಪದ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಪುರೋಹಿತರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ವಿಧಾನ ಮಾಡಿ, ಮುತ್ತೈದೆ ಹಿರಿಯರಿಂದ "ಕಾಂಬ್ಯಾಮಣಿ" ಅಂದರೆ ಧಾರೆಯ ಮಣಿಯನ್ನು (ಪೂಜಿಸಿ) ಮಂಟಪದ ಹೊರಗೆ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಕೆಲವು ಮುತ್ತೈದೆಯರ ಕೈ ಮುಟ್ಟಿಸಿ, ವಧುವಿನ ಅತ್ತೆ, ನಾದಿನಿಯರ ಕೈ ಮುಟ್ಟಿಸಿ ತಮ್ಮ ಕುಲದೇವರ ನೆನಪು ಮಾಡಿ ವಧುವಿನ ಕೊರಳಿಗೆ ಧರಿಸುವುದು. ಪಿಟ್ಟಾದಿವೈ (ನಾಲ್ಕು ಗುಳಿಗಳು) ಉವಾಳಿಸಿ ಐದು ಜನ ಮುತ್ತೈದೆಯರಿಂದ ಶೇಸೆ ಹಾಕಿಸಿ ವಧುವನ್ನು ಒಳಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದು.

ವರಪೂಜಾ : ವರಪೂಜೆ ಅಂದರೆ ವಧುವಿನ ಅಕ್ಕಂದಿರಿಗೆ ಮತ್ತು ಭಾವನಿಗೆ ಕಾಲ್ತೊಳೆದು ಜನಿವಾರ ಹಾಕಿ ಉಡುಗೊರೆ ಮಾಡುವುದು. ಸೀರೆ, ಚಿನ್ನ, ರೂ. ಇಷ್ಟವಿದ್ದದನ್ನು ಕೊಡುವುದು. ಲಗ್ನದ 1 ಗಂಟೆಯ ಮೊದಲು ಎದುರು ದ್ವಾರದ ಹತ್ತಿರ ನಾಲ್ಕು ಹುಡುಗಿಯರನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಹೂ, ಕುಂಕುಮ, ಗಂಧ, ಗುಲಾಬದಾನಿ ಕೊಟ್ಟು ಅತಿಥಿಗಳನ್ನು ಆದರದಿಂದ ಬರಮಾಡುವುದು.

ನಾಣಿಮುಖಿ : ವರನಿಗೆ ಭಾಷಿಂಗ ಧರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಿಸುವುದು. ವರನು ಅಲಂಕಾರಯುಕ್ತವಾದ ನಂತರ "ನಾಣಿಮುಖಿ"ಕ್ಕೆ ತಂದೆ ತಾಯಿ ಮತ್ತು ದಡ್ಡೆಯ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವುದು. ಇಬ್ಬರು ಮುತ್ತೈದೆಯವರು ಎರಡು ತಳಿ ತಯಾರಿಸುವುದು. 1. 'ಲಗ್ನಾ ತಳಿ', 2. 'ವತ್ಸಡೆ' ತಳಿ.

ಲಗ್ನಾ ತಳಿಯೆಂದರೆ : ಒಂದು ಹರಿವಾಣದಲ್ಲಿ ಲಗ್ನ ಸೀರೆಯನ್ನು ಸೆರಗು ಮೇಲೆ ಮಾಡಿ ಚಂದವಾಗಿ ಮಡಚಿ ಇಟ್ಟು ಅದರ ಮೇಲೆ ವಧುವಿನ ಮಂಗಳಸೂತ್ರ ಚಿನ್ನ, ಬಳೆಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟು ಒಂದು ಗೇಣು ಮಲ್ಲಿಗೆ, ವೀಳ್ಯದ ಪಟ್ಟಿ-1, ಅಕ್ಷತೆ, ಬೆಳ್ಳಿಯ ಕುಂಕುಮದ ಕರಡಿಗೆ, ಕಾಡಿಗೆ ಕರಡಿಗೆ, ಬಾಚಣಿಗೆ (ಹಸ್ತಿ ದಂತದ್ದು) ಭಾಷಿಂಗ ಇವೆಲ್ಲಾ ತಳಿಯ ಮೇಲೆ ಇಡಬೇಕು. ಇದನ್ನು ವರನ ತಾಯಿ ಹಿಡಿಯುವುದು.

ವತ್ಸಡೆ ತಳಿಯೆಂದರೆ : ಶೇಸೆ ಮೇಲೆ ವತ್ಸಡೆ ಸೀರೆ, ಚೌತನನ ಸೀರೆ ಇಡಬೇಕು. ಇದರ ಮೇಲೂ ವೀಳ್ಯದ ಪಟ್ಟಿ-1, ಹೂ ತುಂಡು, ಅಕ್ಷತೆ, ವೃಂಟಿ ಸಾಮಾನು ಇಡುವುದು. ತಳಿ ತಯಾರಾದ ನಂತರ ಪುರೋಹಿತರಿಂದ ಪೂಜಾ ವಿಧಿಯಾದ ನಂತರ "ಭಾಷಿಂಗ ಧರಿಸಿ" ಪಿಟ್ಟಾದಿವೈ ತೋರಿಸಿ ಶೇಸೆ ಹಾಕಿ ಲಗ್ನ ಮಂಟಪಕ್ಕೆ ಹೋಗಲು ಸಿದ್ಧನಾಗುವುದು. ವರನ ತಾಯಿ, ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಮುತ್ತೈದೆ ತಳಿ ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು. ವರನ ಮಾವ ತನ್ನ ಅಳಿಯನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ ಕೊಟ್ಟು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಅವನ ಕೈ ಹಿಡಿದು (ದೆಡ್ಡೆ ಸಮೇತ) ಮಂಟಪಕ್ಕೆ ಕರೆತರುವುದು. ವರನೂ ಬಾಕಿಯವರೂ ಬಲಕಾಲು ಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಇಡತಕ್ಕದ್ದು. ಇಬ್ಬರು ಹೆಂಗಸರು ತಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿದ್ದ ತಳಿಗಳನ್ನು 'ವರನು' ಕುಳಿತ ಆಸನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ಇಡಬೇಕು. ಎರಡೂ ಕಡೆಯವರೂ 'ಅಂತರಪಾಟು' ಎಂಬ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಪುರೋಹಿತರ ಹತ್ತಿರ ಕೊಡಬೇಕು.

ವಧುವಿನ ಮಾತಾಪಿತೃರು ಮಂಟಪಕ್ಕೆ ತಂದ ವರನಿಗೆ ಅರ್ಘ್ಯ ಪಾದಾದಿಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸಿ ಜನಿವಾರ ಹಾಕಿ ಉಡುಗೊರೆ ಕೊಡುವುದು. ನಂತರ ಅಂತರ್ಪಾಟು ಹಿಡಿದು ಪುರೋಹಿತರು ಮಂತ್ರಘೋಷದಿಂದಲೂ, ವಾದ್ಯ ಘೋಷದಿಂದಲೂ ತುಂಬಿ ನೆರೆದ ಸಭೆಯ ಎದುರಿನಿಂದ ಶೃಂಗಾರಯುಕ್ತ 'ವಧು'ವನ್ನು ತನ್ನ ಸೋದರಮಾವನು ಕೈ ಅಂದರೆ ಅಂಗುಷ್ಟ ಬೆರಳಿಗೆ ಹಿಡಿದು ಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಬಲಕಾಲು ಇಟ್ಟು ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ವಧುವಿನ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಅಕ್ಷತೆ ಹಾಕಿ ಆಶೀರ್ವಾದ ಕೊಟ್ಟು ತಾನು ಹೊರಗೆ ಬರುವುದು.

ವಧೂವರರು ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಮಾಲೆ ಹಾಕಿ ವಧುವು ಕೆಳಗೆ ಮಣೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವುದು. ಧಾರೆ ಎರೆಯುವ ಕಲಶದಲ್ಲಿ ಧಾರೆ ಮಿಶ್ರಿ (ಮತ್ತೆ ಅದನ್ನು ವಧುವಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು) ಸಣ್ಣ ಚಿನ್ನದ ಮಿಶ್ರಿ ಹಾಕಿ ಕಲಶಕ್ಕೆ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿ ವಧುವಿನ ಮಾತಾಪಿತೃರು ಪುರೋಹಿತರು ಇತರ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ, ಕುಟುಂಬದ ಹಿರಿಯರ ಕಾಲುಮುಟ್ಟಿ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಆಶೀರ್ವಾದ ಪಡೆಯಬೇಕು. ನಂತರ ಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ಬಂದು ತಮ್ಮ ಒಲವಿನ 'ಕುಮಾರಿ'ಯನ್ನು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಧಾರೆ ಎರೆಯಬೇಕು. ವಧುವಿನ ತಾಯಿ ತನ್ನ ಪತಿಯ ಬಲಭಾಗಕ್ಕೆ ನಿಂತು ಧಾರೆ ಕಲಶವನ್ನು ಜಾಗ್ರತೆಯಿಂದ 5 ಸಾರಿ ಎರೆಯಬೇಕು. 3 ಸಾರಿ ನೀರಿನ ಧಾರೆಯ ನಂತರ ದನದ ಹಾಲಿನ ಧಾರೆ. ತಿರುಗಿ 2 ಸರ್ಪಿ ನೀರಿನ ಕಲಶದ ಧಾರೆ ಪುರೋಹಿತರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಮಾಡುವುದು. ಮಗಳನ್ನು ಕೃಷ್ಣಾರ್ಪಣ ಮಾಡಿ ಅಳಿಯನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಬಳಿಕ ವಧುವಿನ ತಂದೆಯ ಮಂಟಪದ ಕೆಲಸ ಮುಗಿಯಿತು. ಧಾರೆ ಎರೆದ ಹಾಲನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಹೆಪ್ಪು ಹಾಕಿ ಇಟ್ಟು ಊಟದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ವಧೂವರರಿಗೆ ಬಡಿಸಬೇಕು.

ಲಗ್ನವಾದ ನಂತರ ವಧುವರರು ಹಿರಿಯರಿಂದ ಆಶೀರ್ವಾದ ಪಡೆದನಂತರ ವರನ ತಾಯಿ ಇತರ ಹಿರಿಯರನ್ನು ಮಂಟಪದಲ್ಲಿ (ವಧುವಿನ ತಾಯಿ ಸಹ ಇರಬೇಕು) ಕರೆದು ಮೊದಲು ಅವರಿಂದ ವಧುವಿಗೆ ಹೂ ಕುಂಕುಮ ಕೊಟ್ಟು "ಮಂಗಳಸೂತ್ರ" ಎಂಬ ಸರವನ್ನು ಕೆಲವು ಮುತ್ರೆದೆಯರ ಕೈ ಮುಟ್ಟಿಸಿ ಇತರ ಬಳೆಗಳೂ, ಬಂಗಾರವನ್ನೂ ಹಿಡಿದು ಮೊದಲು ವರನಿಂದಲೇ ವಧುವಿನ "ಮಂಗಳಸೂತ್ರ"ವನ್ನು ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಸುವುದು. ನಂತರ ಇತರ ಬಂಗಾರ, ಬಳೆಗಳನ್ನು ತೊಡಿಸಿ ತೊಂಡೆ ಭಾಷಿಂಗವನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಲಗ್ನದ ತಳಿಯನ್ನು ವಧುವಿನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟು ತಳಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಬಾಚಣಿಗೆಯಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಬಾಚಿ, ಕಿವಿಗೆ ವೇಡಿ ತಾಗಿಸಿ, ಕಾಡಿಗೆ ಹಚ್ಚಿ ಅಕ್ಷತೆಯನ್ನು ತಳಿಯಲ್ಲಿ 5 ಸಾರಿ ಹಾಕಿ ಇತರ ಹಿರಿಯರಿಂದಲೂ ಅಕ್ಷತೆಯನ್ನು ವಧುವರರಿಗೆ ಹಾಕಬೇಕು. ತಳಿಯನ್ನು ವಧುವಿನ ತಾಯಿಯ ಹತ್ತಿರ ಕೊಡಬೇಕು. ನಂತರ ಮಂಟಪದ ಹತ್ತಿರ ಇದ್ದ ಎಲ್ಲಾ ಮುತ್ರೆದೆಯರಿಗೂ ಹೂ, ಕುಂಕುಮ ಕೊಡಬೇಕು. ಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ಹತ್ತಿರ ಇದ್ದ ಎಲ್ಲಾ ಮುತ್ರೆದೆಯರಿಗೂ ಹೂ, ಕುಂಕುಮ ಕೊಡಬೇಕು. ಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಾಗ ವಧುವಿನ ಸೋದರತ್ತೆಯನ್ನು ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಕರೆಯಬೇಕು. ಶೇಸೆ ಹಾಕಿ ಆರತಿ ಮಾಡುವುದು. ವಧುವರರು ಕಂಕಣ ಕಟ್ಟಿದ ನಂತರ ವಧುವಿನ ತಾಯಿಯಿಂದ ಅಗ್ನಿ ತರಿಸಿ ಹೋಮ ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವುದು. (ವಧುವಿನ ತಾಯಿಗೆ ಬೇಗರಿಂದ ಉಡುಗೊರೆ ಉಂಟು). ಇದಕ್ಕೆ "ಅಗ್ನಿ ಉಡುಗೊರೆ" ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ. ಈ ಹಣ ಪುನಃ ವಧುವಿಗೆ ಕೊಡುವುದು. ಈ ಹೋಮ ಆಗುವಾಗ್ಯ ವಧುವಿನ ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮಂದಿರು ಸೋದರಮಾವನವರು ಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ಒಂದು "ಲಾಯಿವಿರ್ಕಾಚಿ" ಎಂಬ ಕ್ರಮವನ್ನು ಪುರೋಹಿತರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿ ನಂತರ ಸೋದರಮಾವನಿಂದ ವಧುವಿನ ಬಲಕಾಲನ್ನು ಸಾಣೆಕಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟು ಕಾಲುಂಗುರವನ್ನು ಹಾಕಬೇಕು. ನಂತರ ಇನ್ನೊಂದು ಕಾಲಿನ ಬೆರಳಿಗೆ ಹಾಕುವುದು. "ಲ್ಯಾಯ ಶಾಲ್" ಹಿರಿಯ ಸೋದರಮಾವನ ಬಲಭುಜದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಕ್ರಮ ಪ್ರಕಾರ ಎಲ್ಲರ ಬಲಭುಜದ ಮೇಲಿಟ್ಟು ವಧುವಿನ ತಮ್ಮನಿಗೆ ಉಡುಗೊರೆಯಾಗಿ ಕೊಡುವುದು. ವಧುವರರಿಬ್ಬರೂ ಸೋದರಮಾವ, ಅಣ್ಣಂದಿರ ಕಾಲುಮುಟ್ಟಿ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಆಶೀರ್ವಾದ ಪಡೆಯುವುದು.

"ಸಪ್ತಪದಿ" ಸಪ್ತರಾಶಿ ಮೆಟ್ಟಿ ; ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತ ವಿಧಿಯಾದ ನಂತರ ಶೇಷಾರತಿಯಾಗಿ ವಧುವರರು ಕೈ ಕೈ ಹಿಡಿದು ಹಸೆಗೆ ಹೋಗಿ (ಒಂದು ಹಾಸಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಮಡಚಿ ಇಡಬೇಕು) ಅಲ್ಲಿ ವಧುವಿನ ಕೈಯಿಂದ ಹಾಸಿಗೆಯನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ ವಿಧಿ ಮಾಡಿ, ಇಬ್ಬರೂ ಹಾಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವುದು. ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ನೋಡುವುದು (ಮುಖಾವಲೋಖನ ನಂತರ "ಕೇಳೆ ಪೊಟೊಚಿ" ಅಂದರೆ ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಬಾಳೆಹಣ್ಣು ತಿನ್ನಿಸುವುದು. ನಂತರ ಶೇಸೆ ಆರತಿ ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಹಾಲು ತಿಂಡಿಕೊಟ್ಟು ಮತ್ತೆ ತಳ ವಿಸರ್ಜನೆ ಮಾಡಿ ಪುನಃ ಮಂಟಪದ ಹತ್ತಿರ ಬರುವುದು.

ಚೌತನನ

ವಧುವರರು ಮಂಟಪದ ಹೊರಗೆ ಬಂದು ನಿಲ್ಲುವುದು. ಸೋದರಮಾವ ಮತ್ತು ಅತ್ತೆಯವರಿಂದ ಚೌತನನ ಮಾಡಿಸುವುದು. ಸೋದರಮಾವ ವರನನ್ನೂ, ಅತ್ತೆಯು ವಧುವನ್ನೂ ಕೈಯಿಂದ ಹಿಡಿದು ನಾಲ್ಕು ಹೆಜ್ಜೆ ಹಿಂದೆ ಮುಂದಕ್ಕೆ ತರುವುದು. ಹಾಗೆಯೇ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ತರುವುದು ಮೊದಲಿನ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕುಜನರೂ ಸಾಲಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವುದು. 8 ಪಿಟ್ಟಾದಿವೈ ಬೆಳಗಿಸಿ ಸಾಲಾಗಿ ಅವರ ಎದುರು ಇಡುವುದು ಮತ್ತು ಬೇರೆ 4 ಪಿಟ್ಟಾದಿವೈ 8 ಗುಳಿಗೆಗಳನ್ನು ಹರಿವಾಣದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟು ಬೆಳಗಿಸಿ ಹಿರಿಯರಿಂದ ಆರತಿ ಮಾಡಿಸುವುದು. ಇತರ ಹೆಂಗಸರು ಸಹಾ ಶೇಸೆ ಆರತಿ ಮಾಡುವುದು. ಸೋದರತ್ತೆ ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಶೇಸಾರತಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಸೋದರಮಾವ, ಅತ್ತೆಗೆ, ವಧುವಿನ ತಂದೆ ತಾಯಿ ಉಡುಗೊರೆ ಕೊಡಬೇಕು. ನಂತರ ವಧುವರರು ಮಂಟಪಕ್ಕೆ ಬರುವುದು. ನಂತರ ಪುನಃ ಚೌತನನ ಧಾರೆ : ವಧುವಿನ ತಂದೆ ತಾಯಿ ಪುನಃ ವಧುವರನ ಕಾಲ್ತೊಳೆದು ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಉಡುಗೊರೆ ಮಾಡಿ "ಧಾರೆ ಎರೆಯಬೇಕು" ಇದಕ್ಕೆ ಚೌತನನ ಧಾರೆ" ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ. ಈ ಧಾರೆಯಾದ ನಂತರ ವಧುವು ಪತಿಗೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಸೇರುವುದು. ಸೋದರತ್ತೆಯಿಂದ ಹೂ ಕುಂಕುಮ ಕೊಟ್ಟು "ಬೊವಾನ್ತಳಿ" ಎಂಬ ಸೀರೆಯನ್ನು ಉಡುಗೊರೆ ಮಾಡುವುದು. (ಚಿನ್ನ ಸಹಾ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ). ಅತ್ತೆಯಿಂದ ಚೌತನನ ತಳಿ ಉಡುಗೊರೆಯಾಗಿ ಪಡೆದು ವಧು ಮನಾತ್ರ ಒಳಗೆ ಹೋಗಿ ಲಗ್ನದ ಸೀರೆ ಉಟ್ಟು ಸೆರಗು ಮೇಲೆ ಹಾಕದೆ ಅಡ್ಡ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟು ಮಂಟಪಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕು. ಅತ್ತೆಯಿಂದ ಕಚ್ಚೆ ಹಾಕಿ, ಸೆರಗು ಹಾಕಿಸಿ, ಶೀಂಪಿ ಬೊಟ್ಟು ತೆಗೆದು ಉರುಟು ಕುಂಕುಮ ಬೊಟ್ಟು ಮಾಡುವುದು. ವರನಿಂದ 7 ಬಗೆಯ ಹೂಗಳನ್ನು ವಧುವಿಗೆ ಮುಡಿಸಿ ಅವರ ಸೆರಗಿಗೆ 5¼ ರೂ. ಗಟ್ಟಿಮಾಡಿ ಕಟ್ಟಿಸಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ 'ಪತ್ತಾ ಬಾಂದುಚೆ' ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ. ಮದುವೆಯ ಮುಂಚೆ ವರನು ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು, ಆದರೆ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಜಾಗ್ರತೆಯಿಂದ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ಉಳಿತಾಯವನ್ನು ನಿನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಈ ಹಣವನ್ನು ಎಲ್ಲರ ಎದುರಿಗೆ ಪತ್ತಿಯ ಸೆರಗಿಗೆ ಕಟ್ಟುವುದು. (ಆಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪರ್ಸ, ಪ್ಯೂಕೆಟ್, ಬ್ಯಾಂಕ್ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಪತ್ತಿಯೇ ಟ್ರೆಜರರ್ ಆಗಿದ್ದಳು).

ನಾಗಓಲೆ : 'ನಾಗಓಲೆ' ಅಂದರೆ (ಘಡ್ಡೆ ಉದ್ದಾಕ) ಇಟ್ಟು ಸಣ್ಣ ಕಠಾರವನ್ನು ಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ತಂದು ಅದಕ್ಕೆ ಮಣೆ ಮುಚ್ಚಿ ಅದರ ಮೇಲೆ ಬಾಳೆಎಲೆ ಇಟ್ಟು ಸಣ್ಣ ನಾಗ ಮಾಡಿ ಇಡುವುದು. ವಧುವರರು ಭಾಷಿಂಗ ತೆಗೆದು ಕಂಕಣವನ್ನು ತೆಗೆದು ಮಣೆಯ ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟು ನಾಗನನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ ವಧುವರರಿಗೆ ತೋರಿಸದೆ ಅಡ್ಡ ಮಾಡಿ ನಾಗಪಾತಾಳಕ್ಕೆ ಅಂದರೆ ಕಠಾರದಲ್ಲಿ ಹಾಕುವುದು. ಅದರ ನೂಲನ್ನು ಮುತ್ತದೆಯರಿಗೆ ಹಂಚುವುದು.

ವಧುವಿನ ಅಡಿಗೆ : ವಧುವಿನ ಅಡಿಗೆ ಎಂದು 5 ಬಾಳೆಹಣ್ಣು ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ತುಂಡುಗಳಾಗಿ ಮಾಡಿ ಬಾಳೆಎಲೆಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟು ಮೊದಲು ಪತಿಗೆ, ಅತ್ತೆ, ನಾದಿನಿ, ತಾಯಿ, ಸೋದರತ್ತೆ, ಅಕ್ಕ ಇತರ ಮುತ್ತದೆಯರಿಗೆ ಹಂಚುವುದು. ನಂತರ ಪ್ರಸ್ತ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಹೋಮ. ಇದಕ್ಕೆ

ವಧುವಿನ ತಂದೆ ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಉಡುಗೊರೆ ಮಾಡುವುದು. ನಂತರ ಮಡಿಲು ತುಂಬಿಸುವುದು ಮೊದಲು ತಾಯಿಕಡೆಯವರು ಮಡಿಲು ತುಂಬಿಸಿ ಅದನ್ನು ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ತಾಯಿ ಮನೆಗೆ ಅಕ್ಕಿ ಮಡ್ಡಿ (ಗುಡಾಣ)ಯಲ್ಲಿ ಇಡಬೇಕು. ನಂತರ ಅತ್ತೆ ತುಂಬಿಸಿದ ಮಡಿಲು ವೃಂಟಿಯ ಹಾಗೇ ಹಿಡಿಯಬೇಕು. ಮತ್ತೆ ಎಲ್ಲರೂ ಶೇಸೆ ಆರತಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಈಗ ವಧುವು ಪತಿಯ ಸಾರಿ 'ಆರತಿ' ಮಾಡಬೇಕು. ಅಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಪತಿಯ ಕಾಲಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಪತಿಯು ಉಡುಗೊರೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ವಧುವರರು ಕಳಶ, ಹೂ, ಕುಂಕುಮ ಹಿಡಿದು ತುಂಟ ಹತ್ರ 'ವೃಂದಾಮಾತೆ'ಗೆ 5 ಸಾರಿ ನೀರು ಹಾಕಿ ಹೂ, ಕುಂಕುಮ ಇಟ್ಟು 5 ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ತೆಗೆದು ಸೂರ್ಯ ದೇವರಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಬೇಕು. ಹೀಗೆ ನಿತ್ಯವೂ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ ತುಳಸಿ ಪೂಜೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇಬ್ಬರೂ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷಕ್ಕೆ ನೀರು ಹಾಕಬೇಕು. ನಂತರ ಬಾಗಿಲ ಧೋರ್ಚೆ.

ಬಾಗಿಲ ಧೋರ್ಚೆ: ಆ ವಿಧಿಯನ್ನು ವಧುವಿನ ಪತಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಇದಕ್ಕೆ 'ಮನೆ ತುಂಬಿಸುವುದು' ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ. ಮುಂದಾಗುವ ನೆಂಟಸ್ತಿಕೆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅತ್ತೆ ತಮ್ಮಂದಿರೊಂದಿಗೆ ಜರಗುವ ಸಂವಾದ. ಬಾಗಿಲು ತಡೆಯುವುದು ಈ ವಿಧಾನ ಆದ ನಂತರ ಅಕ್ಕ ತಂಗಿಯರಿಗೆ ಉಡುಗೊರೆ. ವಧುವಿಗೆ ಅತ್ತೆಯಿಂದ ಬಲಕಿವಿಯಲ್ಲಿ 5 ಬಾರಿ ಹೆಸರು ಕರೆದು ಉಡುಗೊರೆ. ವಧುವಿಗೆ ಅತ್ತೆಯಿಂದ ಬಲಕಿವಿಯಲ್ಲಿ 5 ಬಾರಿ ಹೆಸರು ಕರೆದು ಉಡುಗೊರೆ ಪಡೆದು ಮಿಠಾಯಿ ಹಂಚಿ 'ಓಕುಳಿ ಆಡಿ' ಉಂಗುರ ಪಡೆದು ಬಾಗಿಲು ಬಿಟ್ಟು ಒಳಗೆ ಹೋಗಿ ದೇವರಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿ ಹಿರಿಯರೆಲ್ಲರ ಕಾಲು ಮುಟ್ಟಿ ನಮಸ್ಕರಿಸುವುದು. ಮಂಟಪದ ಕಾರ್ಯವಿಸರ್ಜನೆ ಮಾಡಿ ಬಂದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆಲ್ಲಾ ಎರಡೂ ಕಡೆಯವರ ಸಮಪಾಲು ಹಣ ಹಾಕಿ ಭೂರಿ ದಕ್ಷಿಣೆ ಕೊಡುವುದು. ಭೋಜನವಾದ ನಂತರ ಭೋಜನ ದಕ್ಷಿಣೆ ಕೊಡುವುದು.

ಊಟ

ವಧುವರರು, ತಂದೆತಾಯಿ, ಅತ್ತೆಮಾವ, ಸೋದರಮಾವ, ಅತ್ತೆ, ಪುರೋಹಿತರು ಅಕ್ಕ ತಂಗಿಯರು ಊಟಕ್ಕೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವುದು. ಎಲೆ ಬಡಿಸಿದ ಕೂಡಲೆ ವಧುವಿನಿಂದ ತುಪ್ಪವನ್ನು ವರನಿಗೆ 1 ಸಾರಿ ಬಡಿಸಬೇಕು. ಅತ್ತೆ ಮಾವ ಬಾಕಿಯವರಿಗೂ ಬಡಿಸಬೇಕು. ಈ ಎಂಟು ಮಂದಿಗೂ ಎರಡು ಬಗೆಯ ಮಿಠಾಯಿ ಬಡಿಸಬೇಕು. ನಂತರ ಊಟ. ಧಾರವಾಡ ಎರೆದ ಹಾಲಿನ ಹೆಪ್ಪು ಮಜ್ಜಿಗೆಯನ್ನು ನೆನಪಿನಿಂದ ವಧುವವರಿಗೆ ಬಡಿಸಬೇಕು. ವರನು ಊಟದ ಸಮಯ ತನ್ನ (ಉಷ್ಣ) ಎಂಜಲು ಪದಾರ್ಥ ಅಥವಾ ಸಿಹಿ ಉಂಡೆಯನ್ನು ವಧುವಿಗೆ ತಿನ್ನಿಸುವುದು. (ಹಿಂದೆ ವರನ ಊಟವಾದ ನಂತರ ಅವನ ಎಲೆಯಲ್ಲಿಯೇ ವಧು ಊಟ ಮಾಡುವ ಕ್ರಮ ಇತ್ತು) ನಂತರ ವಧುವು ಉಷ್ಣ ಉಡ್ಗಿರೆ ಪಡೆಯುವುದು.

ರುಚಿಕರವಾದ ಭೋಜನದ ನಂತರ ಎರಡೂ ಕಡೆಯವರು ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಮಡಿಲು (ವೃಂಟಿ) ತುಂಬಿಸುವುದು. ಕುಂಕುಮ, ಹೂ, ಕೊಟ್ಟು ಬೈತಲೆಗೆ ಕುಂಕುಮ ತಾಗಿಸಿ ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ ಸೆರೆಗಿನಲ್ಲಿಟ್ಟು ಅಕ್ಷತೆ ಹಾಕುವುದು (ಸಣ್ಣವರಾದರೆ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಅಲ್ಲ, ಕಾಲಿನ ಮೇಲೆ ಅಕ್ಷತೆ ಹಾಕುವುದು). ನಂತರ ಬೀಗರಿಗೆ ಕಾಫಿ ಕೊಟ್ಟು ವರನ ತಂದೆ-ತಾಯಿ ವಧುವಿನ ತಂದೆ ತಾಯಿ ಹಾಲು, ಸಕ್ಕರೆ, ಸೀರೆ, ಧೋತಿ, ರೂ. ಉಡುಗೊರೆ ಅದಲು ಬದಲು ಮಾಡುವುದು. ಹಣದ ರೂಪದಲ್ಲಿ "ವಿಡೊ" ಕೊಡಬೇಕು. ಅಡಿಗೆಯವರಿಗೆ, ವಾದ್ಯದವರಿಗೆ, ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಬೀಗರು ಬಕ್ಷಿಸ್ ಕೊಡಬೇಕು. ವಧುವರರು ಪುರೋಹಿತರ ಹಿರಿಯರ ಆಶೀರ್ವಾದ ಪಡೆಯುವುದು. ಮಾತಾಪಿತೃರಿಂದ ಆಶೀರ್ವಾದ ಪಡೆದು ತನ್ನ ಪ್ರೀತಿಯ ಕುವರಿಯನ್ನು ಪತಿಗೃಹಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸುವಾಗ್ಯೆ ಬೇಸರಿಸದೆ ಜನಕರಾಜನ ಉಪದೇಶವನ್ನು ತಿಳಿಸಿ (ಮಗಳೇ ಜಾನಕಿ, ನಿನ್ನ ಸುಗುಣ ಸನ್ಮೋಹನ್ನವಿಗಕುಲರನ್ನು ಮನೋರಮಣಿ) ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಬೇಕು.

ಬೀಗರಿಗೆ (ಸ್ಯೂಯ್ರಾಂಕ) ಎಲ್ಲಾ ಬಗೆಯ ಮಿಠಾಯಿ ತಿಂಡಿ ಪ್ಯಾಕ್ ಮಾಡಿ ಕೊಡಬೇಕು. ವಧುವಿನ ತಾಯಿ ತನಗೆ ಕೊಟ್ಟ (ಅಗ್ನಿ ಉಡ್ಗಿರೆ) ಹಣವನ್ನೂ, ವಧುವಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದ ಉಡುಗೊರೆ ಹಣವನ್ನೂ ಬೀಗರ ಹತ್ತಿರ ಕೊಟ್ಟು ಕುಮಾರಿಯನ್ನು 'ಪತಿಗೃಹಕ್ಕೆ' ಕಳುಹಿಸುವಾಗ ಬೇಸರಿಸದೆ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಕಳುಹಿಸಬೇಕು. ಮಗಳ ಒಟ್ಟಿಗೆ ತಾಯಿ ಹೋಗುವ ಕ್ರಮ ಉಂಟು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಅಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ಅಕ್ಕ ಅಥವಾ ಅತ್ತಿಗೆ ಹೋಗಬಹುದು. ದೇವಕಾರ್ಯದ ನಂತರ ವಧುವರರನ್ನು ಕರೆದು ತರಲು ತಂದೆ ತಾಯಿ ಹೂ ಮಿಠಾಯಿಯೊಂದಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕು. ತಮ್ಮ ಅಳಿಯ ಮಗಳನ್ನು ನಾಲ್ಕು ದಿನ ನಿಲ್ಲಿಸಿ 'ಮಧುಚಂದ್ರಕ್ಕೆ' ಹನಿಮೂನ್ ಹೋಗುವುದು. ಇಲ್ಲಿಗೆ ಮದುವೆ ಮಂಟಪದ ಕಾರ್ಯ ಸಮಾಪ್ತ.

ವಾಯ್ ಪೂಜೆ

ವಾಯ್ ತಯಾರಿಸುವ ವಿಧಾನ : ವಾಯ್ಲದ ಕಾಯಿ (ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ) ನಯವಾಗಿ ಶುಚಿಮಾಡಿ ವಾಯ್ಲದ ಕಾಯಿಯನ್ನು ಅರಸಿನ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ತೊಳೆದು ಶೇಡಿ ಅಥವಾ ಚೋಕು ತುಂಡಿನಿಂದ ಸುತ್ತ ಗೀಟಿ ಹಾಕಬೇಕು. ಕಾಯಿಯ ಎರಡು ಕಣ್ಣುಗಳಿಗೆ ಕಾಡಿಗೆಯನ್ನು ಚಂದಮಾಡಿ ಹಚ್ಚಬೇಕು. ಕಾಯಿಯ ಎರಡು ಕಣ್ಣುಗಳಿಗೆ ಕಾಡಿಗೆಯನ್ನು ಚಂದಮಾಡಿ ಹಚ್ಚಬೇಕು. ಉಳಿದ ಒಂದು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಸಿಂಧೂರ ಹಚ್ಚಬೇಕು. ಎರಡು ಕಣ್ಣುಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಮೇಲೆ ಕುಂಕುಮದ ಬೊಟ್ಟು ಮಾಡಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಮೇಲೆ ಗಂಧದ ನಾಮ ಮಾಡಬೇಕು. (ಆಗ ದೇವಿಯ ಮುಖದ ಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ). ಮದುವೆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ 101 ಅಥವಾ 51 ವಾಯ್ ಪೂಜಿಸುವ ವಾಡಿಕೆ.

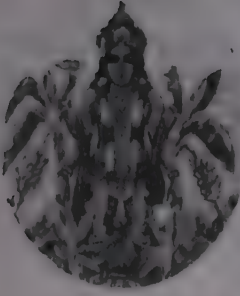
ಮಾಡುವ ಕ್ರಮ : ತುದಿಯ ಬಾಳೆಎಲೆ ಒಂದನ್ನು ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಎದುರು ಮಾಡಿ ಅದರ ಮೇಲೆ ಐದು, ಏಳು ಅಥವಾ ಒಂಬತ್ತು (5,7,9) ವಾಯ್ಲವನ್ನು ಒಂದೊಂದು ಮುಷ್ಟಿ ಬೆಳ್ಳಿಗೆ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಹಾಕಿ ಅದರ ಮೇಲೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರದಲ್ಲಿ ಇಡಬೇಕು. ಅದರ ಹತ್ತಿರ ವೀಳ್ಯದ ಪಟ್ಟಿ-1, ಗಂಟು ಇದ್ದ ಕಬ್ಬಿನ ತುಂಡು-1, ದೇವಬಾಳೆಹಣ್ಣು-1, ಪಿಂಗಾರ ಹೂವಿನ ಎಸಳುಗಳು-2. ಹೀಗೆ ಪೂಜಿಸುವ 7,9,11, ವಾಯ್ಲಗಳ ಮೇಲೆ ಬೆಳ್ಳಿ ಅಥವಾ ಹಿತ್ತಾಳೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಹಣತೆ ಬೆಳಗಿಸಿ ಇಡಬೇಕು. ಎಲೆಯ ತುದಿಯಹತ್ತಿರ ವಾಯ್ಲದಾರ, ವಾಯ್ಲ ಸಾಮಾನು, ಮುಳ್ಳು ಸೌತೆ-1 ಇಡಬೇಕು. ವಾಯ್ಲಗಳನ್ನು ಎರಡು ಬಾಳೆಎಲೆಯಲ್ಲಿ ಇಡಬಹುದು. ಉಳಿದ ವಾಯ್ಲಗಳನ್ನು ಹೊಸ ಬುಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ಒಂದರ ಮೇಲೆ ಹಣತೆ ದೀಪ ಬೆಳಗಿಸಿ ಇಡಬೇಕು.

ಮಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಲ್ಲಿ ವಾಯ್ಲ ಪೂಜೆ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಗೌರಿ ಪೂಜೆಗೆ ಮಾಡುವ ತಯಾರಿ :

ಕುಂಕುಮ, ಕಾಡಿಗೆ, ಸಿಂಧೂರ, ಗಂಧ, ಕಬ್ಬು ತುಂಡುಗಳು, ವೀಳ್ಯದ ಪಟ್ಟಿ, ಎಳೆತು ಅಡಿಕೆ, ಮುಳ್ಳುಸೌತೆ, ಹಣ್ಣುಕಾಯಿ, ಪಿಂಗಾರ ಹೂ, ಅಬ್ಬೊಲಿಗೆ ಹೂ, ಮಲ್ಲಿಗೆ ಹೂ, ನೈವೇದ್ಯಕ್ಕೆ 'ಅಲಲಕ್ಕಿ ಕಜ್ಜಾಯ' ಗೌರಿ ಮಾತೆಗೆ ವ್ಹಂಟಿ ಅಂದರೆ ಬಾಳೆಹಣ್ಣು-5, ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ-1, ವೀಳ್ಯದ ಪಟ್ಟಿ, ರವಕೆ ಖಣ, ವ್ಹಂಟಿ ಸಾಮಾನು, ಕುಂಕುಮ, ಸ್ವಲ್ಪ ಚಿಲ್ಲರೆ ದುಡ್ಡು, ಹೂ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಒಂದು ಹರಿವಾಣದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟು ಮಾತೆಗೆ ಸಮರ್ಪಿಸುವುದು. ವರನಿಂದ ಆರತಿ ಮಾಡಿಸಿ ಹಣ್ಣುಕಾಯಿ ಹಿಡಿದು ಪುರೋಹಿತರಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿ ಪ್ರಸಾದ ಹಿರಿಯರಿಂದ ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಆಶೀರ್ವಾದ ಪಡೆಯುವುದು. ಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಕುಲದೇವರಿಗೆ ವಾಯ್ಲ ಸಮರ್ಪಿಸಿ ನಂತರ ಪುರೋಹಿತರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು, ಮದುವೆಗೆ ಬಂದ ಮುತ್ತೈದೆಯರಲ್ಲಿ ತಂದೆ ತಾಯಿ ಅತ್ತೆ ಮಾವ ಇದ್ದವರಿಗೆ ಮೊದಲು ಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ದೀಪ ಬೆಳಗಿಸಿಟ್ಟು ವಾಯ್ಲವನ್ನು ಜಾಗ್ರತೆಯಿಂದ ಎರಡೂ ಕೈಯಿಂದ ಹಿಡಿದು ಕೊಡಬೇಕು. ಕಾಲು ಮುಟ್ಟಿ ನಮಸ್ಕರಿಸಬೇಕು. ಮತ್ತೆ ಪತಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಆಶೀರ್ವಾದ ಪಡೆಯುವುದು. ತಾಯಿ, ಅತ್ತೆ, ಸೋದರತ್ತೆಗೆ ಕೊಡುವಾಗ ಹಣ ರೂ. 5 ಪಡಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಗೌರಿಪೂಜೆ ಆದ ಕೂಡಲೆ ವಾಯ್ಲದಾರವನ್ನು ಪತಿಯ ಹತ್ತಿರ ಕೊಟ್ಟು ವಧುವು ತನ್ನ ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಧರಿಸಬೇಕು. ಬೀಗರು 5 ವಾಯ್ಲವನ್ನು ವಧುವಿನ ತಾಯಿ ಮನೆಯವರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಈ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಬಾದ್ರಪದ ಶುಕ್ಲ ಪಕ್ಷದ ತೃತೀಯ ದಿನದಲ್ಲಿ ಮಾಡುವುದು. (ಚೌತಿಯ ಮುಂಚಿನ ದಿನ) ಹೊಸ ವರ್ಷದ 'ಗೌರಿ ಪೂಜೆಗೆ' ತಾಯಿ ಮನೆಯವರು ಎಲ್ಲಾ ಪೂಜೆಯ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಮಗಳ ಮನೆಗೆ 51 ಅಥವಾ 101 ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ, ಕಬ್ಬು ಕಟ್ಟು-1, ಹಣತೆ-11, ವಾಯ್ಲ ಸಿಂಗರಿಸಲು ಕುಂಕುಮ, ಕಾಡಿಗೆ, ಸಿಂಧೂರ, ವ್ಹಂಟಿ ಸಾಮಾನು, ಬಾಳೆಹಣ್ಣು-5, ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ-1, ರವಕೆಖಣ-1, ಪಿಂಗಾರ-1, ಹಸಿ ಅಡಕೆ, ಮುಳ್ಳು ಸೌತೆ ಅಗತ್ಯವೇಕು.

ಶ್ರೀ ಸತ್ಯ ನಾರಾಯಣ ಪೂಜೆ

ಬೇಕಾದ ಸಾಮಾಗ್ರಿಗಳು : ಕಲಶಕ್ಕೆ ಬೆಳ್ಳಿದ್ದು ಅಥವಾ ತಾಮ್ರದ ಚಂಬು 5,6 ಹರಿವಾಣಗಳು, ಶೃಂಗರಿಸಿದ ಕಾಲುದೀಪ 1, ಕುರ್ಚಿ ಅಥವಾ ಸಣ್ಣ ಮಂಚ ತೋಳೆದು ಅದರ ಕಾಲಿಗೆ ಸಣ್ಣ ಬಾಳೆಗಿಡ ಎರಡನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಕು. ಮಾವಿನ ಎಲೆಯ ಗೊಂಚಲು ಬೇಕು, ಬೆಳ್ಳಿಯ ಬಟ್ಟಲು ಅಥವಾ ಹರಿವಾಣದಲ್ಲಿ 1¼ ಕೆಜಿ ಗೋಧಿ, ವೀಳ್ಯದ ಪಟ್ಟಿ-5, ತಟ್ಟೆ ಚಿಪ್ಪು, ಮಣೆಗಳು-4, ಪಟ್ಟೆ ವಸ್ತ್ರ, ಪಂಚಾಮೃತ, ಶಿಯಾಳ, ಹಣ್ಣುಕಾಯಿ-1, ಫಲವಸ್ತುಗಳು, ನೈವೇದ್ಯಕ್ಕೆ 'ಸಪಾತು', ನಿರೀಕ್ಷಣೆ (ಅಂದರೆ ಕಲ್ಲು ಸಕ್ಕರೆ,

ಬಾದಾಮಿ, ದ್ರಾಕ್ಷೆ, ಗೇರುಬೀಜ, ಖಾರೂಖ ಇಂತಹ 5 ಬಗೆದ್ದು), ದಾನ ಕೊಡಲು 7 ಬಗೆ ಫಲವಸ್ತು (ಕುಂಬಳಕಾಯಿ-1, ಅನನಾಸು, ಲಿಂಬೆ-2, ಮುಸುಂಬಿ-2, ಪೇರಳೆ-2, ನೇಂದ್ರಬಾಳೆಹಣ್ಣು-2, ಸೇಬು (ಎಪ್ಪಲ್)-2, ಮಾವಿನಹಣ್ಣು) ಕಲಶಕ್ಕೆ ಉಡಿಸಲು ಕೆಂಪು ವಸ್ತ್ರ, ಚಿನ್ನದ ಸರ, ದೇವಬಾಳೆ ಹಣ್ಣು-16, ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ-5, ಬೆಳ್ಳಿಗೆ-3 ಕೆ.ಜಿ., ಬಾವಿ ಅಥವಾ ಪೈಪಿನ ಹತ್ತಿರ ಗಂಗೆ ಪೂಜೆಗೆ ಆರತಿ-1, ದೊಡ್ಡ ಕೊಡಪಾನ-1, ಕಲಶದಲ್ಲಿ ಹಾಕಲು ಲಿಂಬೆ-1, ಕೇಸರಿ, ಸ್ವಲ್ಪ ಅಷ್ಟಗಂಧ, ಅಗರಬತ್ತಿ, ಶಂಖ, ಜಾಗಟೆ. ಗಂಗೆ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿ ಕಲಶಕ್ಕೆ ಕುಂಕುಮ ನೀರು ಉವಾಳಿಸಿ ಸಿಂಗರಿಸುವುದು. ಪೂಜೆಯ ವೇಳೆಗೆ ಕರ್ಪೂರ ದಶಾಂಗ ಉಪಯೋಗಿಸಿ 5 ಆರತಿ ಬೆಳಗಿಸಬೇಕು. ವಿಸರ್ಜನೆಗೆ ಒಂದು ಆರತಿ, ನೈವೇದ್ಯಕ್ಕೆ ಸಕ್ಕರೆ ಪೂಜಾವಿಧಿ ಆದ ನಂತರ ಪುರೋಹಿತರ ಪತ್ನಿಗೆ ವೃಂಟಿ (ಮಡಲು) ತುಂಬಿಸಿ ದಕ್ಷಿಣೆ ಕೊಟ್ಟು ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಅಶೀರ್ವಾದ ಪಡೆಯಬೇಕು. ನಂತರ ಪ್ರಸಾದ ರೂಪ ಭೋಜನ. ಪೂಜೆಯ ಮುಂಚೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಂದ 'ಸತ್ಯನಾರಾಯಣ ಕಥೆ' ಓದಿಸಿ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಶ್ರವಣ ಮಾಡಬೇಕು.

ಸಪಾತ : ಅಂದರೆ 1¼ ಪಾವು ಸಪೂರ ಸಜ್ಜೆಗೆ ಅದಕ್ಕೆ 1¼ ಕುದ್ದೆ ದನದ ತುಪ್ಪ ಹಾಕಿ ಪರಿಮಳ ಬರುವವರೆಗೆ ಹುರಿಯಬೇಕು. 1¼ ಕುದ್ದೆ ಹಾಲು ಭರ್ತಿಗೆ ಬಿಸಿ ನೀರು (ಅದಕ್ಕೆ ಲೆಕ್ಕ ಇಲ್ಲ) ಹಾಕಬೇಕು. ಆಗ 5 ಅಥವಾ 7 ರಸಬಾಳೆ ಹಣ್ಣು ಅದಕ್ಕೆ ಹಾಕಬೇಕು. ಬೆಂದ ನಂತರ 1¼ ಪಾವು ಸಕ್ಕರೆ ಬೆರೆಸಿ ಗಟ್ಟಿ ಆಗುವವರೆಗೆ ಚಾಚ್ಚಾ. ವೃತ ಮಾಡುವವರು ತಲೆನ್ನಾನ ಮಾಡಿ ಆಹಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆದಿನ ಅಕ್ಕಿಯಿಂದ ಮಾಡಿದ ತಿಂಡಿ ತಿನ್ನಬಾರದು. ಆಪ್ತ ಮಿತ್ರರೊಡಗೂಡಿ ಕುಟುಂಬದವರೊಡನೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಸಂತರ್ಪಣೆ ಮಾಡಿ ದಾನ, ದಕ್ಷಿಣೆ ಕೊಟ್ಟು, ಪುರೋಹಿತರನ್ನು ತೃಪ್ತಿ ಪಡಿಸುವುದು ಮುಖ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯ. ಅವರು ತೃಪ್ತಿ ಪಟ್ಟರೆ ದೇವರು (ತೃಪ್ತಿ) ಸಂತೋಷ ಪಟ್ಟಂತಾಗುವುದು ಖಂಡಿತ.

ಗರ್ಭಿಣಿ

ಒಲವಿನ ಮಗಳು ಚೊಚ್ಚಲು ಗರ್ಭಿಣಿಯಾದಾಗ 4ನೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ತವರು ಮನೆಗೆ (ಕುಳ್ತಾರಾ) ಕರೆ ತರುವುದು ಕ್ರಮ ಉಂಟು. ಆಗ್ಗೆ ಅವಳ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಯ ತಿಂಡಿ - ತಿನಿಸುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ತಾಯಿಯಾದವಳು ಅವಳನ್ನು ತೃಪ್ತಿ ಪಡಿಸಬೇಕು. ಆಗ ಉಷ್ಣದಕೀರ್ಣ (ಕಣಿಲೆ), ಗೇರುಬೀಜ, ಹಸಿ ಪಪ್ಪಾಯಿ, ಅನನಾಸು, ಎಳ್ಳು, ಉಂಡೆ ಮುಂತಾದುವುಗಳನ್ನು ಕೊಡಲೇಬಾರದು. ಮಿತಿಮೀರಿ ಬಿಸಿ, ಖಾರ ಆಹಾರ ಕೊಡಬಾರದು. ಇಷ್ಟವಿದ್ದ ಹಣ್ಣು - ಹಂಪಲು, ಹಾಲು, ತುಪ್ಪ, ಬೆಣ್ಣೆ, ಮೊಸರು ಕೊಡಬೇಕು. ಒಳ್ಳೆ ವ್ಯಾಯಾಮವಿರುವ ಕೆಲಸ ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದಷ್ಟು ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಹೆಚ್ಚು ಭಾರವಾದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಎತ್ತಬಾರದು. (ಮಲ ಮೂತ್ರದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಜಾಗ್ರತೆ ಮಾಡಬೇಕು). ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಚೆಕಪ್ ಮಾಡಿಸಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. 6ನೇ ತಿಂಗಳಿನ ನಂತರ 1 ಚಮಚ ಎಳ್ಳೆಲ್ ತೈಲ (Castor Oil) ಮಲಗುವಾಗ ಪ್ರತಿ ದಿನ ಸೇವಿಸಬೇಕು. 8 ತಿಂಗಳಾದ ಮೇಲೆ ತನಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ನಡೆಯಬೇಕು. ಮಲಬದ್ಧತೆ ಇದ್ದರೆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಗಂಜಿನೀರು (ನಿತ್ಯ) 2ಕುಡ್ಡೆಗೆ 2 ಚಮಚ ಬೆಣ್ಣೆ ಹಾಕಿ ಬಿಸಿ ಬಿಸಿ ಕುಡಿಸಬೇಕು.

8ನೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಸೀಮಂತ ಇದ್ದರೆ : ಮಾತಾಪಿತೃರು ಬರುವಾಗ ಹೂ, ಶೇಸೆ, ಮಿಠಾಯಿ ಬೀಗರಲ್ಲಿ ತರಬೇಕು. ಹವನ (ಹೋಮ) ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅಳಿಯನ ಕಾಲ್ಗೊಳೆದು ಜನಿವಾರ ಹಾಕಿ ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಉಡುಗೊರೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಕಡೆಗೆ ಮಡಿಲು (ವೃಂಟಿ) 7 ಬಾಳೆಹಣ್ಣು ಇಟ್ಟು ತುಂಬಿಸಿ ಶೇಸೆ ಆರತಿ ಮಾಡಿದನಂತರ ಪುರೋಹಿತ ಬಂಧು-ಬಳಗದವರೊಡಗೂಡಿ ಭೋಜನ (ಊಟ) ಮಾಡುವುದು.

ಸಿಹಿ ಪಾಯಸ, ಅಕ್ಕಿ ವಡೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಸೀಮಂತ ಆದ ದಿನವೇ ತಾಯಿ ಮನೆಗೆ ಕರೆದು ತರಬಾರದು. ಸುಮಹೂರ್ತದಲ್ಲಿ ತಂದೆ-ತಾಯಿ ಅಥವಾ ಇತರರು ಕರೆದು ತರಬಹುದು. ಆದರೆ ಗರ್ಭಿಣಿಯ ಅಣ್ಣ ಅಥವಾ ತಮ್ಮ ಕರೆದು ತರಲೇಬಾರದು. (ನಿಷೇಧ) ಗರ್ಭಿಣಿಯು ತನ್ನ ಪತಿಯಿಂದ ಮಾವ ಅತ್ತೆಯವರಿಂದ, ಹಿರಿಯರಿಂದ ಆಶೀರ್ವಾದ ಪಡೆದು ಸಂತೋಷದಿಂದ ತಾಯಿ ಮನೆಗೆ ಬರಬೇಕು. ಯಾವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ ಚಿಂತೆ ಮಾಡಬಾರದು. 8 ತಿಂಗಳಾಗಿ 4 ದಿನಗಳ ನಂತರ ತಾಯಿ ಮನೆಯ ಸೀರೆ "ಗರ್ಭಿಣಿ ಕಾಪ್ಪಡೆ" ಎಂಬ ವಿಧಾನವನ್ನು ಮಗಳ ಆಪ್ತ ಗೆಳತಿಯರಿಗೂ ಹೇಳಿ ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದ 4 ಅಥವಾ 5 ಬಗೆಯ ತಿಂಡಿ (ಮುಖ್ಯ ಸಿಹಿ ಅವಲಕ್ಕಿ ಮಾಡಬೇಕು) ಫಲಾಹಾರದ ನಂತರ, ಬಂದವರಿಗೆ ಹೂ ಕುಂಕುಮ ಹಚ್ಚಿ ಶೇಸಾರತಿ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ "ಸುಮಹೂರ್ತದಲ್ಲಿ" ದೆಡ್ಡಿ ಸಮೇತ ಗರ್ಭಿಣಿಯನ್ನು ಆಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ಮೊದಲು ತಾಯಿ ಬೈತಲೆಗೆ (ಮಾಗೊ) ಕುಂಕುಮವಿಟ್ಟು ಬೊಟ್ಟು ಮಾಡಿ, ಹೂ ಕೊಟ್ಟು ಮಡಿಲು ತುಂಬಿಸುವುದು. ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ-1, (ಅದರ ಶೆಂಡೊ ನಮ್ಮ ಎದುರಿಗೆ ಬರಬೇಕು) 7 ಬಾಳೆಹಣ್ಣು, ವೀಡೊ, ಉಡುಗೊರೆಗೆ

ಚಿನ್ನ, ಸೀರೆ, ಹಣ ಇಷ್ಟವಿದ್ದಷ್ಟು ಕೊಟ್ಟು ಶೇಸೆ ಹಾಕಿ ಇತರರಿಂದ ಶೇಸೆ ಹಾಕಿಸಿ ಮತ್ತೆ ಎಲ್ಲರೂ ಆರತಿ ಬೆಳಗಿಸುವುದು. ನಂತರ ಶೇಸಾರತಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ದೇವರ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟು ಗರ್ಭಿಣಿ, ದೇವರಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ, ಹಿರಿಯರ ಕಾಲುಮುಟ್ಟಿ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಅಶೀರ್ವಾದ ಪಡೆಯುವುದು. ಉಡುಗೊರೆ ಕೊಟ್ಟ ಸೀರೆ ಉಟ್ಟು ಗ್ರಾಮ ದೇವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಹಣ್ಣುಕಾಯಿ ಮಾಡಿಬರುವುದು. ಗರ್ಭಿಣಿ 'ಸೋಣಪೂಲ' ಮಾಡಿಸುವ ಇಚ್ಛೆ ಇದ್ದರೆ ಮಾಡಿಸಬಹುದು. ದೇವಸ್ಥಾನದಿಂದ ಬಂದು ಮನೆಯ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಒಂದು ತೆಂಗಿನಕಾಯಿಯನ್ನು ಗರ್ಭಿಣಿಯ ತಲೆಯ ಮೇಲಿನಿಂದ ಮೂರು ಸಾರಿ ನಿವಾಳಿಸಿ (ಉವಾಳ್ಳು) ನೆಲಕ್ಕೆ ಬಡಿಯಬೇಕು. ಕುಂಕುಮ ನೀರನ್ನು ನಿವಾಳಿಸಿ ನೀರನ್ನು ಬಿಸಾಡಬೇಕು. ಗರ್ಭಿಣಿಗೆ ಆಸೆ ಇದ್ದ ತಿಂಡಿ ತಿನಿಸುಗಳನ್ನು, ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ತಿನ್ನಿಸುವುದು. ಗರ್ಭಿಣಿಗೆ ಅಪ್ಪ ಬಂಧುಗಳಲ್ಲಿ ಊಟಕ್ಕೆ ಹೇಳುವುದುಂಟು.

ಪ್ರಸೂತ

ಪರಮಾತ್ಮನು ನೆನೆಸಿದ ಮುಹೂರ್ತದಲ್ಲಿ ಸುಖ ಪ್ರಸೂತವಾದೊಡನೆ (ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಈಗ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ) ಗಂಡು ಮಗುವಾದರೆ 'ಪುತ್ರಾಯಣ' ಎಂಬ ಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಧಾನವನ್ನು ಪುರೋಹಿತರಿಂದ ಮಾಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮಗುವಿನ ಹೊಕ್ಕಳು (ವಾರ) ಕಡಿದ ಕೂಡಲೇ ಹೊರಗೆ ತಂದು ತಂದೆ ಕೈಯಿಂದ ಪುತ್ರಳ ಬಂಗಾರವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಅರೆದು ಮಗುವಿನ ಬಾಯಿಗೆ (ನಾಲಿಗೆಗೆ) ಹಚ್ಚುವುದುಂಟು. ನಂತರ ಮಗುವನ್ನು ಸ್ನಾನಮಾಡಿಸಿ ಬೆಚ್ಚಗೆ ಹೊದೆದು ಮಲಗಿಸಬೇಕು.

ಪುತ್ರೋತ್ಸವದ ಸಂತೋಷದಲ್ಲಿ ಬಂಧುಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಆಪ್ತರಲ್ಲಿಯೂ ಸಕ್ಕರೆ ಅಥವಾ ಮಿಠಾಯಿ ಹಂಚುವುದು.

ಮಗುವಿನ ಹುಟ್ಟಿದ 6 ದಿನ "ಸಟ್ಟಿ"

ಸಟ್ಟಿ ಎಂಬ (ಬ್ರಹ್ಮ ಬರಹ) ಎಂಬ ಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಧಿಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಬಾಳಾಂತಿ ಮಗು ಇದ್ದ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಣೆಯನ್ನು ತೊಳೆದು ರಂಗವಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ, ಅದರ ಮೇಲೆ ಖಾಲಿ ಪುಸ್ತಕ, ಪೆನ್ನಿಲು ಇಡಬೇಕು. ಹೂವಿನಿಂದ ಮಣೆಯನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಬೇಕು. ಈ ಶಾಸ್ತ್ರವಿಧಿಗೆ ಪುರೋಹಿತರ ಅಗತ್ಯ ಉಂಟು. (ಅಲಂಕಾರಯುಕ್ತ ಕಾಲುದೀಪ ಉರಿಸಬೇಕು.) ಕುಂಕುಮ, ಹಾಲು, ನೀರು, ಸಕ್ಕರೆ, ಸಣ್ಣ ಪಾತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಇಡಬೇಕು. ಮಗುವನ್ನು ಒಳ್ಳೆ ವಸ್ತ್ರ ಹೊದೆದು ಮಲಗಿಸಬೇಕು. "ಅವಲಕ್ಕಿ ಕಜ್ಜಾಯ" ಮಾಡಿ ದೇವರನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿ ಭಜನೆ ಮಾಡಬೇಕು. (ಮನೆಯಲ್ಲಿಯಾದರೆ ಹರಿಕೀರ್ತನೆ, ಹರಿಕಥೆ ಮಾಡಿಸುತ್ತಾರೆ). ಈ ಸಮಾರಂಭಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟ ಆಪ್ತರಿಗೆ ಹೇಳಿ ಭಜನೆಯಾದ ನಂತರ ಮುಗಾದಾಳಿ ಉಸ್ಸಿ, ಚಕ್ಕಾ ಉಪ್ಪರಿ, ಗೋಡು ಪೋವು, ಕೇಳೆ, 'ಶರಬತ್' ಅಥವಾ ಶುಂಠಿ ಪಾನಕ ಮಾಡಿ ಹಂಚುತ್ತಾರೆ. ಮರುದಿನ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಮಗುವಿಗೆ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿಸಬಾರದು. ಅದಕ್ಕೆ 'ಸಟ್ಟೆ

ಕಲಶು' ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ. (ಬ್ರಹ್ಮಲಿಪಿ ಅಳಿದು ಹೋಗುತ್ತದೆಂದು ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ).

ವಾರೆ ಪೂಜಾ

ದಾರಗಳು ಮತ್ತು ಪೂಜೆಯ ರೀತಿ : 10ನೇ ದಿನ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ 1 ಇಂಚಿನಷ್ಟು 'ಎಂಕ್ವಾ' ತುಂಡು ಬಿಸಿ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಡಬೇಕು. ಅದು ಮೆತ್ತನೆಯಾದನಂತರ ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಸಪೂರ ಕಡ್ಡಿಗಳಂತೆ ಮಾಡಿ ಇಡಬೇಕು. ಒಂದು ಮೊಳೆ ನೂಲಿನ ತುಂಡಿಗೆ ಈ ಕಡ್ಡಿಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ 11 ದಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ತಾಯಿ ಮಗುವಿನ ದಾರಗಳನ್ನು 'ಕೊಕ್ಕೊಮ್ಮೊಳೊ'ವಿನಿಂದ ಚಂದ ಸರಪಳಿ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿ ಅದರ ನಡುವಿನಲ್ಲಿ ಈ ಕಡ್ಡಿ ಕಟ್ಟಬೇಕು. ಈ ಮೂರೂ ದಾರಗಳನ್ನು 5 ವೀಳ್ಯದೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟು, 1 ಅಡಿಕೆ ಇಡಬೇಕು. ಬಾಕಿ ದಾರಗಳನ್ನು ಎರಡು ಎಲೆ ಒಂದು ನೂಲಿನದಾರ, ಒಂದು ತುಂಡು ಅಡಿಕೆ, ಹೂ, ತುಂಡು ಸೇವಂತಿಗೆ ಇಟ್ಟು ಶೀಗಿರ ಕಡ್ಡಿಯಿಂದ ಮುಚ್ಚಬೇಕು. ಮರುದಿನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಬಾಳಾಂತಿ ಸ್ನಾನದ ನಂತರ ಒಂದು ಹರಿವಾಣದಲ್ಲಿ ಕುಂಕುಮ ಪಾತ್ರ, ಕಾಡಿಗೆ (ಕಾಜ್ಜಳ) ಹೂ ತುಂಡುಗಳು, ಅಕ್ಷತೆ ಎಲ್ಲಾ ದಾರಗಳು, ವೀಡೋ ಇಡಬೇಕು. ಒಂದು ಮುಷ್ಟಿ ಬಿಳಿಗೆ ಅಕ್ಕಿ ಬೇಯಿಸಿ ಸಕ್ಕರೆ, ಹಾಲು ಹಾಕಿ ಸಣ್ಣ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಸೊಟು ಸಮೇತ ಇಡಬೇಕು. ಪೂಜೆ ಮಾಡುವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಕಾಲುದೀಪ ಬೆಳಗಿಸಿಡಬೇಕು. ಆರತಿ-1, ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿಯಾದರೆ ಬಾಳಾಂತಿ ಮಣೆಯ ಮೇಲೆ ನಿಂತು ಪೂಜೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಸ್ನಾನವಾದ 1 ಗಂಟೆಯ ನಂತರ ಪೂಜೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಬಾಳಾಂತಿ ಸ್ನಾನ : ಹತ್ತನೇ ದಿನ ರಾತ್ರಿ ಹಂಡೆಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಕಾಯಿಸಿಡಬೇಕು. ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಮೊದಲು ಮಗುವನ್ನು ಉಗುರು ಬೆಪ್ಪು ನೀರಿನಿಂದ ಸ್ನಾನಮಾಡಿಸಬೇಕು. ಮೈಗೆ ದನದ ಹಾಲು ಬಿಸಿ ಮಾಡಿ ತಾಗಿಸಬೇಕು. ಇಲ್ಲವೇ ಪರಂಗಿ (ಪಂಗಿರ ಪಾನ) ಪಾಲ್ಕಾರಸ ತೆಗೆದು ಬಿಸಿ ಮಾಡಿ ತಣಿಸಿ ತಾಗಿಸಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಮಗುವಿಗೆ ಶೀತವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮಗುವಿನ ಸ್ನಾನದ ನಂತರ ತಾಯಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಎಣ್ಣೆ ಹಚ್ಚಿ ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ (ಹೆಚ್ಚು ಬಿಸಿ ಅಲ್ಲ) ಕೈಕಾಲು ತೊಳೆದು ಸ್ನಾನಮಾಡಬೇಕು. ತಲೆಯನ್ನು ಬೆಪ್ಪು ನೀರಿನಿಂದ ತೊಳೆದು ಸೊಂಟಕ್ಕೆ, ಕಾಲಿಗೆ ಬಿಸಿ ನೀರು ಹಾಕಬೇಕು. ಬಾಳಾಂತಿಗೆ ಅರಸಿನಹುಡಿ ಮೈಗೆ ತಾಗಿಸಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿಸಿ ಬಚ್ಚಲು ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ನಿಂತು ಕುಂಕುಮದ ಬೊಟ್ಟು ಮಾಡಿಸಿ ಒಳಗೆ ಬರಬೇಕು. ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ತನ್ನ ಮದುವೆ ದಿನ ಮತ್ತು ಬಾಳಾಂತಿಯಾದ 11ನೇ ದಿನ ಬೊಟ್ಟು ಮಾಡದೆ ಬಚ್ಚಲು ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ತರಬಾರದು. ಒಳಗೆ ಬರುವಾಗ ದಪ್ಪ ಬಟ್ಟೆಯಿಂದ ಹೊದೆದು ಬೆವರು ಒರಸಿ ನಂತರ ಬಿಳಿ ಸೀರೆ ಬಿಳಿ ರವಕೆ ಉಟ್ಟು, ವಾರಪೂಜೆ ಮಾಡಬೇಕು (ಹೊಕ್ಕಳು ಪೂಜೆ).

ಹೊಕ್ಕಳು ಪೂಜೆಮಾಡುವ ವಿಧಾನ : ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಿಂದ ಬರುವಾಗ ಹೊಕ್ಕಳು ಬಳ್ಳಿ (ವಾರೆದೊಟ್ಟು) ಜಾಗ್ರತೆಯಿಂದ ಮನೆಗೆ ತರಬೇಕು. ಈ ದಂಟು ಹೆಚ್ಚುದಿನದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದರೆ ಗಟ್ಟಿಮುಟ್ಟಾದ ಮಗು ಎಂದು ಅರ್ಥ. ಹೊಕ್ಕಳು ಬಿದ್ದ ದಿನ ಅದನ್ನು ಅಂಗಳದ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಹೂತಿಟ್ಟು ಅದರ ಮೇಲೆ ಅಗಲ ಕಲ್ಲು ಇಡಬೇಕು. ನೀರಿನ ಚಂಬು ಮತ್ತು ದೀಪವನ್ನು ತಂದು ಸ್ವಲ್ಪ ಸಿಹಿ ಪಾಯಸವನ್ನು ಕಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆ ಸಣ್ಣ ಬಾಳೆ ಎಲೆ (ತುದಿದ್ದು)ಯಲ್ಲಿ 5 ಸಾರಿ ಬಡಿಸಬೇಕು. ಕಲ್ಲಿಗೆ ಕುಂಕುಮ, ಹೂ, ವೀಳ್ಯಪಟ್ಟಿ-1 ಇಟ್ಟು ದೇವರನ್ನೂ,

ಸೂರ್ಯದೇವರನ್ನೂ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ತನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆಯನ್ನು ತಂಪು ಮಾಡು ಅಂದರೆ ತನ್ನ ಪ್ರೀತಿಯ ಮಗುವನ್ನು ಆರೋಗ್ಯ ಆಯುಷ್ಯ ಕೊಟ್ಟು ಕಾಪಾಡೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ. ಆರತಿ ಮಾಡಿ ಅಕ್ಷತೆ ಹಾಕಿ ಒಳಗೆ ಬರುವುದು. ಹರಿವಾಣದಲ್ಲಿ 5 ವೀಳ್ಯ, 1 ಅಡಿಕೆ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಕಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆ ಬಿಡಬೇಕು. (ಕೆಲಸದವಳಿಗೆ ಮತ್ತೆ ಕೊಡಬಹುದು). ಒಳಗೆ ಬಂದು ಪುರೋಹಿತರಿಂದ ಪಂಚಕವ್ಯ ತೀರ್ಥ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ತನ್ನ ದಾರವನ್ನು ಕುತ್ತಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿ ಮೊದಲು ತನ್ನ ತಾಯಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ನಮಸ್ಕರಿಸಬೇಕು. ನಂತರ ಅತ್ತೆ, ನಾದಿನಿ, ಅತ್ತಿಗೆ, ಅಕ್ಕ ತಂಗಿಯರಿಗೆ ಎಡೊ ಕೊಡಬೇಕು. ಮಗು ನಿದ್ರೆಯಿಂದ ಎಚ್ಚಿತ್ತ ಮೇಲೆ ಸೊಂಟಕ್ಕೂ, ಕುತ್ತಿಗೆಗೂ ದಾರವನ್ನು ಸಡಿಲವಾಗಿ ಕಟ್ಟಬೇಕು. ಸಣ್ಣ ಮಕ್ಕಳ ಕೈಗೆ ಒಂದು ದಿನದ ತನಕ ಕಟ್ಟಬಹುದು. ನಂತರ ಬಾಳಾಂತಿ ಗಂಜಿ ಊಟ ಮಾಡಬೇಕು. ಆಗ ಪ್ರಸಾದದ ಪಾಯಸ ಸೇವಿಸಬೇಕು. ಒಂದು ತಿಂಗಳು ಸಂಪೂರ್ಣ (ರೆಸ್ಟ್) ಆರಾಮ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವುದು ಅಗತ್ಯ.

ಪುಣ್ಯಾವಾಚನ : 11ನೇ ದಿನ ಬಾಳಾಂತಿ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಶುದ್ಧ. ಸೂತಕ ಶುದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನು ಕರೆದು ಮನೆಯನ್ನು ಸಂಪ್ರಕ್ಷಣೆ ಜಲದಿಂದ ಶುದ್ಧ ಮಾಡಿ ಬಾಳಾಂತಿಗೆ ಪಂಚಕವ್ಯ ತೀರ್ಥವನ್ನು ಸ್ನಾನದ ನಂತರ ಕೊಡಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ 'ಪುಣ್ಯಾವಾಚನ ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ. ಇದಕ್ಕೆ 1 ಸೇರು ಬೆಳ್ಳಿಗೆ ಅಕ್ಕಿ, 2 ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ, ವೀಳ್ಯದ ಪಟ್ಟಿ, ಕಲಶಕ್ಕೆ ಚಂಬು-1, ಮಣೆ ಕಾಲುದೀಪ, ತಟ್ಟೆ, ಚಿಪ್ಪುಟ, ಹೂ, ತೀರ್ಥಕ್ಕೆ ತಟ್ಟೆ ಹರಿವಾಣ, ಮಾವಿನ ಕೋಡಿ.

ಬಾಳಾಂತಿ ಆರೈಕೆ : ಒಂದು ತಿಂಗಳು ಪೂರ್ಣ ಆರಾಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಊಟ, ಕಾಫಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಏಳಬೇಕು. 13ನೇ ದಿನದಿಂದ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಎದ್ದ ಕೂಡಲೇ ½ ಔಂಸ್ 'ದಶಮೂಲಾರಿಷ್ಟ' ಸ್ವಲ್ಪ ನೀರಿನೊಂದಿಗೆ ಕುಡಿಯಬೇಕು. ½ ಗಂಟೆ ನಂತರ ಒಳ್ಳೆ ಬೆಂದ ಗಂಜಿ, ತುಪ್ಪ, ಬಿಸಿ ಬಿಸಿ ಉಪ್ಪರಿ ಪಲ್ಯ ಮಾಡಿ ಉಣ್ಣುವುದು ಬಹಳ ಉತ್ತಮ. ಇದರಿಂದ ತಾಯಿಗೆ ಬೇಗ ಶಕ್ತಿಯೂ, ಮಗುವಿಗೆ 'ಎದೆ ಹಾಲು' ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಬಾಳಾಂತಿಗೆ ಎರಡು ದಿವಸಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ತಲೆ ಸ್ನಾನಕ್ಕೆ ಎಣ್ಣೆ ಮೈಗೆ ಹಚ್ಚಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡುವುದು. ಕೆಂಪು ನೀರು (ತಾಂಬ್ಲೆ ಪಾಳ) ಅಶ್ವಗಂಧಿ ತುಂಡನ್ನು ಜಜ್ಜಿ ಎಣ್ಣೆ ಬಿಸಿ ಮಾಡಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಈ ಮದ್ದಿನ ಎಣ್ಣೆಯನ್ನು ಮಗುವಿಗೆ ತಾಗಿಸಬೇಕು. ತಾಯಿಗೆ 'ಕಡ್ಡಾತೇಲ' ತಾಗಿಸಬೇಕು. ತಾಯಿಯು 2 ತಿಂಗಳವರೆಗೆ ಎಲ್ಲೂ ಹೊರಗೆ ಹೋಗಬಾರದು. 2 ತಿಂಗಳಿಗೆ 4 ದಿನ ಅಥವಾ 1 ವಾರ ಕಮ್ಮಿ ಇದ್ದಾಗ ಒಳ್ಳೆ ದಿನ ನೋಡಿ ಬಾವಿ ಮುಟ್ಟುವುದು. 14ನೇ ದಿನದಿಂದ ಬಾಳಾಂತಿಗೆ 1 ತಿಂಗಳ ತನಕ 'ವಿಶ್ವ' ಕೊಡಬೇಕು. ಬಾವಿಗೆ ಮುಟ್ಟಿದ ದಿನದಿಂದ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭ. ಆದಿನ ತಲೆಸ್ನಾನದ ಮೊದಲು 2 ತಿಂಗಳ ಸೂತಕ ದಾರವನ್ನು, ಮಗುವಿನ ಸೊಂಟ, ಕುತ್ತಿಗೆಯ ದಾರವನ್ನೂ ತೆಗೆದು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಒಂದು ವೀಳ್ಯದ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಇಡಬೇಕು. ಆದಿನ ಸ್ನಾನಕ್ಕೆ ಅರಸಿನ ಹುಡಿ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು. ಸ್ನಾನದ ನಂತರ ನಿತ್ಯದ ಬಂಗಾರ, ಕಿವಿಯ ಬೆಂಡೋಲೆ ಹಾಕಬೇಕು. ಹರಿವಾಣದಲ್ಲಿ ಕುಂಕುಮ, ಗಂಧ, ಅಕ್ಷತೆ, ನೈವೇದ್ಯಕ್ಕೆ ಸಕ್ಕರೆ, ಬಾಳೆಹಣ್ಣು-2, ಆರತಿ-1, ಬಾವಿಯ ಹತ್ತಿರ ಅಥವಾ ಪೈಪಿನ ಹತ್ತಿರ ಬಾವಿದಂಡೆಗೆ ಹೂ, ಗಂಧ, ಕುಂಕುಮ ಹಚ್ಚಿ ವೀಳ್ಯದ ಪಟ್ಟಿ, ಕುಂಕುಮ ಬಾವಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಆರತಿ ಬೆಳಗಿಸಿ, ಗಂಗೆ ಪೂಜೆ ಮಾಡುವುದು. ಈ ಪೂಜೆ ತನ್ನ ತಾಯಿ ಅಥವಾ ಹಿರಿಯರ ಒಟ್ಟಿಗೆ

ಮಾಡಿ ಸಣ್ಣ ಚಂಬಿನಲ್ಲಿ ನೀರು ತಂದು ತುಳಸಿಕಟ್ಟೆ 'ವೃಂದಾಮಾತೆ'ಗೆ ನೀರನ್ನು 5 ಸಾರಿ ಹಾಕಿ ತಲೆಯಮೇಲೆ ಪ್ರೋಕ್ಷಿಸಿ (ಸಿಂಪಡಿಸಿ) ಕುಂಕುಮ ಇಟ್ಟು, ಹೂ ತುಂಡನ್ನು ತುಳಸಿ ಗಿಡದ ಗೆಲ್ಲಿನಲ್ಲಿಟ್ಟು ಐದು ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಬಂದು ಸೂರ್ಯದೇವರಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿ ವೃಂದಾ ಮಾತೆಯನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪೂಜಿಸಿ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷ ತೆಂಗಿನಮರಕ್ಕೆ ಸಹಾ 5 ಸಾರಿ ನೀರು ಹಾಕಿ ಕುಂಕುಮ ಇಟ್ಟು ತನ್ನ ಮೂರೂದಾರಗಳನ್ನು, ವೀಳ್ಯವನ್ನು ತೆಂಗಿನ ಪೊಟರೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟು 1 ಸುತ್ತು ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಹಾಕಿ ಮನೆದೇವರನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ತಾಯಿ ಮತ್ತು ಹಿರಿಯರಿಗೆ ಕುಂಕುಮ ಕೊಟ್ಟು ಗಂಜಿ ಊಟ ಮಾಡಬೇಕು. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ 11 ಗಂಟೆಯೊಳಗೆ ಆಗಬೇಕು. ಸಂಜೆ ತಾಯಿ ಮತ್ತು ಇತರರೊಂದಿಗೆ ಗ್ರಾಮ ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಮಗುವಿನೊಡನೆ ಹೋಗಿ ಹಣ್ಣು ಕಾಯಿ ಮಾಡಿಬರುವುದು. ಮನೆಯ ಹತ್ತಿರ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ತಾಯಿ ಮಗುವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಕುಂಕುಮ ನೀರನ್ನು ಉವಾಳಿಸಿ ಬಿಸಾಡಬೇಕು.

ಮೂರನೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಕೈಕಾಲು ತೊಳೆಯಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ವಾರಕ್ಕೆ 3 ಸ್ನಾನ, ಆದಿತ್ಯವಾರ, ಬುಧವಾರ 2 ಬಾಟ್ಟಿ ದಶಮೂಲಾರಿಷ್ಟ ಕೊಟ್ಟ ನಂತರ ಬೇರೆ ಟೋನಿಕ್ ಹೆಮೊದ್ರಾಕ್ಸಾಮೊಳ್ಳ, ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಾಕು. 4 ತಿಂಗಳ ನಂತರ ಹಣ್ಣು ಹಂಪಲು, ತರಕಾರಿ, ಮೀನು ತಿನ್ನಬೇಕು. ಹೆಚ್ಚು ಖಾರ ತಿನ್ನಬಾರದು. 4 ತಿಂಗಳ ನಂತರ ಪತಿ, ಅತ್ತೆ ಕರೆಯಲು ಬಂದಾಗ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಹೊರಡುವುದು. ಹಿರಿಯರು ತೊಟ್ಟಿಲ ಮಗುವನ್ನು ಕರೆಯಲು ಬಂದಾಗ ಅವರಿಗೆ ಮೃಷ್ಟಾನ್ನ ಭೋಜನ ಮಾಡಿ ನಂತರ ಉಡುಗೊರೆಯಾಗಿ ಸೀರೆ ಅಥವಾ ರೂ. ಕೊಡಬಹುದು. ಅತ್ತೆಯ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸೊಸೆಯ ಮಡಿಲು ತುಂಬಿಸಬೇಕು. ಉಡುಗೊರೆ ಅಗತ್ಯ ಇಲ್ಲ. ಅತ್ತೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ತಾಯಿ ಮಗುವಿಗೆ ಕುಂಕುಮ ನೀರು ನೀವಾಳಿಸಿ ಒಳಗೆ ತರುವುದು.

ಬಾಳಾಂತಿ ಮಗುವಿಗೆ ತಾಯಿ ಮನೆಯಿಂದ ಕೊಡುವ ಕ್ರಮ : ಮಗುವಿಗೆ ಸರಪಳಿ ಕೈಗೆ ಬಳೆ (ಗೋಲ), ಸೊಂಟಕ್ಕೆ ದಾಬಿ, ಉಡಿದಾರು (ಗೋಪು), ಕಾಲಿಗೆ ಗೆಜ್ಜೆ ತೊಟ್ಟಿಲು, ಹಾಸಿಗೆ, ಸಣ್ಣ ತಲೆದಿಂಬು, ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದಷ್ಟು ವಸ್ತ್ರ, ಬೈರಾಸು, ಅಂಗಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಬೊಳಾ ಉರ್ವಳಿ, ಚಮಚ, ಸ್ನಾನಕ್ಕೆ ಕರಾರ (ತೋಪು), ಸಣ್ಣ ತಪಲೆ ಹಾಲು ಕುಡಿಸಲು ಸಣ್ಣ ಗ್ಲಾಸ್ ಮಿಳ್ಳಿ. ಮಗಳೊಡನೆ ತಾಯಿ ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಹೋಗಬೇಕು. ಎರಡು ದಿನ ಇದ್ದು ಆದರ ಸತ್ಕಾರದ ಊಟದೊಡನೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಉಡ್ಗೊರೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮನೆಗೆ ಮರಳುವುದು. ನಂತರ ಕೆಲವು ತಿಂಗಳ ನಂತರ ಪುನಃ ತಾಯಿ ಮನೆಗೆ ಕರೆದು ತರುವುದು. ಇದಕ್ಕೆ 'ಫಾಟಿಪರ್ತನೆ' ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ. ಅಜ್ಜಿ ಮನೆಯವರ ಗುರುತು ಮರೆಯದಂತೆಯೂ, ಪ್ರೀತಿ ವಿಶ್ವಾಸ ಹೆಚ್ಚಲು ಒಂದು ಸಾಧನೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದನೇ ವರ್ಷದ ಹುಟ್ಟಿದ ಹಬ್ಬಕ್ಕೆ (Birthday) ಹೋಗಿ ನಾಲ್ಕು ದಿನ ಇದ್ದು ಬರುವುದು. ಹೋಗುವಾಗ ಹೂ, ಮಿಠಾಯಿ ಮಗುವಿಗೆ ಉಡುಗೊರೆ ಕೊಟ್ಟು ಮಗುವಿನ ಬಾಲಲೀಲೆ ನೋಡಿ ಸಂತೋಷಪಟ್ಟು ದೇವರು ಅನುಗಾಲವೂ ಹೀಗೆ ಸುಖ ಶಾಂತಿ ಸಂತೋಷ ಸಮಾಧಾನ ಕೊಡಲೆಂದು ದೇವರ ಹತ್ತಿರ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವುದು.

ಮಗುವಿನ ಬಾಸೂರ್ ತೊಟ್ಟಿಲ ಹಾಕುವುದು.

ಹವನದ ತಯಾರಿ : ಕಾಲುದೀಪ ಅಲಂಕರಿಸಬೇಕು. ಹೋಮಕ್ಕೆ ಹಂಚು-2, ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊಯ್ಗೆ, ಮಾವಿನ ಎಲೆ ಕೊಡಿ, ಬೆಳ್ಳಿಗೆ ಅಕ್ಕಿ, ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ, ಬಾಳೆಎಲೆ, ಚೌರು- $\frac{1}{2}$ ಸೇರಿನ ಬೆಳ್ಳಿಗೆ ಅನ್ನ, ತಟ್ಟೆ ಚಿಪ್ಪುಟ್ಟ. ಪುರೋಹಿತರಿಗೆ ಹರಿವಾಣ, ಹೂ ತುಂಡು, ನವಧಾನ್ಯ, ದನದ ತುಪ್ಪ, ಚಂಬು-2, ಮಣೆಗಳು-3.

ಚೀನಿವಾರನಿಗೆ : (ಬಂಗಾರ ಹಾಕುವವನು) ಬೆಳ್ಳಿಗೆ ಅಕ್ಕಿ-

1 ಕೆ.ಜಿ., ತೆಂಗಿನ ಕಾಯಿ-1, ವೀಳ್ಯದ ಪಟ್ಟಿ-1, ರೂ...?, ಸಿಹಿ ಅವಲಕ್ಕಿ ಪೊಟ್ಟಣ-1.

ಕ್ರಮ : ಆ ದಿನ ತಾಯಿ ಮಗುವನ್ನು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿಸಬೇಕು. ಹವನ ಹೋಮದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮಗುವನ್ನು ಜಾಗ್ರತೆಯಿಂದ ಅಗ್ನಿಜ್ವಾಲೆಗೆ ದೂರವಾಗಿ ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಪುರೋಹಿತರಿಗೆ ಆಸನವಾಗಿ ಮಣೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಶೇಷಾರತಿ ತಯಾರು ಮಾಡಿ ಬೆಳ್ಳಿ ಬಟ್ಟಲಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಬೆಳ್ಳಿಗೆ ಅಕ್ಕಿ ಹಾಕಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಮಗುವಿನ ತಂದೆ 12 ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವ ಕ್ರಮ ಉಂಟು. ಪುರೋಹಿತರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತ ವಿಧಿಯಾದ ನಂತರ ಶೇಸೆ ಹಾಕಿ ಎಲ್ಲಾ ಮುತ್ತೈದೆಯರಿಂದ ಆರತಿ ಮಾಡಿ ಒಳಗೆ ಬರುವುದು. ಬಾಳಾಂತಿಗೆ ಹಾಲು ತಿಂಡಿ ಕೊಡುವುದು. ಚೀನಿವಾರನನ್ನು ಕರೆದು ಎಲ್ಲಾ ಸಾಮಾನು ಒಂದು ಹರಿವಾಣದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟು ಸೋದರಮಾವನ ಬಲತೊಡೆಯ ಮೇಲೆ ಮಗುವಿನ ತಲೆ ಇಟ್ಟು 'ಕಿವಿಗೆ ಟಿಕ್ಕಿ'(ಬಂಗಾರ) ಹಾಕಿಸುವುದು. ಇಷ್ಟಮಿತ್ರರೊಡಗೂಡಿ ಅನ್ನ ಸಂತರ್ಪಣೆಯ ಬಂಗಾರ ಹಾಕಿ, ಸಕ್ಕರೆ ಬಾಯಿಗೆ ಮುಟ್ಟಿಸಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಹಂಚಬೇಕು. ಮಗುವಿನ ಜನನದ ವೇಳೆ ಒಳ್ಳೆಯದಿಲ್ಲದಿದ್ದಲ್ಲಿ "ಗೃಹಚಾರ ಶಾಂತಿ" ಹೋಮ ಮಾಡಿ ತೊಟ್ಟಿಲಿಗೆ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಆಗ ಮಗುವಿನ ಒಂದು ಹೊಸ ವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಹವನವಾದ ಮೇಲೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಪುರೋಹಿತರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು. (ಪುರೋಹಿತರಿಗೆಂದು ಅತೀ ಕಮ್ಮಿಯದ್ದು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ಒಳ್ಳೆಯ ವಸ್ತ್ರದಾನ ಮಾಡಬೇಕು). ಪುರೋಹಿತರ ತೃಪ್ತಿಯೇ ದೇವರ ತೃಪ್ತಿ.

ತೊಟ್ಟಿಲಿಗೆ ಹಾಕುವುದು

ತೊಟ್ಟಿಲನ್ನು ಶೃಂಗರಿಸಬೇಕು. ತೊಟ್ಟಿಲಿನ ಎದುರುಗಡೆ ನಡುವಿನಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಗಂಧ ಹಚ್ಚಬೇಕು. (ತೊಟ್ಟಿಲು ಹೊಸತಾದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ $\frac{1}{2}$ ಸೇರಿನ ಮಟ್ಟಿ ಹಾಕಿ ದನಕ್ಕೆ ತಿನ್ನಿಸಬೇಕು). ಮಗುವಿನ ಯಾವ ದೊಷವಿದ್ದರೂ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ತೊಟ್ಟಿಲು ತೊಳೆದು ಶೇಡಿ ತುಂಡಿನಿಂದ ರಂಗವಲ್ಲಿ 4 ಸುತ್ತಲೂ ಬರೆಯಬೇಕು. ನಾಲ್ಕೂ ಸರಪಳಿಗೆ 2 ಮಾವಿನ ಎಲೆ

ಇಟ್ಟು ಕಟ್ಟಬೇಕು. ಹೂವಿನ ಮಾಲೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ನಾಲ್ಕು ಸುತ್ತಲೂ ಹೂಮಾಲೆ ಇಟ್ಟು ಅಂದವಾಗಿ ಅಲಂಕರಿಸಿ ಮೆತ್ತಗೆ ಹಾಸಿಗೆ ಹಾಸಿ ಮೃದುವಾದ ತಲೆದಿಂಬು ಇಟ್ಟು ತೊಟ್ಟಿಲ ಅಡ್ಡಕ್ಕೆ ವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹಾಸುವುದು. ಒಂದು ಹರಿವಾಣದಲ್ಲಿ 'ಪಾನ ಪಾಪ್ಪಳ' 1 ಸೂಡಿ ವೀಳ್ಯದ ಎಲೆ (100), 5 ಅಡಿಕೆ, ಒಂದು ಪಾವು ಚೀನಿಸಕ್ಕರೆ, ಅಥವಾ ಮಿಠಾಯಿ ಉಂಡೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಹರಿವಾಣದಲ್ಲಿ ಮಗುವಿನ ಬಂಗಾರ (ಗೋಲ, ಸರಪಳಿ, ಉಂಗುರ ಇತ್ಯಾದಿ) ಮತ್ತು ವಸ್ತ್ರ ಬೈರಾಸು ಅಂಗಿ ಹೀಗೆ 5 ಹರಿವಾಣ ಹಿಡಿದು 5 ಹೆಂಗಸರು ತೊಟ್ಟಿಲ ಹತ್ತಿರ ಇಡುವುದು. ಬಲಭದ್ರ (ಅಂದರೆ ಕೃಷ್ಣನ ಅಣ್ಣ ಬಲರಾಮ) ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ಶಿಲೆಕಲ್ಲಿಗೆ ವಸ್ತ್ರ ಸುತ್ತಿ ಕಾಡಿಗೆ, ಗಂಧ ಹಚ್ಚಿ ಬಂಗಾರದ ಸರಪಳಿ ಸಹಾ ಹಾಕಿ ಬಲಭದ್ರನನ್ನು ತೊಟ್ಟಿಲಿಗೆ ಹಾಕಿ (5 ಸಾರಿ) ಬಲಬದಿಯಲ್ಲಿ ಇಡುವುದು. ಇದನ್ನು ಮಗುವಿನ ಇಬ್ಬರೂ ಅಜ್ಜಿಯರು ಅತೀ ಸಂಭ್ರಮದಿಂದ ಮಾಡುವುದು. ನಂತರ ಇಬ್ಬರೂ ಮಗುವನ್ನು ನಾಲ್ಕು ಸಾರಿ ತೊಟ್ಟಿಲಿನಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟು ಹಾಗೆ ಮಾಡಿ ಅಡಿಯಿಂದ ಆಚಿಕಡೆ ಇದ್ದ ಅಜ್ಜಿಯ ಹತ್ತಿರ ಕೊಡುವುದು. (ಈಗ ಸ್ವೇಂಡಿನ ತೊಟ್ಟಿಲು ಆದ ಕಾರಣ ಮೇಲಿನಿಂದಲೇ ಕೊಡುವುದು). 5ನೇ ಸಾರಿ ತೊಟ್ಟಿಲಲ್ಲಿ ಮಲಗಿಸಿ ಬಲಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಕುಲದೇವರ ಹೆಸರನ್ನು 5 ಬಾರಿ ಕರೆಯುವುದು. ನಂತರ ತಾವು ಕರೆಯುವ ಹೆಸರನ್ನು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕೇಳುವಂತೆ ಕರೆಯುವುದು. ತಾವು ತಂದ ಚೀನಿ ಸಕ್ಕರೆ ಮಗುವಿನ ಬಾಯಿಗೆ ತಾಗಿಸಿ, ಚಿನ್ನವನ್ನು ಹಾಕಿ, ಉಡುಗೊರೆ ಮಾಡಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಮಗುವಿನ ಹೆಸರು ತಿಳಿಸಿ, 5 ಸಣ್ಣ ಮಕ್ಕಳ ಬೆನ್ನನ್ನು ತೊಟ್ಟಿಲಿಗೆ ತಾಗಿಸಿ (ಸಣ್ಣ ಪೆಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟು ಹಾಗೆ) ಕೈ ಮುಟ್ಟಿಸಿ ಬಿಡಬೇಕು. ನಂತರ ಮಗುವಿನ ತಂದೆ, ತಾಯಿ ಉಡುಗೊರೆ ಮಾಡಿ ಬಾಕಿ ಎಲ್ಲರೂ ಉಡುಗೊರೆ ಮಾಡುವುದು. ಮಗುವಿನ ಸೋದರಮಾವನಿಂದ ಕಾಲಿಗೆ 'ಗೆಜ್ಜೆ' ಸರಪಳಿ ಹಾಕಿಸುವುದು. ನಂತರ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ದಕ್ಷಿಣೆ ಕೊಟ್ಟು (ಬಾರ್ಸೊ ಆದರೆ ಮಾತ್ರ), ಉಳಿದವರೊಡನೆ ಫಲಾಹಾರ.

ಪೊಂಣ್ತಿ ವಾತಿ (ಪಪಾತ್ರ ದರ್ಶನ)

ಈ ವಿಧಾನವನ್ನು ಮಗುವನ್ನು ತೊಟ್ಟಿಲಲ್ಲಿ ಹಾಕುವ ಮೊದಲು ಮಾಡುವ ಕ್ರಮ. (ಮುತ್ತಜ್ಜಿ-ಮಗುವಿನ ತಂದೆಯ ಅಜ್ಜಿ) ಮಗು ಹುಟ್ಟಿದ ನಂತರ ಅದನ್ನು 12 ದಿನಗಳ ತನಕ ನೋಡಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. 12ನೇ ದಿನ ಪೊಂಣ್ತಿ ವಾತಿ ಮೂಲಕ ತನ್ನ ನೆಚ್ಚಿನ ಪೊಂಣ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರಥಮವಾಗಿ ನೋಡುವ ಭಾಗ್ಯವನ್ನು ಪೊಂಣ್ತು ಮುಖ ನೋಡುವುದು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಮುತ್ತಜ್ಜಿಯು ತನ್ನ ಮೊಮ್ಮಗನ (ಮಗನ ಮಗ) ಗಂಡು ಮಗುವಿಗೆ ಪೊಂಣ್ತು ಎನ್ನುವುದು. ಹೆಣ್ಣು ಮಗು ಹುಟ್ಟಿದರೆ ಪೊಂಣ್ತಿ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಇಂತಹ ನಾಲ್ಕನೇ ತಲೆಮಾರಿನ ಮಗುವನ್ನು ಬೆಳ್ಳಿ ಹಣತೆಯಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನದ ಬತ್ತಿ ಮಾಡಿ ತುಪ್ಪದಲ್ಲಿ ಬೆಳಗಿಸಿ ನೋಡುವ ಕ್ರಮಕ್ಕೆ 'ಪೊಂಣ್ತಿ ವಾತಿ' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಮನೆಯ ಪುರೋಹಿತರು ಅಥವಾ ಭಟ್ಟರೂ ಮಾಡಬಹುದು. ಒಳ್ಳೆ ಮುಹೂರ್ತದಲ್ಲಿ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ 10 ರಿಂದ 12 ಗಂಟೆಯೊಳಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಉತ್ತಮ.

ಪೊಂಞೆ ವಾತಿ : ಚಿನ್ನದ ಸಪೂರ ¼ ಇಂಚಿನ ಸರಿಗೆಯನ್ನು ಉರುಟುರಿಂಗ ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಬೆಳ್ಳಿಯ ಹಣತೆಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟು ಅದರಲ್ಲಿ ಹತ್ತಿಯ ಬತ್ತಿ ಹಾಕಿ ತುಪ್ಪ ಹಾಕಿ ಬತ್ತಿಯನ್ನು ಬೆಳಗಿಸಿ ಮುತ್ತಜ್ಜಿ ಪೊಂಞೆ ವಾತಿ (ಮಗುವಿನ ಮುಖ ನೋಡಿ ಪುರೋಹಿತರಿಗೆ ದಕ್ಷಿಣೆಯೊಂದಿಗೆ ಆ ಪೊಂಞೆಯನ್ನು ದಾನ ಮಾಡಿ ಕೊಡುವುದು.

ತಯಾರಿ : ಅಲಂಕೃತದೀಪ-1, ತಟ್ಟೆ ಚಿಪ್ಪುಟ-1, ಹರಿವಾಣ-1, ಪುರೋಹಿತರಿಗೆ ಹರಿವಾಣ-1, ಹೂ ಕುಂಕುಮ, ಬಾಳೆಎಲೆ ತುದಿದು -2, ಬೆಳ್ಳಿಗೆ ಅಕ್ಕಿ-1 ಕೆ.ಜೆ., ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ-1, ವೀಳ್ಯದ ಪಟ್ಟಿ-1, ಸಕ್ಕರೆ ಅಥವಾ ಮಿಠಾಯಿ, ಪುರೋಹಿತರಿಗೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಲು ಮಣೆ ಮತ್ತು ಸಣ್ಣ ಬೈರಾಸು.

ಮಾಡುವ ಕ್ರಮ : ಮುತ್ತಜ್ಜಿಯು ಮಣೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಆಚ್ಚಿನ ಮಾಡಿ ಎರಡೂ ಕಣ್ಣಿಗೂ ನೀರು ತಾಗಿಸಿ ಶ್ರೀ ಗಣೇಶನನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿ ಪುರೋಹಿತರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಮಾಡಿ ಮಗುವಿನ ಮತ್ತು ತನ್ನ ಮಧ್ಯೆ ಅಡ್ಡವಾಗಿ ಹಿಡಿದ ಬೈರಾಸನ್ನು ಸರಿಸಿ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಬೆಳಗಿದ ಪೊಂಞೆಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ಮಗುವನ್ನು ಅತೀ ಆನಂದದಿಂದ ವೀಕ್ಷಿಸಬೇಕು. ನಂತರ ಮಗುವನ್ನು ತನ್ನ ತೊಡೆಯ ಮೇಲೆ ಹಿಡಿದು ಅದರ ನೆತ್ತಿಗೆ (ತಾಳ್ಮೆ) ಮೂರು ಸಾರಿ ಮೂಸಬೇಕು. ನಂತರ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಒಂದು ಮುತ್ತು ಕೊಟ್ಟು ತಲೆ ಮೇಲಿನಿಂದ ಕೈ ಬಳಸಿ ಆಶೀರ್ವಾದ ಮಾಡಿ, ಬಾಯಿ ಸಿಹಿ ಮಾಡಿ ತನ್ನ ಉಡುಗೊರೆಯಾದ ಸರಪಳಿ ಅಥವಾ ಉಂಗುರ, ವಸ್ತ್ರ ಉಡುಗೊರೆಯಾಗಿ ಕೊಟ್ಟು ದೀರ್ಘಾಯುವಾಗಿ ಬಾಳೆಂದು ಮಗುವನ್ನು ಹರಸಿ ಇತರರ ಹತ್ತಿರ ಕೊಡುವುದು. ಪುರೋಹಿತರಿಗೆ ಹಣತೆಯನ್ನು ದಾನ ಮಾಡಿ ದಕ್ಷಿಣೆ ರೂ....? ಕೊಟ್ಟು ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಆಶೀರ್ವಾದ ಪಡೆಯಬೇಕು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಬಾರ್ಸೊ ಇದ್ದರೆ ಈ ಕ್ರಮವನ್ನು 'ಹವನ' ಆಗಿ ಬಾಳಾಂತಿ ಮಗು ಒಳಗೆ ಹೋದ ನಂತರ ಮಾಡಬೇಕು. ಹವನ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಬಾಳಾಂತಿಗೆ ಗಂಡನ ಕಡೆಯವರೂ ತಾಯಿಯ ಕಡೆಯವರೂ ಮಡಿಲು ತುಂಬಿಸಿ (ವ್ಹಂಟಿ ಭೋರ್ನು) ಶೇಸಾರತಿ ಮಾಡುವುದು. ಬಾರ್ಸೊ ಇಲ್ಲದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಮಗು ತೊಟ್ಟಲಿಗೆ ಹಾಕುವ ಮೊದಲು ಬಾಳಾಂತಿಗೆ ಎರಡೂ ಕಡೆಯವರು ವ್ಹಂಟಿ ತುಂಬಿಸಬೇಕು. ನಂತರ ಮಗುವನ್ನು ತೊಟ್ಟಲಿಗೆ ಹಾಕುವ ಕ್ರಮ.

ಚೌಲು ಮತ್ತು ಉಪನಯನ

ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮೂರು ಅಥವಾ ಐದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಚೌಲು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಚೌಲು ಮಾಡುವ 5 ದಿವಸಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ನಾಂದಿ ಇಡಬೇಕು. ನಾಂದಿ ಇಡುವ ಕ್ರಮ ಹಿಂದಿನ ಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ. ಚೌಲು, ಉಪನಯನ, ಮದುವೆಗೆ ನಾಂದಿ ಇಡುವ ಕ್ರಮ ಒಂದೇ

ಪ್ರಕಾರ. ಉದ್ದಿನ ಮುಹೂರ್ತವೂ ಚೌಲು ಮತ್ತು ಉಪನಯನಕ್ಕೆ ಒಂದೇ ಪ್ರಕಾರ. ನಾಂದಿ ಇಟ್ಟು ದಿನ 5 ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ "ಹೇಳಿಕೆ" ಮಾಡಿ ಪಾಯಸದ ಊಟ ಮಾಡಬೇಕು. "ನಾಂದಿ" ದೇವರಿಗೆ ಪ್ರತಿದಿನ ಸಕ್ಕರೆ ನೈವೇದ್ಯ ಅರತಿ ಮಾಡಬೇಕು. (ಶುಭಕಾರ್ಯಗಳು ಮುಗಿಯುವ ತನಕ)

ಉಪನಯನ

ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ 7,9 ಅಥವಾ 11 ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಉಪನಯನ ಮಾಡುವುದು ಅಗತ್ಯ. ನಾಂದಿಯನ್ನು ಇಡುವ ಕ್ರಮ ಹಿಂದೆ ವಿವರಿಸಿದೆ. ನಾಂದಿ ಇಡುವ ದಿನ "ವಟು" (ಅಂದರೆ ಮುಂಜಿ ವರೇತು) ಮತ್ತು ತಂದೆ ತಾಯಿ ತಲೆ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಬೇಕು. ಪುರೋಹಿತರು ಬಂದ ನಂತರ ಶ್ರೀ ಗಣೇಶನಿಗೆ 1¼ ರೂ. ಕುಲದೇವರಿಗೆ 1¼ ರೂ., 'ಕಾಣಿಕೆ' ಇಟ್ಟು ಪುರೋಹಿತರಿಗೆ ಹಿರಿಯರಿಗೆ ಕಾಲುಮುಟ್ಟಿ ನಮಸ್ಕರಿಸಬೇಕು. ವಟು ಮತ್ತು ತಂದೆ ಪಟ್ಟೆ ಧೋತಿ (ಪಾಟ್ಟೆ ತೊಡುಪು) ಉಡಬೇಕು. ತಲೆಗೆ ರುಮಾಲು ಕಟ್ಟಿ ಶಾಲು ಅಥವಾ ಬೈರಾಸು ಹೊದೆಯಬೇಕು. 'ವಟು'ವಿಗೆ ತಲೆಗೆ ಟೊಪ್ಪಿ ಕೈಗೆ ಬಳೆಗಳು ಕತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಸರ ಧರಿಸಬೇಕು. ನಾಂದಿ ಇಟ್ಟು ನಂತರ 6 ದಿನದ ವರೆಗೆ ಲಗ್ನವಾಗುವ ತನಕ ವಟುವನ್ನು ದೂರ ಅಥವಾ ಪರವೂರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಬಾರದು.

ಲಗ್ನದ ಮುಂಚಿನ ದಿನ ಮಾಡುವ ತಯಾರಿ : ಮುಂಚಿನ ದಿನ ಅಡಿಗೆಗೆ ಸಾಮಾನು ಕಾಯಿಪಲ್ಯ, ತಿಂಡಿ ಡಬ್ಬೆಗಳು, ಬಾಳೆಎಲೆ, ಪುರೋಹಿತರು ಹೇಳಿದ ಸಾಮಾನು ಎಲ್ಲಾ ಹೋಲ್ಗೆ ತಂದು ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ಬೀಗ ಹಾಕಬೇಕು. ಕಾಲುದೀಪ, ಮಣೆಗಳು ಪಟ್ಟೆ ವಸ್ತ್ರ, ಪಿಟ್ಟಾದಿವೈ-8, ಹರಿವಾಗಗಳು-5, ಚಂಬು-2, (ಧಾರೆ ಎರೆಯಲು ಬೆಳ್ಳಿದ್ದು ಅಥವಾ ತಾಮ್ರದು) ಪುರೋಹಿತರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಬೆಳ್ಳಿಗೆ ಅಕ್ಕಿ, ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ ಬಾಳೆಎಲೆ, ಅರಸಿನ ಹುಡಿ, ಬೀಸುವಕಲ್ಲು, ಸ್ವಲ್ಪ ತೆಂಗಿನ ಎಣ್ಣೆ, ದನದ ತುಪ್ಪ, ಕದಳಿ ಬಾಳೆಹಣ್ಣಿನ ಗೊನೆ, ಹಲಸಿನ ಕೆತ್ತೆ, ಉದ್ದಿನ ಮುಹೂರ್ತಕ್ಕೆ ಉದ್ದು 1 ಕೆ.ಜಿ., ಹೆಸು, 1 ಕೆ.ಜಿ., ಅಕ್ಕ-ತೆಂಗಿಯರು ವಟುವಿಗೆ ಕಾಡಿಗೆ ಹಾಕುವುದು, ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದು ಬೀಸುವುದು. ನಂತರ 8 ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಗಂಡು ವಟುವಿನೊಡನೆ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ಸಿಹಿ ಮೊಸರು ಅವಲಕ್ಕಿ ಬಡಿಸಬೇಕು. ವಟುವಿನ ತಾಯಿ ತನ್ನ ಪ್ರೀತಿಯ ಮಗುವನ್ನು ಕಾಲಿನಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ 5 ಸಾರಿ ಅವಲಕ್ಕಿಯನ್ನು ಮಗನ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಬೇಕು. ಇತರ ಮಕ್ಕಳೂ ಸಹ ತಿನ್ನಬೇಕು. ಇದಾದ ನಂತರ ಕ್ಷೌರಿಕನ ಹತ್ತಿರ ಸೋದರಮಾವನೊಡನೆ ಬಂದು ಕೂದಲು ಸ್ವಲ್ಪ ತೆಗಿಸುವುದು. ನಂತರ ತಾಯಿ ಅಥವಾ ಹಿರಿಯರಿಂದ ಅರಸಿನ ತಾಗಿಸಿ ಸ್ನಾನ ಕ್ಷೌರಿಕನಿಗೆ ಅಕ್ಕಿ, ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ, ಬೈರಾಸು, ವೀಳ್ಯದ ಪಟ್ಟಿ, ರೂ. ಹರಿವಾಗದಲ್ಲಿ ಕೊಡುವುದು. ಸ್ನಾನದ ನಂತರ ಕಾಫಿ, ಹಾಲು, ತಿಂಡಿ ತಿಂದು

ನಂತರ ಪುರೋಹಿತರಿಂದ ನಾಮ (ಗೋಪಿಚಂದನದ) ಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಸುವುದು. ಪಟ್ಟೆವಸ್ತ್ರ ಉಡಿಸಿ ತಲೆಗೆ ಹೂವಿನ ಟೊಪ್ಪಿ ಇಟ್ಟು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ ಕೊಟ್ಟು ಕುಳ್ಳಿರುವುದು.

ಲಗ್ನದ ಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ತಯಾರಿ : 4 ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹೂ, ಕುಂಕುಮ, ಗಂಧ ಗುಲಾಬದಾನಿಯೊಂದಿಗೆ ಅದರ ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡಲು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದು. ಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿ ಗುಡಿಸಿ ಭಟ್ಟರು ಹೇಳಿದ ಸಾಮಾನು ತಂದು ಇಡುವುದು. ಮಣೆಗಳು-4, ಅದರ ಮೇಲೆ ಹಾಸಲು ಪಟ್ಟೆ ವಸ್ತ್ರ, ಅಂತರಪಾಟು, 'ಜನ್ಮಾಳಿ' ಎಂಬ ಚಿನ್ನದ ಜನಿವಾರ, ಧಾರೆ ಎರೆಯಲು ಬೆಳ್ಳಿದ್ದು ಅಥವಾ ಕಂಚಿನ ಚಂಬು, 'ಭಿಕ್ಷೆ' ಹಾಕಲು ಬೆಳ್ಳಿ ಅಥವಾ ಸ್ಥಿಲಿನ ಬಟ್ಟಲು. ಇದಲ್ಲವನ್ನು ಪುರೋಹಿತರ ಹತ್ತಿರ ಕೊಡಬೇಕು. ಕಾವಿ ಟೊಪ್ಪಿ, ಕಾವಿ ಬೈರಾಸು ಸಣ್ಣದು-1, ಕಾವಿ ಬೈರಾಸು ದೊಡ್ಡದು-2, ಅಕ್ಕ ತಂದಿಯರಿಗೆ ಉಡುಗೊರೆ (ತಳಿ) ರೂ. ಎಳೆನ ಉಂಡೆ (ತಿಳ್ಳಾ ಉಂಡೊ)

ಲಗ್ನ : ಕ್ಲಪ್ತ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ತಂದೆ ತಾಯಿ ಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ಬರುವುದು. ಶಾಸ್ತ್ರ ಪ್ರಕಾರ ಅಲ್ಲಿಯ ಕೆಲಸ ಆದ ನಂತರ ಶೃಂಗರಿಸಿದ ವ್ಹರೆತು (ವಟು)ವನ್ನು ಸೋದರಮಾವನು ಎತ್ತಿ ಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ಬಲಕಾಲು ಇಟ್ಟು ತರಬೇಕು. ನಂತರ ವಟುವಿನ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಕ್ಷತೆ ಹಾಕಿ ಆಶೀರ್ವದಿಸಿ ಹೊರಗೆ ಬರುವುದು. ವಟುವಿನ ತಾಯಿ ತಂದೆಯವರು 'ಸಭಾವಂದನೆ'ಗೆ ಬಂದ ಅತಿಥಿಗಳಿಗೆ ಮೊದಲು ನಮಸ್ಕರಿಸಿ, ಪುರೋಹಿತರ ಕಾಲು ಮುಟ್ಟಿ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಆಶೀರ್ವಾದ ಪಡೆದು (ಅದು ಮುಖ್ಯ) ತಮ್ಮ ಮಾತಾಪಿತೃರು ಕುಟುಂಬದ ಹಿರಿಯರ ಆಶೀರ್ವಾದ ಪಡೆದು ತಮ್ಮ ನೆಚ್ಚಿನ ಮಗನಿಗೆ 'ಉಪದೇಶ' ಕೊಡಲು ಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ಬರುವುದು. ಈ 'ಮಹಾಮಂತ್ರ'ವನ್ನು ಮಗನಿಗೆ ಉಪದೇಶಿಸಿ ಅದನ್ನು ಅನುಗಾಲವೂ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಮಾಡುವಂತೆ ನಿರ್ಧರಿಸಬೇಕು. 'ಈ ಮಂತ್ರವೇ ಗಾಯತ್ರಿ ಮಂತ್ರ' ಆ ಮಂತ್ರವೇ ಜೀವನದ ಅಡಿಗಲ್ಲು ಈ ಮಂತ್ರ ಶಕ್ತಿ ಪಡೆದವರು (ಬಲ್ಲವರು) ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಎಂದೂ ಭಯಪಡದೆ ನಿರ್ಭಯವಾಗಿ ಸಂತೃಪ್ತಿಯಲ್ಲಿರುತ್ತಾರೆ. ಅದಲ್ಲದೆ ಅವರಿಗೆ ಶ್ರೀ ದೇವರ, ಗುರುಗಳ ಅಭಯ ಹಸ್ತದ ಆಶೀರ್ವಾದವು ಅನುಗಾಲವೂ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುತ್ತದೆ.

ತಂದೆಯ ಉಪದೇಶದ ನಂತರ ಪುರೋಹಿತರು "ದಂಡಕಾಷ್ಟ" ಎಂಬ ಮರದ ಬೆತ್ತವನ್ನು ವಟುವಿನ ಬಲಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟು ಅದರ ಉಪಯೋಗ, ಸಹಾಯವನ್ನು ಅವರು ಬಹಳ ಚಲೋದಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉಪದೇಶ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅದನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಕೇಳಿ ಹಾಗೆಯೇ ಮಾಡುವುದು ವಟುವಿನ ಮುಖ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯ. ವಟುವಿನ ಬಲತೊಡೆ (ಜಾಂಗ)ಯಲ್ಲಿ ಬೆಳ್ಳಿ ಬಟ್ಟಲು ಇಟ್ಟು ತಾಯಿ ಪ್ರಥಮವಾಗಿ "ಭಿಕ್ಷೆಯನ್ನು 5 ಸಾರಿ ಮಾಡಿ ನೀಡಬೇಕು". ತಾಯಿ ಭಿಕ್ಷೆ ಹಾಕುವಾಗ "ಭವತೀ ಭಿಕ್ಷಾಂದೇಹಿ" ತಂದೆಗೆ "ಭವಾನ್ ಭಿಕ್ಷಾಂದಧಾತೋ" ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕು. ನಂತರ ಬಾಕಿಯವರು ಭಿಕ್ಷೆ ಹಾಕುವುದು. (ಉಪನಯನಕ್ಕೆ ಭಿಕ್ಷೆ

ಮುಖ್ಯ, ಉಡುಗೊರೆ ಅಲ್ಲ). ಈ ಕ್ರಮವಾದ ಮೇಲೆ "ವಟು"ವಿನ ಅಕ್ಕ ತಂಗಿಯವರು "ತಳಿ"ಯನ್ನು ಉಡುಗೊರೆ ಮಾಡುವುದು. ಮೊದಲು ಎಳ್ಳಿನ ಉಂಡೆಯನ್ನು ತನ್ನ ಪ್ರೀತಿಯ ತಮ್ಮನ ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟು ನಂತರ ಉಡುಗೊರೆ ಮಾಡಿ ತಮ್ಮನಿಂದ ಉಡುಗೊರೆ ಪಡೆಯುವುದು. ವಟುವು ಸೂರ್ಯದೇವರಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿ ಬಂದು, ಮಂಟಪದ ಹತ್ತಿರ ದೆಡ್ಡೆಯೊಡನೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಪಿಟ್ಟಾದಿವೈ ತೋರಿಸಬೇಕು. ಉಪನಯನದ ಎಲ್ಲಾ ವಿಧಾನದ ನಂತರ ವಟು, ತಂದೆ, ತಾಯಿ, ದೆಡ್ಡೂ ಹೀಗೆ ನಾಲ್ಕು ಜನರು ಕೂತು ಶೇಷಾರತಿ ಮಾಡುವುದು. ವೃಂದಮಾತೆಗೆ (ತುಳಸಿ) ಪೂಜೆ ಮಾಡಿ 5 ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಬಂದು 5 ಸಾರಿ ನೀರು ಹಾಕಿ ಸೂರ್ಯನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ನಂತರ ತಂದೆಯು ಕಲಶವನ್ನು ಹಿಡಿದು ಘಡ್ಯೆಉದ್ದಾಕ ಇಟ್ಟು ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಬಂದು ಕಲಶವನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಇಟ್ಟು ಒಂದು ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಬಂದು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಆಶೀರ್ವಾದ ಪಡೆಯಬೇಕು.

ಊಟ

ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಸಂತರ್ಪಣೆ, ಕಾಗೆಗೆ ವ್ಯಾಸು ಇಡಬೇಕು. 'ಚಿತ್ರಾವತಿ' ಇಡಲು ವಟುವಿಗೆ ಕಲಿಸಿ ನಂತರ ಊಟ ಮಾಡುವುದು. ಊಟದ ನಂತರ ಕಡೆಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ನೀರನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು ತೀರ್ಥದಂತೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಂತರ ವಟುವು ಊಟ ಮಾಡಬಾರದು. (ಅದಕ್ಕೆ ಗೋಚ್ಚಿ ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ). ಭೋಜನವಾದ ಮೇಲೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಭೋಜನ ದಕ್ಷಿಣೆ ಕೊಟ್ಟು ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸಬೇಕು. ಸಂಜೆ ಗ್ರಾಮ ದೇವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಹಣ್ಣುಕಾಯಿ ಮಾಡಿಸಿ ಬಂದು ವಟುವಿಗೆ ಮನೆಯ ಮೆಟ್ಟಿಲ ಹತ್ತಿರ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಕುಂಕುಮ ನೀರು "ಉವಾಳಿಸಿ" ಬಿಸಾಡಬೇಕು. ಮನೆ ದೇವರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ಸಂಧ್ಯಾವಂದನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ವಟುವಿಗೆ ರಾತ್ರಿ ಊಟ ಇಲ್ಲ 'ಫಲಾಹಾರ ಮಾತ್ರ' ವಟುವಿನ ದಂಡಕಾಷ್ಟವನ್ನು ತುಳಸಿ ಕಚ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟದನ್ನು ಮೊದಲು ನೂಲಹುಣ್ಣಿಮೆಯ ದಿನ ದೇವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಪೂಜಿಸಿ ವಿಸರ್ಜಿಸುವುದು. ಹಿರಿಯರಿಗೆ ಜನಿವಾರ ಕೊಟ್ಟು ಆಶೀರ್ವಾದ ಪಡೆಯಬೇಕು. ಆ ದಿವಸ ರಾತ್ರಿ ವಟುವಿಗೆ ಊಟ ಇಲ್ಲ.

ಸಂಪೂರ್ಣ ಕುಂಭೋ ನ ಕರೋತಿ ಶಬ್ದಮ್
ಅಧೋ ಘಟೋ ಶಬ್ದಮುಪ್ಯತಿ ನೂನಂ|
ವಿದ್ವಾನ್ ಕುಲೀನೋ ನ ಕರೋತಿ ಗರ್ವಂ
ಗುಣೈರ್ವಿಹೀನಾಃ ಬಹುಜಲ್ಪಯಂತಿ||

"ತುಂಬಿದ ಕೊಡವು ಶಬ್ದವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅರ್ಥ ತುಂಬಿದ ಕೊಡವು ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ಶಬ್ದವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ. ಒಳ್ಳೆಯ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ ವಿದ್ಯಾವಂತನು ಅಹಂಕಾರ ಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ಗುಣ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವವರು ತುಂಬಾ ಗರ್ವದಿಂದ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ".

ಗೃಹ ಪ್ರವೇಶ

ತಯಾರಿ : ಶ್ರೀ ಗುರುಗಳ ಪೋಟೊ, ಕುಲದೇವರ ಪೋಟೊ, ಶ್ರೀ ಗಣಪತಿ ಮೂರ್ತಿ (ಅಥವಾ ಫೋಟೊ) ವಿಠಲ ರಘುಮಾಯಿ ಮೂರ್ತಿ, ಅನ್ನಪೂರ್ಣೆ, ಸಣ್ಣದೀಪಗಳು, ದೇವರಕೋಣೆ (ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವ ಕೋಣೆ)ಯಲ್ಲಿ ಇಡಲು ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಅಗತ್ಯ. ಹಾಲು ಸಕ್ಕರೆ ಇಡಲು ಸಣ್ಣ ದೊಣ್ಣೆಗಳು, ಹರಿವಾಣ-1, ತಟ್ಟೆ ಚಿಪ್ಪುಟ, (ಶ್ರೀ ಮುದ್ರೆಗಳು-5), ಚಕ್ರಮುದ್ರೆ, ಶಂಖ, ಪದ್ಮ, ಗದಾ ನಾರಾಯಣ ಮುದ್ರೆಗಳು, ಸಂದ್ಯಾವಂದನೆಗೆ ನೀರು ತರಲು ಚಂಬು, ಗೋಪಿಚಂದನ, ಗಂಧ, ಕುಂಕುಮ,

ಹೂ ಇತ್ಯಾದಿ. ಪೂಜೆಗೆ ಆರತಿ, ಅಗರಬತ್ತಿ ಸ್ಕಾಂಡ್, ಶಂಖ, ಜಾಗಟೆ, ದೊಡ್ಡ ಕಾಲುದೀಪ.

ಗೃಹಪ್ರವೇಶ ಮಾಡುವಾಗ ಬೇಕಾಗುವ ಸಾಮಾನು : ಅಕ್ಕಿ ಗುಡಾಣ, (ತಾಂದ್ಲಾ ಮಡ್ಲಿ) ಅಲಂಕೃತ ದೀಪ, ಹೂ ಕುಂಕುಮ, ಶೇಸೆ, ಆರತಿ, ಹಾಲು ಉಳ್ಳ ಪಾತ್ರೆ, ತೊಟ್ಟಿಲು, ಹಣದ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ, ಬಂಗಾರ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಇದನೆಲ್ಲಾ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರು ಒಂದೊಂದು ಹಿಡಿದು ಸುಮುಹೂರ್ತದಲ್ಲಿ ಗೃಹಪ್ರವೇಶ ಮಾಡುವುದು. ನಂತರ ಪುರೋಹಿತರು ಹೇಳಿದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹಾಲು ಬಿಸಿ ಮಾಡಿ ಸಕ್ಕರೆ ಬೆರೆಸಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಹಂಚಬೇಕು. ಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಪುರೋಹಿತರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಮನೆಯ ಹಿರಿಯ ಯಜಮಾನರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ನಂತರ ಎಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಅನಂತರ ಅಡಿಗೆ ಮಾಡಿ ಇಷ್ಟ ಮಿತ್ರರೊಡನೆ ಭೋಜನ.

ಮನೆಗೆ ಬೇಕಾದ ಸಾಮಾನು : ಫರ್ನಿಚರ್, ಅನ್ನದ ಪಾತ್ರೆ, ಪದಾರ್ಥಕ್ಕೆ ಸ್ಪೀಲಿನ ತೋಪುಗಳು, ಮುಚ್ಚಲು ಮಾಂಡಿಗಳು, ಗ್ಲಾಸುಗಳು-6, ಪ್ಲೇಟುಗಳು-6, ಚಮಚಗಳು-12, ಚಟ್ಟಿ ಪ್ಲೇಟು-6, ಊಟದ ಬಟ್ಟಲು, ಹಾಲು ಗಾಳಿಸಲು ಗಾಳೆ, ಹಾಲು ಬಿಸಿ ಮಾಡಲು ಪಾತ್ರೆ, ಬಾಣಲೆ ದೊಡ್ಡದು-1, ಸಣ್ಣದು-1, ಡಬ್ಬಿಗಳು, ಭರಣೆಗಳು - ಉಪ್ಪು, ಮೊಸರು, ಉಪ್ಪಿನಕಾಯಿ ಹಾಕಲು, ಲಾಟ್ವಾಳೆ-1, ಲಾಟ್ವೋಣೆ-1, ಮೊಸರು ಕಡೆಗೋಲು-1, ಇಡ್ಲಿ ಪೆಡಾವಣ-1, ಹಿಟ್ಟು ಗಾಳಿಸಲು ಗಾಳೆ, ತೊತು ಪಾತ್ರೆ, ಸೌಟು (ದಾಲೆಗಳು)-5, ಬಿಸಿ ನೀರು ಕಾಯಿಸಲು ತೋಪು-1, ಬೆಲ್ಲ ಅಕ್ಕಿ ಹಾಕಲು ಜಾರುಗಳು, ಕಡೆಯುವ ಕಲ್ಲು ಅಥವಾ ಮಿಕ್ಸರ್, ಹಾಸುಗೆಗಳು, ತಲೆದಿಂಬು, ಕಪಾಟುಗಳು.

ಮನೆಯನ್ನೂ ದಿನಾಲೂ ಗುಡಿಸಿ ಒರಸಿ ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿಡಬೇಕು. ಹಿತ್ತಲು ಮನೆಯನ್ನು ಅತೀ ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿ ಚಂದವಾಗಿ ಇರಿಸಬೇಕು. ಶುದ್ಧಮಾತು, ಶುದ್ಧ ನಡತೆ, ಶುದ್ಧ ಮನಸ್ಸು, ಶುದ್ಧ ಭಕ್ತಿ, ಶುದ್ಧ ವಾತಾವರಣ ಇವುಗಳೆಲ್ಲಾ ಡೇವರು ಪ್ರೀತಿ, ದಯೆ ತೋರಿಸುವ ಮಾರ್ಗ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಸುಖಶಾಂತಿ ಪಡೆಯೋಣ.

ಹಬ್ಬಗಳು

ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುವುದರಿಂದ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಸುಖ, ಶಾಂತಿ ಮತ್ತು ನೆಮ್ಮದಿ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಕುಟುಂಬದ ಬಂಧು ಭಂದವರೊಡಗೂಡಿ ಈ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುವುದರಿಂದ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾದ ದ್ವೇಷ, ಅಸೂಯೆಗಳನ್ನು ಮರೆತು ಪ್ರೀತಿ ಪ್ರೇಮದಿಂದ ಒಂದೆಡೆ ಸೇರಲು ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾನವರಾದ ನಾವು ಪ್ರತೀ ವರ್ಷ ಆಚರಿಸುವ ಹಬ್ಬಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯದು ಯುಗಾದಿ.

ಯುಗಾದಿ

"ಯುಗ" ಅಂದರೆ ವರ್ಷ, "ಆದಿ" ಎಂದರೆ ಪ್ರಾರಂಭ. ಪ್ರತೀ ಸಂವತ್ಸರದ ಮೊದಲನೇ ದಿನಕ್ಕೆ "ಯುಗಾದಿ" ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ. ಈ ದಿನದಿಂದ ಚೈತ್ರ ವೈಶಾಖ ವಸಂತ ಋತು ಪ್ರಾರಂಭ. ಇದನ್ನು 'ವಸಂತ' ಮಾಸವೆಂದೂ ಹೇಳುತ್ತೇವೆ. ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಈ ದಿವಸ 'ಕಾಪ್ಪಡ ವಾಡಪ' ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅಂದರೆ ದೈವಾಧೀನರಾದ ಕುಟುಂಬದ ಮುತ್ಸದೆಯರಿಗೆ ತಾವು ಉಡಲು ತಂದ ಎರಡು ಸೀರೆಗಳನ್ನು ಹಿರಿಯರಿಗೆ ಬಡಿಸುವುದು. (ಕೆಲವರು ಇದನ್ನು ಶ್ರಾವಣ ಮಾಸದ ನೂಲಹುಣ್ಣಿಮೆಯ ದಿನವೂ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.)

ಮಾಡುವ ಕ್ರಮ : ಮಣೆಯನ್ನು ತೊಳೆದು ರಂಗದಲ್ಲಿ ಬರೆದು ಸೆರಗು ಮೇಲೆ ಬರುವಂತೆ ಸೀರೆಗಳನ್ನು ಮಡಚಿ ಇಡುವುದು. (ರವಕೆ ವಸ್ತ್ರವನ್ನೂ ಇಡಬಹುದು. ಸೀರೆ ಮೇಲೆ ಕಾಗದ ಅಥವಾ ಬಾಳೆಎಲೆ ತುಂಡು ಇಟ್ಟು ಅದರಲ್ಲಿ ಕುಂಕುಮ ಕರಡಿಗೆ, ಕಾಡಿಗೆ ಕರಡಿಗೆ, ಹೂತುಂಡು, ಅಕ್ಷತೆ, ವೀಳ್ಯದ ಪಟ್ಟಿ-1 ಇಡಬೇಕು. ದೀಪ ಮಣೆಯ ಬಲಗಡೆ ಇಡಬೇಕು. ಬಾಳೆಎಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಅಡಿಗೆಯನ್ನು (ಪಾಯಸ, ಕಡಬು, ಬೆಳ್ಳಿಗೆ ಅನ್ನ, ತುಪ್ಪ, ಮಜ್ಜಿಗೆ) ಬಡಿಸಬೇಕು. ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಹಿರಿಯರನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿ ಮನೆಯ ಯಜಮಾನರು 5 ಸರ್ತಿ ಆರತಿ ಮಾಡಿ ಕೆಳಗಿಟ್ಟು ಅಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಮಣೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ತಿರುಗಿ ಆರತಿ ಮಾಡಿ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಬಂದು ಎಲ್ಲರೂ ನಮಸ್ಕರಿಸುವುದು. ಮಣೆಯನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಅಲ್ಲಾಡಿಸುವುದು. (ವಿಸರ್ಜಿಸುವುದು ಎಂದು ಅರ್ಥ)

ಹಬ್ಬದ ಪದಾರ್ಥಗಳು : ಕಡ್ಲೆ ಗಶಿ, ಬಿಬ್ಬಾ (ಗೇರುಬೀಜ) ಉಪ್ಪರಿ, ಕಡ್ಲೆಚಾಕ್ಕೊ, ಅಥವಾ ಅಂಬ್ಯಾ ಉಪ್ಪರಿ (ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣು) ದಾಳಿತೋಯ, ಗೋಡಿ ರಾಂದಯಿ, ಪೋಡಿಗಳು (ಬಾಳೆ, ನೇಂದ್ರಬಾಳೆ, ಗೆಣಸು) ರಸವೊಡೆ, ಮಡ್ಲಣೆ.

ಊಟ : ಊಟದ ಮೊದಲು ಕಾಗೆಗೆ ವ್ಯಾಸು ಮತ್ತು ದನಕ್ಕೆ ಗೋಗ್ರಾಸು ಇಡಬೇಕು.

ವ್ಯಾಸು : ಅಂದರೆ ಸಣ್ಣ ಬಾಳೆ ತುಂಡಿನ ಎಲೆಯ ಮೇಲೆ ಬೆಳ್ಳಿಗೆ ಅನ್ನ ಪಾಯಸ, ತುಪ್ಪ ಹಾಕಿ ಕೃಷ್ಣಾರ್ಪಣ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಕಾಗೆಗಳಿಗೆ ಇಡುವುದು.

ಗೋಗ್ರಾಸು : ಅಂದರೆ ಸಣ್ಣ ಬಾಳೆಎಲೆಯ ತುಂಡಿನ ಮೇಲೆ ಬೆಳ್ಳಿಗೆ ಅನ್ನ ಪಾಯಸ ಹಾಕಿ ದನಕ್ಕೆ ಕೊಡುವುದು (ತುಪ್ಪ ಹಾಕಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ). ಊಟದ ಮೊದಲು ಹೊಸ ಪಂಚಾಂಗ ಓದಿ 'ಕೊಡುಖಾವ್ವೆ' (ಬೇವು ಬೆಲ್ಲವನ್ನು ಬೆರೆಸಿ ತಿನ್ನಬೇಕು) ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಕಷ್ಟ ಸುಖಗಳೆರಡನ್ನೂ ಸಮಾನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅನುಭವಿಸಬೇಕೆಂಬ ತತ್ವವನ್ನು ಈ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಸಾರುತ್ತದೆ. ಯಜಮಾನನು ಊಟಕ್ಕೆ ಕೂತು ತನ್ನ ಬಲತೊಡೆಯ ಮೇಲೆ ಸೀರೆಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟು ಪತ್ನಿಗೆ ಕೊಡುವುದು. ಪತ್ನಿಯೂ ಹೂ ಕುಂಕುಮ, ಕಾಡಿಗೆ ಇತರ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಕೊಟ್ಟು ಸೀರೆಯ ಒಂದು ನೂಲು ದೇವರಿಗೂ, ಸಣ್ಣ ತುಂಡು ದೀಪಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚಿ ತುಳಸಿ ಮಾತೆಗೂ ಅರ್ಪಿಸಿ ಉಡುವ ವಾಡಿಕೆ. ಸಂಜೆ ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ದೇವರಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಬರುವುದು.

ಯುಗಾದಿಯ ದಿನದಿಂದ ವೈಶಾಖ ವಸಂತ ಮಾಸ ಶುರು ಆಗುತ್ತದೆ. ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ 'ವಸಂತ ಪೂಜೆ' ಅಥವಾ ಪನ್ನಾರ ಪೂಜೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ದೇವರಿಗೆ ಹೊಸ ವರ್ಷದ ಫಲವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಮಾವು, ಹಲಸು, ಗೇರುಬೀಜ, ಕಡ್ಲೆ ಉಪ್ಪರಿ, ಮುಗಾದಾಳಿ, ಪಾನಕ, ನೈವೇದ್ಯ ಮಾಡಿ ಭಕ್ತಾದಿಗಳಿಗೆ ಹಂಚುತ್ತಾರೆ. 'ಪಾನಕ ಪೂಜೆ' ಎಂದೂ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವರು ಈ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಆಷಾಡ ಏಕಾದಶಿ (ಭೀಮನ ಉಪವಾಸ)

ಈ ದಿನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಎದ್ದು ತಲೆಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ ತೀರ್ಥ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು. ಮುಖ್ಯ (ಒಂದೇ ಸಾರಿ ಪ್ರಾಸಿಸುವುದು) ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ದಕ್ಷಿಣೆ ಕೊಟ್ಟು ದೇವರಿಗೆ ವಂದಿಸುವುದು.

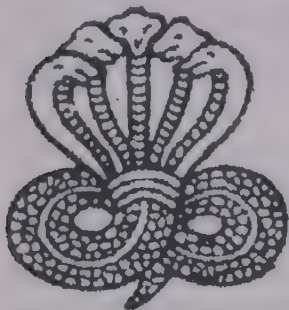
ತಯಾರಿ : ಹಿಂದಿನ ರಾತ್ರಿ ಅಡಿಗೆ ಮನೆಯನ್ನು ಗೋಮೇಯದಿಂದ ಸಾರಿಸಿ ಶುಚಿಗೊಳಿಸಬೇಕು. ಆಡ್ಡೊಳಿ, ಕಾಂತಣೆ, ಕೊಯ್ತಿ ಮಣೆಗಳನ್ನು ತೊಳೆದು ಇಡಬೇಕು. ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಸ್ನಾನದ ನಂತರ ತುಳಸಿಗೆ ನೀರು ಹಾಕಿ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪೂಜಿಸಿ ಮನೆದೇವರನ್ನು ತೊಳೆದು ದೀಪ ಬೆಳಗಿಸಿ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಫಲಾಹಾರಕ್ಕೆ ತಯಾರು ಮಾಡುವುದು.

ಫಲಾಹಾರ : ಅನುಕೂಲವಿದ್ದ ಫಲಾಹಾರ. ಕಂದಮೂಲ ತಿಂದರೆ ಉತ್ತಮ. (ಅಕ್ಕಿ, ಪದಾರ್ಥ, ನೀರುಳ್ಳಿ, ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ, ನಿಷೇಧ) ರುಲಾಂ (ಸಜ್ಜಿಗೆ) ಇಡ್ಲಿ ಅಥವಾ ಖೊಟ್ಟೊ ಚಟ್ಟಿ, ಧಂಯಾ ಪೋವು (ಮೊಸರು ಅವಲಕ್ಕಿ) ಗಜಬಜೆ, ಕುಂವೆಪಿಟ್ಟಾ ಖಿಡಿ. ಜಾಗರಣೆ ಮಾಡಿದರೆ ಉತ್ತಮ, ಜಪವನ್ನೂ ಮಾಡಬಹುದು.

ಮರುದಿನ ಮುಗಾದಾಳಿ, ಏಕಪಾನ್ನಿ ಚಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ ಕಾಗೆಗೆ ವ್ಯಾಸು ಇಟ್ಟು ಊಟ ಮಾಡಬೇಕು.

ನಾಗರ ಪಂಚಮಿ

ಶ್ರಾವಣಮಾಸದ ಶುಕ್ಲ ಪಕ್ಷದ ಪಂಚಮಿ ತಿಥಿಯೇ ನಾಗಾರಾಧನೆಯ ನಾಗರಪಂಚಮಿಯ ದಿನ. ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಮಳೆನೀರು ಬಿಲಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬುವುದರಿಂದ, ಹಾವುಗಳು ಬಿಲಗಳಿಂದ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತವೆ. ಮಾನಸಿಕ ಧೈರ್ಯವನ್ನು ತಂದುಕೊಳ್ಳಲು ನಾಗಗಳನ್ನು ಪೂಜಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಹಬ್ಬದ ವಿಶೇಷ ನಾಗನನ್ನು ತಂಪು ಮಾಡುವುದು.

ತಯಾರಿ : ಅಭಿಷೇಕಕ್ಕೆ ದನದ ಹಾಲು, ಸಿಯಾಳ, ಪಂಚಾಮೃತ, (ಹಾಲು, ಜೇನು, ತುಪ್ಪ, ಸಕ್ಕರೆ, ಮೊಸರು) ಹಳದಿ ನೀರು, ಹೊದ್ದು, ಪರಿಮಳಯುಕ್ತ ಹೂ ಸಿಂಗಾರ, ಜನಿವಾರ, ಕರ್ಪೂರ, ತುಳಸಿದಳ, ಹಣ್ಣುಕಾಯಿ, ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಹರಿವಾಣದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟು ನಾಗಕಟ್ಟೆ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಪೂಜಿಸುತ್ತಾರೆ. ನಾಗನನ್ನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪೂಜಿಸುವ ವಾಡಿಕೆ.

ವಿಧಾನ : ನಾವು ಆ ದಿನ ಬಿಸಿ ನೀರು ಸ್ನಾನ ಮಾಡಬಾರದು. ಮೆಣಸಿನ ಒಗ್ಗರಣೆ ಪದಾರ್ಥ ಮಾಡಬಾರದು. ಮೆಣಸನ್ನು ಹಿಂದಿನ ದಿನವೇ ಹುರಿದು ಇಡಬೇಕು. ಪತ್ರಡೊ, ಘಶಿ, ಸೂರ್ನ ಅಥವಾ ಬೀನ್ಸ್ ಬಟಾಟೆ ಸುಕ್ಕು, ಹಳದಿ ಎಲೆಯ ಪತ್ರೋಳಿ, ಖೋಟ್ಕೊ, ಹಳದಿ ಎಲೆ ಹಾಕಿ ಚೆಪ್ಪೆಖಿರಿ, ಬೆಳ್ಳಿಗೆ ಅನ್ನದ ಊಟ, ಊಟಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಕಾಗೆಗೆ ವ್ಯಾಸ, ದನಕ್ಕೆ ಗೋಗ್ರಾಸು ಇಡಬೇಕು. ಆದಿನ ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸ್ನಾನ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರಾವಣ ಮಾಸದ ಚೂಡಿ ಪೂಜೆ

ಶ್ರಾವಣ ಮಾಸದ ರವಿವಾರ ಮತ್ತು ಶುಕ್ರವಾರ ಪೂಜಿಸುವ ಕ್ರಮ ಇದೆ.

ತಯಾರಿ : ಮುಂಚಿನ ದಿನವೇ ದಿಬ್ರಾಂಕುರು (ಗರಿಕೆ ಹುಲ್ಲು) ಅನ್ನಾಳಿ, ಮಿಠಾಯಿ ಹೂ, ರತ್ನಗಂಧಿ (ಕೆಂಪು ಹಳದಿ), ನೇರಳೆ ಬಣ್ಣದ ಹೂ, ಇತರ ಹೂಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟು ಚೂಡಿ ಕಟ್ಟಬೇಕು. ಗರಿಕೆ ಹುಲ್ಲು 5ರ ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರತೀ ಚೂಡಿಯಲ್ಲಿ ಇಡಬೇಕು.

ತಯಾರಿ : ನೈವೇದ್ಯಕ್ಕೆ ಅವಲಕ್ಕಿ ಕಜ್ಜಾಯ, ಹೊದ್ದು ಕಜ್ಜಾಯ, ಹಣ್ಣುಕಾಯಿ, ದನದ ಹಾಲು, ಶೀರಾ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಮಾಡಬಹುದು. ಕುಂಕುಮ, ಗಂಧ, ಅರಸಿನ, ಒಂದು ಚಮಚ ಶುದ್ಧ ನೀರು, ಅಗರಬತ್ತಿ, ಆರತಿ, ಚೂಡಿಗಳು ಹರಿವಾಣದಲ್ಲಿ ಇಡುವುದು. ದೀಪ, ಬೆಂಕಿಪೆಟ್ಟಿಗೆ, ವೀಳ್ಯದ ಪಟ್ಟಿ ಎಲ್ಲವನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡುವುದು.

ಕ್ರಮ : ಮೊದಲು ದೀಪ ಹಚ್ಚಿ ಕಲಶದ ಸುತ್ತಲೂ ಕುಂಕುಮ, ಗಂಧವನ್ನು ನಾಲ್ಕು ಕಡೆ ಮುಟ್ಟಿಸಿ, ಸ್ವಲ್ಪ ಕುಂಕುಮ, ಗಂಧ, ಅಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಕಲಶದಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ತುಳಸಿಗೆ ಐದು ಸಾರಿ

ನೀರು ಹಾಕಿ ಶ್ರೀಮಾತೆಗೆ ಹೂ ಕುಂಕುಮ, ಗಂಧ ಅರ್ಪಿಸಿ ಇತರರಿಗೂ ಕೊಟ್ಟು ಒಂದು ತುಳಸಿದಳ ನೈವೇದ್ಯ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ನೈವೇದ್ಯ ಸಮರ್ಪಿಸುವುದು. ನಂತರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಅಕ್ಷತೆ ಹಿಡಿದು ಪ್ರತಿ ಸುತ್ತಿಗೆ ಅಕ್ಷತೆಯನ್ನು ತುಳಸಿಗೂ, ಸೂರ್ಯದೇವರಿಗೂ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿ ಐದು ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಒಂದು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಆರತಿ ಬೆಳಗಿಸಿ ತುಳಸಿ ತೀರ್ಥ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮನೆಯ ಮಾಡಿನ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಚೂಡಿಯನ್ನು ಅಗಲಿದ ಹಿರಿಯ ಮುತ್ತೈದೆಯರಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಬೇಕು. ನಂತರ ಹರಿವಾಣ ಹಿಡಿದು ಒಂದು ಮನೆಯ ದ್ವಾರದ

ಪೂಜೆ. ಎರಡೂ ಬದಿಗಳಲ್ಲಿ ಕುಂಕುಮ ಚೂಡಿ ಇಟ್ಟು ಆರತಿ ಮಾಡಿ ಅಕ್ಷತೆ ಹಾಕಿ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಒಳಗೆ ದೇವರ ಕೋಣೆಗೆ ಒಂದು ದೇವರಿಗೂ ಹೂ, ಕುಂಕುಮ ಚೂಡಿ ಅರ್ಪಿಸಿ ತಾನೂ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಇತರರಿಗೂ ನೈವೇದ್ಯ ಕೊಟ್ಟು, ಚೂಡಿ ಕೊಟ್ಟು ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಆಶೀರ್ವಾದ ಪಡೆಯುವುದು. ಈ ಪೂಜೆಯ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ. ಈ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಧ್ಯಾಹ್ನ 12 ಗಂಟೆಯೊಳಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಉತ್ತಮ. ಪೂಜಿಸಿದ ಚೂಡಿಯನ್ನು ಅಂಚೆ ಮೂಲಕ ಹಿರಿಯರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸುವುದು.

ಋಗುಪಾಕರ್ಮ (ನೂಲಹುಣ್ಣಿ ಮೆ)

"ಋಗುಪಾಕರ್ಮ" ಇದು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಪುರುಷರಿಗೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟದ್ದು. ಉತ್ತರ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ರಕ್ಷಾಬಂಧನ ಎಂದೂ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ನಾಗರ ಪಂಚಮಿಯಾದ ಕೆಲವು ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ 'ಶ್ರವಣ' ನಕ್ಷತ್ರ ಬಂದ ದಿನ ಜನಿವಾರ ಪೂಜಿಸಿ ಧರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ಪ್ರತಿ ಒಬ್ಬ ಗ್ರಹಸ್ಥಾನ ತನ್ನ ಉಪನಯನವಾದ ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳೊಡನೆ ದೇವಸ್ಥಾನ ಅಥವಾ ಪುರೋಹಿತರಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಯಜ್ಞಹೋಮ, ಗಾಯತ್ರಿ ಜಪಮಾಡಿ ಹಣ್ಣುಕಾಯಿ ಹೂ ದೇವರಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಿ, ಪುರೋಹಿತರಿಗೆ ದಕ್ಷಿಣೆ ಕೊಟ್ಟು, ಪುರೋಹಿತರಿಂದ ಜನಿವಾರ ಧರಿಸಿ ಆಶೀರ್ವಾದ ಪಡೆಯಬೇಕು. ಗ್ರಹಸ್ಥಾನ ದಿನಾಲೂ ಗಾಯತ್ರಿ ಜಪಮಾಡಿ ದೇವರನ್ನು ಪೂಜಿಸುವುದು ಮುಖ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯ. ಸ್ತ್ರೀಯರೂ ನಿತ್ಯವೂ ತುಳಸಿ ಮಾತೆಯನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ ದ್ವಾರಪೂಜೆ ಮಾಡಿ ದೇವರನ್ನು ವಂದಿಸಿ ಪತಿ, ಮಕ್ಕಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ಶಾಂತಿ ತೃಪ್ತಿಯಿಂದ ಇರಬೇಕು. ಮನೆಗೆ ಒಂದು ಪೂಜಿಸಿದ ಜನಿವಾರ ಹಿರಿಯರಿಂದ ಹಾಕಿಸಿ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಆಶೀರ್ವಾದ ಪಡೆಯಬೇಕು. ಚಿಕ್ಕ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಪೂಜಿಸಿದ ಜನಿವಾರ ಪ್ರೀತಿ ವಾತ್ಸಲ್ಯದಿಂದ ಹಾಕಿ ಆಶೀರ್ವಾದಿಸಬೇಕು. ಈ ಕ್ರಮದಿಂದ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿ ಪ್ರೀತಿಯ ಸಂಸ್ಕಾರ ಬೆಳೆದು ಮುಂದೆ ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಹಾಗೆಯೇ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಪರಲೋಕದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಹಿರಿಯರಿಗೂ, ಕಿರಿಯರಿಗೂ ಜನಿವಾರ ಅಂಚೆ ಮೂಲಕ ಕಳುಹಿಸುವ ವಾಡಿಕೆ ಇದೆ. ಈ ದಿನ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹೊಸ ವಸ್ತ್ರ ಧರಿಸುತ್ತಾರೆ. "ಕಾಪ್ಪಡ ವಾಡಪ" ಮಾಡುವವರು ಈ ದಿನವೂ ಮಾಡಬಹುದು.

ಪದಾರ್ಥ : ಕಡ್ಲೆಗಿರಿ, ದಾಳಿತ್ತೋಯ, ಸುಕ್ಕೆ, ಖೋಟೋ, ಜೀವಿಕಡ್ಲೆ, ಮಾಡ್ಲೆ, ಸುರ್ನು, ಗೆಣಸು, ನೇಂದ್ರ ಬಾಳೆ ಹಣ್ಣುಗಳ ಪೋಡಿ, ಪತ್ತೋಡೋ, ಪೊವಾಂಬಿರಿ, ಪಾತ್ತೋಳಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ವ್ಯಾಸು, ಗೋಗ್ರಾಸು ಇಟ್ಟು ಭೋಜನ ಮಾಡಬೇಕು. ಹೊಸ ಹಬ್ಬದಂದು ಅಳಿಯ, ಮಗಳಿಗೆ ಭರ್ಜರಿಯಾಗಿ ಬಡಿಸಿ, ಊಟದ ನಂತರ ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಉಡುಗೊರೆ ಮಾಡುವುದು. “ದರ್ಯಾದೂದ” ಸಮುದ್ರಪೂಜೆ ಮಾಡಿ, ದೇವಸ್ಥಾನದ ಲಕ್ಷ ಹೂವಿನ ಪೂಜೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಕೃಷ್ಣಾಷ್ಟಮಿ

ಈ ಹಬ್ಬವು ನೂಲಹುಣ್ಣಿಮೆಯ 8,10 ದಿನಗಳ ನಂತರ ಬರುತ್ತದೆ. ಕೃಷ್ಣಪಕ್ಷದ ಅಷ್ಟಮಿಯ ದಿನ ರೋಹಿಣಿ ನಕ್ಷತ್ರದ ಜಯಂತಿ ಯೋಗವಿದ್ದ ದಿನವೇ ಕೃಷ್ಣ ಜಯಂತಿ ಈ ಹಬ್ಬವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಪ್ರತಿ ಹಿಂದೂ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ವೃದ್ಧರಿಂದ ಮಕ್ಕಳವರೆಗೆ ಈ ಹಬ್ಬವನ್ನು ಖುಶಿಯಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹಬ್ಬದ ಮುಂಚಿನ ದಿನ ಅಂದರೆ ಸಪ್ತಮಿಯ ದಿನ 'ತಾಂದ್ಲಾ ಬಾಕ್ರಿ' (ಅಕ್ಕಿ ರೊಟ್ಟಿ), ಪತ್ತೋಡೆ ಮಾಡುವ ವಾಡಿಕೆ. ಜನ್ಮಾಷ್ಟಮಿಯ ಮೊದಲು ಇಡೀ ಮನೆಯನ್ನು ಗುಡಿಸಿ ಸ್ವಚ್ಛ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ದಿನ ಹೆಸು, ನೆನಸಿ ಮರುದಿನ ಮುಚ್ಚಿ ಇಟ್ಟು ಮೊಳಕೆ ಬರಿಸಿ ಅಷ್ಟಮಿಯ ಮರುದಿನ ಮುಗಾಂಗಿ, ಏಕಪಾನ್ನಿ ಚಟ್ಟಿ ಮಾಡುವ ಕ್ರಮ.

ಅಷ್ಟಮಿಯ ದಿನ : ತಲೆ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ, ತುಳಸಿಗೆ ನೀರು ಹಾಕಿ ಪೂಜಿಸಿ, ತೀರ್ಥ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮನೆದೇವರ ಮೂರ್ತಿಗಳನ್ನು ಶುದ್ಧ ನೀರಿನಿಂದ ತೊಳೆದು ದೀಪ ಬೆಳಗಿಸಿ ಕುಂಕುಮ ಇಟ್ಟು ನೈವೇದ್ಯಕ್ಕೆ ಹಾಲು ಸಕ್ಕರೆ. ತೀರ್ಥವನ್ನು ಒಂದೇ ಸಾರಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು. (ಏಕಾದಶಿಯ ಹಾಗೆ) ನಂತರ ಫಲಾಹಾರ.

ಪೂಜೆಗೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ ತಯಾರಿ : ನೈವೇದ್ಯಕ್ಕೆ ಎಳ್ಳುಂಡೆ, ಪಂಚಕಜ್ಜಾಯ, ಸಕ್ಕರೆ-ರೊಟ್ಟಿ, ಕಡ್ಲೆ ಉಪ್ಪರಿ, ಹೆಸು ಬೇಳೆ ಉಸ್ಲಿ, ಧಯಾ ಪೋವು, ಆಲ್ಟೆ, ಆಳ್ವತಿ.

ಪೂಜೆಗೆ : ತುಳಸಿ, ಕೇದಗೆ ಹೂ, ಪಾರಿಜಾತ ಹೂ, ಮಲ್ಲಿಗೆ ಹೂ, ಪಂಚಾಮೃತ, ಅರ್ಘ್ಯ ಕೊಡಲು ಹಾಲು, ಹಣ್ಣು ಕಾಯಿ, ಫಲವಸ್ತು ನೀರಿಕ್ಷಣೆ ಸಾಮಾನು (ಕಲ್ಲುಸಕ್ಕರೆ, ಗೇರುಬೀಜ, ಬದಾಮು, ಖರ್ಜೂರ, ದ್ರಾಕ್ಷೆ) ಕರ್ಪೂರ, ಅಗರಬತ್ತಿ, ಆರತಿಗಳು. ಕೃಷ್ಣನ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ತಾವರೆ ಎಲೆ ಮೇಲೆ ಮಂಟಪ ಮಾಡಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ಹೂಗಳಿಂದ ಶೃಂಗರಿಸಿ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಸಾಯಂಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬೇಕು. ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಮಾಡಿ (ಮೊದಲು ಸ್ನಾನ ಮಾಡಬೇಕು) ಸಹಸ್ರನಾಮ (100 ಹೆಸರುಗಳನ್ನು) ಪಠನ ಮಾಡಬೇಕು. ಉಪನಯನವಾದ ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ಹಿರಿಯರೊಡನೆ ಅಷ್ಟೋತ್ತರ ಹೇಳಿ ಒಂದು ಹೆಸರಿಗೆ ಒಂದು ತುಳಸಿದಳ ಅರ್ಪಿಸಬೇಕು. ಪೂಜೆಗೆ ಕೇದಗೆ ಹೂ ಅಗತ್ಯ. ಪೂಜೆಯ ನಂತರ ಉಪವಾಸವಿದ್ದವರು ಕೇದಗೆ ಹೂವಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಹಾಲು ಹಾಕಿ ದೇವಕಿ ಮತ್ತು ರೋಹಿಣಿಯ (ಅಂದರೆ ಕೃಷ್ಣ

ಬಲರಾಮರ ತಾಯಂದಿರು) ಹೆಸರಲ್ಲಿ ಎರಡು ಸಾರಿ ಅರ್ಘ್ಯ ಕೊಡುವುದು. ಮರುದಿನ ರೋಹಿಣಿ ನಕ್ಷತ್ರ ಇರುವವರೆಗೆ 'ಹರಿವಾಸ' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಅದರ ನಂತರ ದ್ವಾದಶಿ. ಕಾಗೆಗೆ ವ್ಯಾಸ ಇಟ್ಟು ಮುಗಾಂಗಶಿ, ಏಕ್ವಾನಿ ಚಟ್ಟಿ, ಇತರ ಪಲ್ಯಗಳು ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಹಬ್ಬವಾದ ಹನ್ನೆರಡು ದಿನಗಳ ನಂತರ ಚೌತಿಹಬ್ಬ.

ಗಣೇಶಪೂಜೆ ಅಥವಾ ಚೌತಿಹಬ್ಬ

ಆ ಹಬ್ಬವನ್ನು ದೇಶಾದ್ಯಂತ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಜಾತಿ, ಮತ, ಭೇದವಿಲ್ಲದೆ ಶ್ರೀಗಣೇಶನನ್ನು ವೈಭವದಿಂದ 5 ದಿನಗಳವರೆಗೆ ಪೂಜಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವರು ಒಂದೇ ದಿನ ಪೂಜಿಸುತ್ತಾರೆ. ಗಣೇಶನ ಪೂಜೆಯ ಮೊದಲ ದಿನ 'ಗೌರಿ ಪೂಜೆ' ಗೌರಿ ತೃತೀಯ' ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಈ ಪೂಜೆಗೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ 'ವಾಯ್ಲಪೂಜೆ' ಮಾಡುವ ಸಂಪ್ರದಾಯವಿದೆ. ಈ ವೃತಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಶೃಂಗರಿಸಿದ ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ ಮತ್ತು ದಾರವನ್ನು ಧರಿಸುವುದು. (ವಾಯ್ಲ ಸಿಂಗರಿಸುವ ವಿಧಾನವನ್ನು ಮದುವೆಯ ವಾಯ್ಲ ಪೂಜೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ.) ಹಣತೆ ಬೆಳಗಿಸಿ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿ ಮೊದಲು ಗೌರಿ ಮಾತೆಗೆ ಸಮರ್ಪಿಸಿ ಪುರೋಹಿತರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು, ನಂತರ ಹಿರಿಯರಿಗೆ ಕೊಡುವುದು. ಹಲವು ಬಗೆಯ ಭಕ್ಷ್ಯ ಮಾಡಿ ತಾಯಿ ಮಗನಿಗೆ ಬಾಳೆ ಎಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಿಸಿ (ಗೌರಿ ಮತ್ತು ಗಣೇಶನಿಗೆ) ಆರತಿ ಮಾಡಿ ನಂತರ ಆ ಎಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಊಟಕ್ಕೆ ಕೂಡಿಸುವುದು.

ಗಣಹೋಮ ಶ್ರೀ ಗಣೇಶನ ಪೂಜೆ

ಭಾದ್ರಪದ ಶುಕ್ಲದ ಚೌತಿಯಂದು ಶ್ರೀ ಗಣೇಶ ವಿಗ್ರಹ ತಂದ ಬಳಿಕ "ಮೊದಲು ಗಣ ಹೋಮ" ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. (ಕೆಲವು ಕಡೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ).

ಇದ್ದರೆ ಮಾಡುವ ತಯಾರಿ : ಅಲಂಕೃತ ದೀಪ-1, ಪುಣ್ಯ ವಾಚನಕ್ಕೆ ಚಂಬು-2, (ಸ್ಥಿಲ ಅಥವಾ ತಾಮ್ರದ) ತಟ್ಟೆ, ಚಿಪ್ಪುಟ, ಹರಿವಾಣ, ಪುರೋಹಿತರಿಗೆ ಹರಿವಾಣ-1, ಇತರ ಹರಿವಾಣ-4, ಹಣ್ಣುಕಾಯಿ, ಮಣೆಗಳು-3, (ದಂಪತಿಗಳಿಗೆ-2 ಮಣೆಗಳು) ಕಲಶಕ್ಕೆ ಚಂಬು-1 (ದೊಡ್ಡದು), ಬೈರಾಸು-1, ಧೋತಿ-1, ಮಲ್ಲಿಗೆ,

ಅಬ್ಬುಲೆ, ಸೇವಂತಿಗೆ, ಇತರ ಹೂಗಳು, ತುಳಸಿದಳ-2 ಮುಷ್ಟಿ, ದಿಬ್ಬಂಕುರ (ಗರಿಕೆ ಹುಲ್ಲು)-2 ಮುಷ್ಟಿ ಮುಖ್ಯಬೇಕು. ದನದ ತುಪ್ಪ-2 ಕುಡ್ಡೆ, ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ-8, ವೀಳ್ಯದ ಪಟ್ಟಿ-10, ಬಾಳೆಎಲೆ-10, ದೇವಬಾಳೆ ಹಣ್ಣು-15, ಬೆಳ್ಳಿಗೆ ಅಕ್ಕಿ-1 ಕೆ.ಜಿ., 3 ಅಗರಬತ್ತಿ, ಆರತಿ-1, ಮಾವಿನ ಎಲೆಯ ಕೊಡಿ-5, (ಅಂಬ್ಯಾ ತಾಳೆ), ಅಲಸಿನ ಕೆತ್ತೆ, ಹ್ಯೂಗೆ ಸೇರು-2, ಹಂಚು-2, ಗಣಹೋಮಕ್ಕೆ ಆರತಿ, ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಮಹಾಪೂಜೆಗೆ 5 ಆರತಿ, ದಶಾಂಗ, ಕರ್ಪೂರ ಚೌಕಾಕಾರದ ಕುಂಡದಲ್ಲಿಯೂ ಹೋಮ ಮಾಡಬಹುದು.

ಗಣಹೋಮದ ಕಜ್ಜಾಯ ಮಾಡುವ ಕ್ರಮ : ಜುಟ್ಟು ಸಮೇತ ಒಂದು ತೆಂಗಿನಕಾಯಿಯನ್ನು (ಅದರ ಸಿಪ್ಪೆ, ಗೆರೆಟ್ಟೆ, ಕರ್ತೆ ಜುಟ್ಟು ಸಮೇತ) ಹೋಮಕ್ಕೆ ಹಾಕಬೇಕು. 8 ಗಂಟಿನ ಕಬ್ಬಿನ ಸಿಪ್ಪೆ, 8 ದೇವಬಾಳೆ ಹಣ್ಣಿನ ಸಿಪ್ಪೆ ಎಲ್ಲಾ ಹೋಮಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಪಿಸಬೇಕು. ನಂತರ ಆ ತೆಂಗಿನ ಕಾಯಿ ಒಡೆದು ಆ ನೀರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಗೋಧಿಹಿಟ್ಟು, ತೆಂಗಿನ ತುರಿ, ಬೆಲ್ಲ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಹಾಕಿ ಅಪ್ಪ ಮಾಡಬೇಕು. ಆ ಇಡೀ ತೆಂಗಿನ ಕಾಯಿಯ ತುರಿ ಹಾಕಿ ಬೆಲ್ಲದ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಬೆರೆಸಿ 8 ಮುಷ್ಟಿ ಅವಲಕ್ಕಿ, 8 ಮುಷ್ಟಿ ಹೊದ್ಲು (ಲಾಯಿ), 8 ಮುಷ್ಟಿ ಹುರಿದ ಎಳ್ಳು (ತೀಳು), 8 ದೇವಬಾಳೆ ಹಣ್ಣಿನ ಉರುಟು ತುಂಡುಗಳು, 8 ಕಬ್ಬು ತುಂಡುಗಳು, ಜೇನುತುಪ್ಪ, 8 ಅಪ್ಪ, ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆರೆಸಿ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಡಬೇಕು. ಈ ಕಜ್ಜಾಯವನ್ನು ಸಹಾ ಹೋಮದಲ್ಲಿ ಹಾಕಲಿಕ್ಕಿದೆ. ಈ ಗಣಹೋಮದ ಕಜ್ಜಾಯವನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಹಂಚಿ ನಾವೂ ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕು. ನಮಗೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಲು ಅಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ಪುರೋಹಿತರು ಮಾಡಿ ತರುವರು. ದಕ್ಷಿಣೆಯೊಂದಿಗೆ ಅದರ ರೂ. ?ಯನ್ನೂ ಕೊಡುವುದು. ಹೋಮ ಆದ ಕೂಡಲೇ ಆರತಿ ಮಾಡಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ, ಪುರೋಹಿತರು ದೇವರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ಹರಸಿ ಪ್ರಸಾದ ಕೊಟ್ಟ ನಂತರ ಅವರ ಆಶೀರ್ವಾದ ಪಡೆದು ಕಜ್ಜಾಯ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ, ಹೋಮದಲ್ಲಿದ್ದ ಭಸ್ಮ (ಮಳಿ)ಯನ್ನು ಉಂಗುರ ಬೆರಳಿನಿಂದ ಹಣೆಗೆ ಹಚ್ಚುವುದು. ನಂತರ ಹೋಮದ ಐದು ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಬಂದು ಶ್ರೀ ಗಣೇಶನನ್ನು ವಂದಿಸಿ ಸಫಲತೆಯನ್ನು ಕರುಣಿಸೆಂದು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು.

ರಾತ್ರಿ ಪೂಜೆಗೆ (ಗಣೇಶ ಹಬ್ಬದ ಸಮಯ) ರಂಗ ಪೂಜೆ : ರಂಗ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಹರಕೆಯಾಗಿ ಮಾಡುವ ಪದ್ಧತಿ ಉಂಟು. ಶ್ರೀ ಗಣೇಶನ ಪೂರ್ಣ ಕೃಪಾಕಟಾಕ್ಷ ಲಭಿಸುತ್ತದೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ 21 ಬಾಳೆ ಎಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಿ, ಹೊದ್ಲು, ಕಜ್ಜಾಯ, ಬಾಳೆಹಣ್ಣು, ಎಳ್ಳುಂಡೆ, ಚಕ್ಕುಲಿ, ವೀಳ್ಯದ ಪಟ್ಟಿ-1, ಕಬ್ಬಿನ ತುಂಡು ಎಲ್ಲಾ ಒಂದೊಂದು ಇಡಬೇಕು. ಮೊದಲು ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ-2 ಹೋಳುಗಳನ್ನು ಕಜ್ಜಾಯದ ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟು ಅಲ್ಲಿ ಹಣತೆ (ಪೊಣ್ಣೆ) ಬೆಳಗಿಸಿ ಇಡುವುದು. ಪ್ರತೀ ಬಾಳೆಎಲೆಯ ಹತ್ತಿರ ಪುರೋಹಿತರು ಪೂಜಾ ವಿಧಿ ಮಾಡಿ ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದು ಆರತಿ ದೇವರಿಗೆ ತೋರಿಸುವುದು. ಪೂಜೆ ಆದೊಡನೆ ಪುರೋಹಿತರು ಗಣೇಶನಲ್ಲಿ ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ, ಐಕ್ಯಮತ, ಅನ್ಯೋನ್ಯತೆ, ಪ್ರೀತಿಯ ಸಹಕಾರವನ್ನು ಬೇಡಿಕೊಂಡು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಈ ಬಾಳೆಎಲೆಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟ ಪ್ರಸಾದವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಬಾಳೆಎಲೆಗಳಿಗೆ ಅಡ್ಡವಾಗಿ ಒಂದು ಹೊಸ ಪಾಚೈ ತೊಡೊಪು ಹಾಕುವುದಿದೆ. ಅದನ್ನು ಪೂಜೆ ಆದ ನಂತರ ಪುರೋಹಿತರಿಗೆ ಕೊಡುವುದು. ಶ್ರೀ ಲಂಬೋಧರನಿಗೆ 5 ಆರತಿ ಮಾಡಿದ ನಂತರ ವಿಸರ್ಜನೆ ಆರತಿ ಮಾಡಿ ಬಾವಿಯಲ್ಲಿ ವಿಸರ್ಜಿಸುವ ಮೊದಲು ಮನೆಯ ಕಡೆ ವಿಘ್ನೇಶ್ವರ ಮುಖ ತೋರಿಸಿ ಆಮೇಲೆ ವಿಸರ್ಜಿಸುವುದು.

ಗಣೇಶನ ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದು ನಾಮಗಳು ಹೀಗಿವೆ : ಗಜಾಸ್ಯ, ವಿಘ್ನರಾಜ, ಲಂಬೋಧರ, ಶಿವಾತ್ಮಜ, ವಕ್ರತುಂಡ, ಶೂರ್ಪಕರ್ಣ, ಕುಬ್ಜ, ವಿನಾಯಕ, ವಿಘ್ನನಾಶ, ವಿಕಟ, ವಾಮನ,

ಸರ್ವದೈವತ, ಸರ್ವಾರ್ತಿನಾಶ, ಭಗವಾನ್, ವಿಷ್ಣು ಹರ್ತಾ, ಧೂಮ್ರಕ, ಸರ್ವ ದೈವಾಧಿದೇವ, ಏಕದಂತ, ಬಾಲಚಂದ್ರ, ಗಣೇಶ್ವರ, ಗಣಪ ಇಷ್ಟು ಹೆಸರು ಪಡೆದ ಗಣಪತಿ ದಯೆಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಸಂಕಷ್ಟ ನಿವಾರಿಸಿ ನಮ್ಮ ಇಷ್ಟಾರ್ಥ ಫಲಿಸಿ ಉತ್ತರೋತ್ತರ ಕಲ್ಯಾಣವಾಗುವುದು ಖಂಡಿತ.

ಗಣೇಶನ ಪೂಜೆ : ಈ ಪೂಜೆಗೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಅಪೊ (ಗೋಧಿ ಅಥವಾ ಅಕ್ಕಿದ್ದು) ಮಾಡಬಹುದು. ಕಚ್ಚಾಯ, ಹಲವಾರು ಬಗೆಯ ಪಂಚಭಕ್ಷ, ಕಡಬು, ಚಕ್ಕುಲಿ, ಉಂಡೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಪತ್ರಡೂ, ಸುಕ್ಕೆ, ಪೋಡಿ, ಗೋಡಿರಾಂದಯಿ, ಪಾತ್ಸೋಳಿ, ಪೋವಾಂಬಿರಿ, ನೈವೇದ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ರಾತ್ರಿ ಪೂಜೆಯ ನಂತರ ವಿಗ್ರಹವನ್ನು ನದಿ, ಕೆರೆ ಅಥವಾ ಬಾವಿಯಲ್ಲಿ ವಿಸರ್ಜಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಅನಂತವೃತ : ಚೌತಿ ಹಬ್ಬದ ಹತ್ತು ದಿನಗಳ ನಂತರ 'ಅನಂತವೃತ' ಅಥವಾ 'ನೋಪಿ ವೃತ' ಅನ್ನುತ್ತೇವೆ. ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಈ ವೃತವನ್ನು ದೇವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಅನಂತ ಚತುರ್ದಶಿ ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ. ಈ ವೃತಕ್ಕೆ 14 ಬಗೆಯ ನೈವೇದ್ಯ ಮಾಡಬೇಕು. 14 ಬಗೆಯ ಪದಾರ್ಥ ಇದರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಅಕ್ಕಿ, ಎಂಬ ಕೇಸುವಿನ ಎಲೆಯ ಪದಾರ್ಥ ಮಾಡುವ ವಾಡಿಕೆ ಇದೆ. ಈ ಹಬ್ಬದ ಎರಡು ದಿನದ ನಂತರ ಮಹಾಲಯ ಪ್ರಾರಂಭ.

ಮಹಾಲಯ ದಿನಗಳು :

ಮಹಾಲಯದ 15 ದಿನಗಳನ್ನು 'ಪಿತೃ ದಿನಗಳು' ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ. ಈ 15 ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ದೈವಾದೀನವಾದ ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳ ಹೆಸರಲ್ಲಿ 'ಪೋವು ವಾಡ್ಡೆ' ಎಂಬ ವಿಧಾನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಕಾಫಿ, ಫಲಾಹಾರ ಅಥವಾ ಬೆಳ್ಳಿಗೆ ಊಟ ಸಹಾ ಮಾಡಬಹುದು. ಊಟದ ನಂತರ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸಾಲಾಗಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ಸಿಹಿ ಅವಲಕ್ಕಿ, ಕಬ್ಬು ತುಂಡು, ವೀಳ್ಯದ ಪಟ್ಟಿ, ಹೂ ತುಂಡು ಕೊಟ್ಟು ದಕ್ಷಿಣೆ ಕೊಟ್ಟು ನಂತರ ಅವರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಅಕ್ಷತೆ ಕೊಟ್ಟು ಅದನ್ನು ತಿರುಗಿ ನಮ ಸೆರಗಿನಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನಮ್ಮ ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಹಾಕುವುದು. ಊಟ ಮಾಡುವಾಗ ನಮ್ಮ ಮನೆಯ ಮಕ್ಕಳನ್ನು (ನೂಲಮದುವೆ ಆಗದ ಮಕ್ಕಳನ್ನು) ಕುಳ್ಳಿರಿಸಬೇಕು. ಅವರೂ ಸಹ ಊಟ ಮಾಡಬೇಕು. ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಯೌವನಕ್ಕೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಮತ್ತು ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳು ಉಪನಯನದ ನಂತರ ಈ ವಾಡಿಕೆ ಮಾಡಬಾರದು. ಕೆಲವರು ದೇವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿಯೇ ಇದನ್ನು ಮಾಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮಾತಾಪಿತೃರ ಶ್ರಾದ್ಧವನ್ನು ನಿತ್ಯದ ತಿಥಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಲು ಅಸಾಧ್ಯವಾದಾಗ ಈ ಮಾಳಾದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದರೆ ಉತ್ತಮ. ಮಹಾಲಯ ಅಮವಾಸ್ಯೆಯ ದಿನ ಸಮುದ್ರ ಅಥವಾ ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ವಸ್ತ್ರದಾನ, ಎಳ್ಳುದಾನ, ದಕ್ಷಿಣೆ ಕೊಟ್ಟು, ಪಿತೃರಿಗೆ ಸಂತೋಷ ಮಾಡಿದಂತಾಗಿ, ಅವರ ಋಣವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ಸಲ್ಲಿಸಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀಗುರು, ದೇವ, ಮಾತಾಪಿತೃರ ತಾಯ್ನಾಡಿನ ಋಣ ಎಂದೂ ತೀರಿಸಲಾಗದು.

ನವರಾತ್ರಿ - ದಸರಾ ಹಬ್ಬ

ಶ್ರೀ ದುರ್ಗಾಮಾತೆಯನ್ನು ಪೂಜಿಸುವ ದಿನಗಳು 9, ಆದುದರಿಂದ "ನವರಾತ್ರಿ" ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ. ಕಾರಣಾಂತರದಿಂದ 10 ದಿನಗಳೂ ಬರುತ್ತವೆ. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ 8 ದಿನಗಳೂ ಬರುವುದುಂಟು. ಆ ಜಗನ್ಮಾತೆಯೇ ಜಗನ್ಮೋಹಿನಿಯೇ ಸುರರನ್ನು ಹಿಂಸಿಸಿದ ಅಸುರರನ್ನು (ರಾಕ್ಷಸರನ್ನು) ದಮನಗೈದ ವೀರ ಶೌರ್ಯದ ಶ್ರೀ ದುರ್ಗಾಮಾತೆ, ಆ ಎಮ್ಮೆಯ ಮುಖವುಳ್ಳ ಮಹಿಷಾಸುರನನ್ನು ಕೊಂದು ವಧೆ ಮಾಡಿದವಳು. ಮರುದಿನ ಮಹಾನವಮಿ. "ಚಂಡಿಕಾಳಿ" ರೂಪ ಧರಿಸಿ ಚಂಡ-ಮುಂಡರನ್ನು ಸಂಹಾರ ಮಾಡಿದಳು, ಆ ದಿನ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಮಠಗಳಲ್ಲಿ ಚಂಡಿಕಾಯಾಗ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಆ ದಿನ ಭಕ್ತಾದಿಗಳಿಗೆ ಅನ್ನ ಸಂತರ್ಪಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ದೇವಿಗೆ ಮುಖ್ಯ ನೈವೇದ್ಯ "ಉಪ್ಪರಾ ಓಡೊ" ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. 10ನೇ ದಿನ ವಿದ್ಯಾದಶಮಿ. ಆ ದಿನಕ್ಕೆ ನಾವು "ನಂವೆ ಜೆವ್ವೆ" ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ.

ನಂವೆ ಜೆವ್ವೆ

ಗದ್ದೆಯಿಂದ ಪೈರಿನ ಗೊಂಚಲು ತಂದು ತುಳಸಿ ಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ಹೂ ಇಟ್ಟು, ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ ಒಡೆದು ನಂತರ ಆರತಿ ಮಾಡುವುದು. ಅದನ್ನು ಹರಿವಾಣದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟು ನೀರು ಉವಾಳಿಸಿ ದೇವರ ಕೋಣೆಯೊಳಗಿಟ್ಟು ನೈವೇದ್ಯಕ್ಕೆ ರಸಓಡೆ, ಖಿರಿ, ಸಿಹಿಪಾಯಸ, ಬೆಳ್ಳಿಗೆ ಅನ್ನ ಇಟ್ಟು ಆರತಿ ಮಾಡಿ ಕುಲದೇವರ ಕಾಣಿಕೆ ಡಬ್ಬಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಕೆ ಹಾಕುವುದು.

ಈ ಹಬ್ಬದ ಪದಾರ್ಥ : ಗೋಡಿರಾಂದಯಿ, ಕಾರತ್ಯಾಂಬಡ್ಯಾಗಶಿ, ತೌಶೆಲುಳ್ಳೆಲ, ಆಳ್ವಂದ್ಯಾ ಸುಕ್ಕಿ, ಮುಗಾದಾಳಿ ಗೊಡ್ಡೆ, ರಸಓಡೊ, ಊಟದ ಮೊದಲು ಮುತ್ತೈದೆಯರಿಗೆ ಮಡಿಲು (ವ್ಹಂಟಿ) ತುಂಬಿಸಿ ದಕ್ಷಿಣೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಆಶೀರ್ವಾದ ಪಡೆಯಬೇಕು. ಪೈರಿನ ಎಸಳುಗಳನ್ನು ಒಂದೊಂದು ಮಾವಿನ ಎಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಡಚಿ ಬಾಳೆನಾರು ಕಟ್ಟಿ ಇದನ್ನು ದೇವರ ಕೋಣೆ, ಹಣದ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ, ಕಪಾಟು, ತೊಟ್ಟಿಲು, ತುಳಸಿಕಟ್ಟೆಗೆ, ಬಾವಿಗೆ, ತೆಂಗಿನ ಮರಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ನಂವೆ ಬಾಂದುಚೆ ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ. ಉಳಿದ ಪೈರನ್ನು ದೊಡ್ಡ ಕಟ್ಟು ಮಾಡಿ ಮನೆಯ ಎದುರು ಮಾಡಿಗೆ ಕಟ್ಟಬೇಕು.

ಊಟದ ಮೊದಲು ವ್ಯಾಸು, ಗೋಗ್ರಾಸು ಇಡಬೇಕು ಏಕಾದಶಿ ದಿನ ಶ್ರೀ ಶಾರದಾ ಮಾತೆಯನ್ನು ಮೆರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ವಿಸರ್ಜಿಸುತ್ತಾರೆ.

ದೀಪಾವಳಿ

ವಿದ್ಯಾದಶಮಿಯಾದ 18 ದಿನ ಆಶ್ವಿಜ ಬಹುಳ ಕೃಷ್ಣ ಪಕ್ಷ, ತೃಯೋದಶಿ ದಿನ ದೀಪಾವಳಿ ಹಬ್ಬ. ಸಂಜೆ ಗಂಗೆಗೆ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿ ಮಕ್ಕಳಿಂದ ವೃದ್ಧರವರೆಗೆ ತಲೆ ಸ್ನಾನ ಮಾಡುವ ವಾಡಿಕೆ.

ಆ ದಿನ ಬಚ್ಚಲು ಮನೆ ಗುಡಿಸಿ ಸ್ವಚ್ಛ ಮಾಡಿ,
ನೀರಿನ ಹಂಡೆ, ತಪಲೆ, ಕೊಡಪಾನ ತಿಕ್ಕಿ
ತೊಳೆದು ಚಂದ ಮಾಡಿ ಹೂ, "ಕಾರ್ಟೀನಿ
ವಾಲಿ"ಯಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸಬೇಕು. ಶೇಡಿ

ಹುಡಿ ಮಾಡಿ ಅದರ ದಪ್ಪ ನೀರಿನಿಂದ ಹಂಡೆ, ಕೊಡಪಾನ ತಪಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಚುಕ್ಕೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಗಂಗೆ ಪೂಜೆ ಮಾಡುವ ವಿಧಾನ : ಬಾವಿ ಅಥವಾ ಪೈಪಿನ ಹತ್ತಿರ ಸಂಜೆಗೆ ಸುಮಾರು ಹೂರ್ತದಲ್ಲಿ ಹೂ, ಕುಂಕುಮ ಇಟ್ಟು ಹೂಮಾಲೆ, ಬಳ್ಳಿ ತುಂಡು ಬಾವಿಗೆ ಕಟ್ಟಬೇಕು. ರಾತ್ರಿಗೆ ಎಣ್ಣೆ ಹಾಕಿ ಮುಹೂರ್ತದ ನೀರನ್ನು ಸೇರುವಾಗ ಮಕ್ಕಳಿಂದ ಬಟ್ಟಲು ಜಗಾಟೆ ಬಾರಿಸಬೇಕು. ನಂತರ ಚಿಕ್ಕಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಎಣ್ಣೆ ಒರಸಿ ತಲೆಗೆ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಬೇಕು. (ವರ್ಷದ ಒಳಗೆ ಇದ್ದ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸ್ನಾನ ಇಲ್ಲ) ನಡುರಾತ್ರಿ ತನಕ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಬಹುದು. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಪರಮಾತ್ಮನು ಬಹಳ ಪ್ರಯಾಸದಿಂದ ನರಕಾಸುರನನ್ನು ವಧೆ ಮಾಡಿ ಬಳಲಿ ಬಂದುದರಿಂದ ತಾಯಿ ದೇವಕಿ ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಮೈಗೆ ಎಣ್ಣೆ ಸ್ನಾನದ ಸುಯೋಗ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನು ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಗೆದ್ದು ದರಿಂದಲೂ ನರಕಾಸುರನನ್ನು ಕೊಂದ ನೆನಪಿಗಾಗಿ ಸಿಹಿ ಅವಲಕ್ಕಿ ಕಜ್ಜಾಯ, ಮಿಠಾಯಿ ತಿನ್ನುವ ವಾಡಿಕೆ. ಈ ದಿನ "ನರಕ ಚತುರ್ದಶಿ" ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ.

ಮೃಷ್ಣಾನ್ನ ಭೋಜನ : ಪೋಡಿಗಳು, ಪಾಯಸ, ಮಕ್ಕಳ ಸ್ನಾನದ ನಂತರ ಕೆಲವು ಹಣತೆ ಹೊತ್ತಿಸಿ ಬಚ್ಚಲು ಮನೆಯ ಹತ್ತಿರ-1, ಬಾವಿ ಹತ್ತಿರ-1, ತುಳಸಿಕಟ್ಟೆಯ ಹತ್ತಿರ-1, ಕೆಲವು ಹಣತೆಗಳನ್ನು ಮನೆಯ ಮುಂದುಗಡೆಯೂ ನಾಲ್ಕು ದಿನಗಳ ತನಕ ಇಡಬೇಕು. ಅಮವಾಸ್ಯೆಯ ದಿನ "ಧನಲಕ್ಷ್ಮೀ ಪೂಜೆ". ಕಾರ್ತಿಕ ಪಾಡ್ಯ ದಿನ "ಧಾನ್ಯಲಕ್ಷ್ಮೀ ಪೂಜೆ" ಅಥವಾ "ಅಂಗಡಿಪೂಜೆ" ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ. ಜಗನ್ನಾತೆಯಾದ ಶ್ರೀ ಲಕ್ಷ್ಮೀಮಾತೆಯನ್ನು ಸಂಜೆಯ ವೇಳೆ ಪೂಜಿಸಿ ತಮ್ಮ ವ್ಯಾಪಾರ ಉದ್ಯೋಗಗಳ ಲೇವಾದೇವಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಸುಗಮವಾಗಿ ಸಾಗಲೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ, ಪುರೋಹಿತರಿಗೆ ದಕ್ಷಿಣೆ ಕೊಟ್ಟು ಆಶೀರ್ವಾದ ಪಡೆಯಬೇಕು. ಪೂಜೆಗೆ ಆಮಂತ್ರಿಸಿದ ಬಂಧುಮಿತ್ರರಿಗೆ ನೈವೇದ್ಯ ಹಂಚಿ ಮಿಠಾಯಿ ಕೊಡುವ ವಾಡಿಕೆ ಇದೆ. ಇದು ಮಕ್ಕಳ ಸಡಗರ ಸಂತಸದ ದಿನ. ಇದಾದ ನಂತರ ಏಕಾದಶಿಯ ಮರುದಿನ "ಉತ್ಥಾನದ್ವಾದಶಿ" ತುಳಸಿ ವೃಂದಾಮಾತೆಯ ಪೂಜೆ. ಆ ದಿನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಬೆಳ್ಳಿಗೆ ಅನ್ನ, ಮೂಗಾಂಗುರಿ, ಏಕಪಾನ್ನಿ ಚಟ್ಟಿ, ಸಂಜೆಗೆ ಸುರ್ನಳಿ ದೋಸೆ ಮಾಡುವ ವಾಡಿಕೆ. ಈ ಹಬ್ಬದ ನಂತರ ಕಾರ್ತಿಕ ಹುಣ್ಣಿಮೆ. ಮಂಜೇಶ್ವರ ಸೃಷ್ಟಿ, ಮಂಗಳೂರು ರಥೋತ್ಸವ.

ದೇವ ಕಾರ್ಯದ ಊಟ ಮತ್ತು ಇತರ ಸಮಾರಂಭದ ಊಟದ ಕ್ರಮ

ದೇವಕಾರ್ಯದ ಊಟಕ್ಕೆ ಬಾಳೆಎಲೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಊಟ ಮಾಡುವ ಪದ್ಧತಿ. ಬಾಳೆಎಲೆಯ ತುದಿಯು ಊಟ ಮಾಡುವವನ ಎಡ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಇಡಬೇಕು. ಮೊದಲು ಬಾಳೆಎಲೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ನೀರನ್ನು ಸಿಂಪಡಿಸಿ ಸ್ವಚ್ಛಮಾಡಿ ಕುಡಿಯಲು ಶುದ್ಧ ನೀರು

ಇಡಬೇಕು. ಸ್ವಲ್ಪ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಅನ್ನ ಬಡಿಸಿದ ನಂತರ ಈ ಶ್ಲೋಕ (ಮಂತ್ರ) ಹೇಳಬೇಕು. ಅನ್ನ ಬಡಿಸಿದ ನಂತರ ಊಟಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಹೇಳುವುದು :-

ಓಂ ಸಹನಾವಹತು | ಸಹನೌ ಭುನಕ್ತು | ಸಹವೀರ್ಯಂ ಕರವಾವಹೈ | ತೇಜಸ್ವಿನಾ ವಧೀತ ಮಸ್ತು | ಮಾಂ ವಿದ್ವಿಷಾವಹೈ.....| ಓಂ ಶಾಂತಿಃ ಶಾಂತಿಃ ಶಾಂತಿಃ ನಂತರ ಸ್ವಲ್ಪ ಅನ್ನ ತೆಗೆದು ಚಿತ್ರಾವತಿ ಕೊಡಬೇಕು.

ಚಿತ್ರಾವತಿ ಕೊಡುವ ವಿಧಾನ : ಸ್ವಲ್ಪ ಅನ್ನ ತೆಗೆದು ನಮ್ಮ ಬಲ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಬಾಳೆಯ ಎಲೆಯ ಹತ್ತಿರ (: ಅನ್ನ ಹೀಗಿಟ್ಟು) ಆ ಅನ್ನದ ಮೇಲೆ ಸ್ವಲ್ಪ ನೀರನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು. ನಂತರ ಚಿತ್ರಾಯ ಸ್ವಾಹಾ, ಚಿತ್ರಗುಪ್ತಾಯ ಸ್ವಾಹಾ, ಯಮಾಯ ಸ್ವಾಹಾ, ಯಮ ಧರ್ಮಾಯ ಸ್ವಾಹಾ ಹೇಳಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಅನ್ನ ತೆಗೆದು ಮೂರು ಸಾರಿ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟು ತಿಂದು, ನಂತರ ಊಟಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವುದು.

ಬಡಿಸುವ ಕ್ರಮ : ಗೋಡಿ ರಾಂದಯಿ ಅದನ್ನು ಬಲ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಎಲೆಯ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಬಡಿಸುವುದು. ಕೂಟ ಅಥವಾ ನೊಣ್ಣೆ ಎಲೆಯ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಎಡ ದಿಕ್ಕಿಗೆ (ಊಟ ಮಾಡುವವನ) ಬಡಿಸುವುದು ನಂತರ ಕುವಾಳೆ ಸಾಸಮ. ಅದರ ಹತ್ತಿರ ಬಟಾಟೆ ಉಪ್ಪರಿ, ನಡು ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಅನ್ನ ಬಡಿಸಿ ನಂತರ ಸಾರು. ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಪದಾರ್ಥ ಬೆರಸದಂತೆ ಜಾಗ್ರತೆಯಿಂದ ಬಡಿಸಬೇಕು. ನಂತರ ದಾಳಿತೋಯ. ಕಡೇಗೆ ಪ್ಯಾಸ ಬಡಿಸಿ, ಮಜ್ಜಿಗೆ ಕೊಡುವ ಪದ್ಧತಿ. ವಯಸ್ಸಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಬಡಿಸಬೇಕು. ಊಟದ ನಂತರ ಸ್ವಲ್ಪ ನೀರನ್ನು ತೀರ್ಥದ ಹಾಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮತ್ತೆ ಎದ್ದು ಕೈ ತೊಳೆಯುವುದು.

ಶ್ರಾದ್ಧ ಕಾರ್ಯಗಳು

ಪ್ರತೀ ಒಬ್ಬನೂ ಜನ್ಮಕ್ಕೆ ಬಂದ ನಂತರ ಸಾವು ಅನಿವಾರ್ಯ. ಹೇಗೆ ಮನುಷ್ಯನು ಹಳೆಯ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೊಸ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ತೊಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೋ ಹಾಗೆಯೇ ಜೀವಾತ್ಮನು ಹಳೆಯದಾದ ಶರೀರಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಹೊಸ ಶರೀರ ಹೊಂದುತ್ತಾನೆ. ಇದೇ ಸಾವು, ಹುಟ್ಟು. ಆತ್ಮದ ಗುಟ್ಟು ತಿಳಿದವರು ಮರಣಕ್ಕಾಗಿ (ತುಂಬಾ) ಶೋಕಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಪಂಚಭೂತಗಳು ಬಿಟ್ಟುಹೋದ ಈ ಹಣ ಭೂಮಿಗೆ ಭಾರವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಜೀವಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಸದ್ಗತಿ ಸಿಗಲೆಂದು ಮಾಡುವ ವಿಧಾನಕ್ಕೆ "ಶ್ರಾದ್ಧ" ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ. ಗತಿಸಿದ 7ನೇ, 9ನೇ ಅಥವಾ 10ನೇ ದಿನದಿಂದ ಕ್ರಿಯಾವಿಧಾನ ಮಾಡಿ 11ನೇ ದಿನ (ಕುಟುಂಬದವರಿಗೆ ಶುದ್ಧ) ಮಕ್ಕಳಿಗೆ 12ನೇ ದಿನ ಕುಟುಂಬದವರಿಗೆ ಹೇಳಿ 13ನೇ ದಿನ ವೈಕುಂಠ ಸಮಾರಾಧನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಈ ವಿಧಾನಕ್ಕೆ ಏಕಾದಶಿ ನಿಷೇದ. ದ್ವಾದಶಿ ಅಮವಾಸ್ಯೆ ಉತ್ತಮ. ಈ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ದ್ವಾರದ ಮೆಟ್ಟಿಲಿಗೆ ರಂಗವಲ್ಲಿ ನಿಷೇದ (ಉಂಬ್ರಾ ಚೋಕು) ಈ ಸಮಯ ಮಕ್ಕಳು ಅನೇಕ ದಾನಧರ್ಮ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಿದೆ.

ಮಗಳು ಮಾಡುವ ವಿಧಾನ : ಅಳಿಯನು ತನ್ನ ಅತ್ತೆಯವರ ಸದ್ಗತಿಗಾಗಿ 12ನೇ ದಿನ ಬಂದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ತನ್ನ ಯತಾನುಶಕ್ತಿ ದಕ್ಷಿಣೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಮಗಳು 1 ಕಾಲು ದೀಪ, ಕಂಚು, ಕಾಶಿ, ಹಿತ್ತಾಳೆಯ ಅಥವಾ ತಾಮ್ರದ ಚಂಬು, ವೀಳ್ಯದ ಎಲೆಅಡಿಕೆ ಇಟ್ಟು ಹರಿವಾಣ-1, ಫಲದಾನ, ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ-1, ಗೋದಾನ -51 ರೂ. 12ನೇ ದಿನದಲ್ಲಿಯೂ, ವರ್ಷಾಂತಿಕಕ್ಕೂ, ಮುಂದೆ ವರ್ಷಿಕಗಳಲ್ಲೂ ಫಾರಿ, ಉಂಬರಿ ಮಾಡುವುದಿದೆ.

ಫಾರಿ : ಉದ್ದಿನ ಬೇಳೆಯನ್ನು ಒಂದು ಗಂಟೆ ನೆನೆಸಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಖರವಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪ ನೀರಿನೊಂದಿಗೆ (ಹಿಟ್ಟು ದಪ್ಪ ಆಗಬೇಕು) ಹಿಟ್ಟನ್ನು ಕಡೆದು (ಸುಕ್ಕೆ) ಉಪ್ಪು, ಜೀರಿಗೆ ತೆಂಗಿನತುರಿ ಬೆರೆಸಿ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಉಂಡೆಗಳಾಗಿ ಎಣ್ಣೆಯಲ್ಲಿ ಕರಿಯುವುದು.

ಉಂಬರಿ : ಬೆಳ್ಳಿಗೆ ಅಕ್ಕಿ ನೆನೆಸಿ, ತೊಳೆದು ನೀರು ಬೇರೆ ಮಾಡಿ ತೂತು ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟು ಕಾಯಿತುರಿ ½ ವಳೆ, ಉಪ್ಪು, ಬೆಲ್ಲ, ಬಾಳೆಹಣ್ಣು-6, ಸ್ವಲ್ಪ ಅವಲಕ್ಕಿ ಹಾಕಿ ನಯವಾಗಿ ಕಡೆದು ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಉಂಡೆಗಳಾಗಿ ಕರಿಯುವುದು. ಫಾರಿ ಉಂಬರಿಯನ್ನು ಸೊಸೆ ಐದಾದರೂ ಕರಿಯಬೇಕು. ಅದು ಸೊಸೆಯರ ಹಕ್ಕು.

ವರ್ಷಾಂತಿಕ

ನಿಧನ ಹೊಂದಿದ ಒಂದು ವರ್ಷದ ದಿನ 'ವರ್ಷಾಂತಿಕ' ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕುಟುಂಬದವರಿಗೆ, ಇಷ್ಟ ಮಿತ್ರರಿಗೆ ಹೇಳಿ ಮಾಡುವುದುಂಟು. ಮಾತಾಪಿತೃರ ಋಣದಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ಮುಕ್ತರಾಗಲು ಅವರು ನಮಗೋಸ್ಕರ ಮಾಡಿದ ತ್ಯಾಗ, ಸೇವೆ, ಪ್ರೀತಿಗೋಸ್ಕರ ಭಕ್ತಿಭಾವದಿಂದ ಈ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡುವುದು ಮಕ್ಕಳ ಮುಖ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯ. ಹೀಗೆಯೇ ಪ್ರತೀವರ್ಷ ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ 'ವರ್ಷಿಕ' ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ.

ತಯಾರಿ : ಕಾಲುದೀಪ-1, (ಈ ದಿನ ಮೆಟ್ಟಿಲಿಗೆ ಉಂಬ್ರಾ ಚೋಕು ಹಾಕಲಿಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲ.) ಮಣೆಗಳು 3, (ದೇವರಿಗೆ, ಪಿತೃರಿಗೆ, ಪುರೋಹಿತ) ಜೈರಾಸು 2+1, ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ-2, ಸೀಯಾಳ-1, ವೀಳ್ಯದ ಪಟ್ಟಿ-3, ಗೋಪಿಚಂದನ-1, ತುಂಡು ಜನಿವಾರ-1, ದೊಣ್ಣೆಗಳು-4, ದೇವಬಾಳೆಹಣ್ಣು-16, ಬೆಳ್ಳಿಗೆ ಅನ್ನ ಪಿಂಡಕ್ಕೆ-1 ಪಾವು, ಬೆಳ್ಳಿಗೆ ಅಕ್ಕಿ 1 ದೊಣ್ಣೆ, ಕಪ್ಪು ಎಳ್ಳು-100 ಗ್ರಾಂ, ಸ್ವಲ್ಪ ಗೊಬ್ಬರ, ಗೋಮೇಯ (ಸೆಗಣಿ), ಮಲ್ಲಿಗೆ ಹೂ, ಆರತಿ-2, ಶ್ರೀ ವಿಷ್ಣುಪಾದ, ತೀರ್ಥಕ್ಕೆ-ಚಂಬು, ತಟ್ಟೆ, ಚಿಪ್ಪುಟ, ಪಂಚಾಮೃತಕ್ಕೆ ಸ್ನೇಹಿನ ಪಾತ್ರೆ. ಕೈ

ತೊಳೆಯಲು ತೋಪು-1, ಬಾಳೆಎಲೆಗಳು ತುದಿದು, ಬಾಳೆಎಲೆ ತುಂಡುಗಳು- ವ್ಯಾಸ, ಗೋಗ್ರಾಸಿಗೆ. ಪಿತ್ತರ ಎಲೆಯಲ್ಲಿ ಸೊಸೆ ಬಡಿಸಬೇಕು. ಪಿತ್ತರಿಗೆ ಪ್ರೀತಿ ಇದ್ದ ಫಲವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಮಣೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ಪುರೋಹಿತರಿಗೆ ಕೊಡುವುದು. ಪಿತ್ತರಿಗೆ ಇಷ್ಟವಿದ್ದ ಪದಾರ್ಥವನ್ನು ಮಾಡಿ ಭೋಜನಕ್ಕೆ ಬಡಿಸುವುದು.

ಭೋಜನಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ : ಫಾರಿ, ಉಂಬರಿ, ಪೋಡಿಗಳು, (ಗಣಿಸು ನೇಂದ್ರಬಾಳೆ ಹಣ್ಣು, ಕಂಚಲ) ಗೋಡಿ ರಾಂದಾಯಿ, ಉಪ್ಪಿನಕಾಯಿ, ಖೊಟ್ಟೋ, ಪಾಯಸ, (ಗೋಧಿಕಣಿ), ವರ್ನ, ಮುಗಾಂಗಶಿ.

ಮಾಡುವ ಕ್ರಮ : ಮೊದಲು ದೇವರಿಗೆ ಸ್ಮರಿಸಿ ಪೂಜೆ ಮಾಡುವುದು. ನೈವೇದ್ಯಕ್ಕೆ ಬೆಳ್ಳಿಗೆ ಅನ್ನ, ಗೋಧಿ ಪಾಯಸ ಇಟ್ಟು ಒಳಗೆ ಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಪಾತ್ರೆ ಇಟ್ಟ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಗೋಮೇಯ ವೆಸ್ತ್ರದಿಂದ ಸಾರಿಸಿ ದೇವರ ಆರತಿ ಗಂಧ ಪ್ರಸಾದ ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದು. ನಂತರ ಮಾತಾಪಿತ್ತರ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಮುಖ ಮಾಡಿ ಕೂತುಕೊಳ್ಳುವುದು. ದೇವರ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡುವಾಗ ಜನಿವಾರ ಎಡಭುಜದಲ್ಲಿ, ಪಿತ್ತಕಾರ್ಯ ಮಾಡುವಾಗ ಜನಿವಾರ ಬಲಭುಜದಲ್ಲಿ ಇಡಬೇಕು. ಎಲ್ಲಾ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ವೈದಿಕ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಭಕ್ತಿಭಾವದಿಂದ ಮಾಡುವುದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ. ಒಂದು ಮನೆಯಲ್ಲಿ 5,6 ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮದಿರಿದ್ದರೆ ಹಿರಿಯ ಅಣ್ಣ ಅಥವಾ ಚಿಕ್ಕ ತಮ್ಮನಿಗೆ ಮಾಡುವ ಹಕ್ಕು ಪ್ರಥಮ. ಇತರ ತಮ್ಮಂದಿರು ಪಿಂಡಕ್ಕೆ ನೀರು ಬಿಡುವುದು. ಒಂದು ಶ್ರಾದ್ಧಕ್ಕೆ ಮೂರು ಪಿಂಡಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು. (ತಂದೆ, ಅಜ್ಜ, ಮುತ್ತಜ್ಜ) ಆದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಮಾತೃದೇವೋಭವ, ಪಿತೃದೇವೋಭವ ಎಂಬ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯ ನಿಜವಾದ ಕಾರ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ನಂತರ ಹಿಂದೆ ಗತಿಸಿದ ಹಿರಿಯರಿಗೆ 'ತರ್ಪಣ' ಕೊಡುವ ಕ್ರಮ ಇದೆ. ತರ್ಪಣವನ್ನು ಎಳ್ಳು ಮತ್ತು ನೀರಿನಿಂದ ಕೊಡುವುದು. ಈ ನೀರನ್ನೂ, ಬಾಕಿ ದರ್ಬೆಯನ್ನೂ ಹಿತ್ತಲಲ್ಲಿ ಮರಗಳ ಕೆಳಗೆ ಹಾಕುವುದು. ಶ್ರಾದ್ಧ ಮಾಡಿದ ಜಾಗದಲ್ಲೂ ಸೆಗಣಿ ಸಾರಿಸಿ ಶುದ್ಧಮಾಡಿ ಭೋಜನಕ್ಕೆ ಎಲೆ ಹಾಕುವುದು. ಕಾಗೆಗೆ ವ್ಯಾಸ, ದನಕ್ಕೆ ಗೋಗ್ರಾಸು ಇಡುವುದು. (ಹಿಂದಿನ ಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ). ನಂತರ ಕೃಷ್ಣಾರ್ಪಣ ಹೇಳಿ ಊಟ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಕಾರ್ಯವು ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೂ 'ಹೆತ್ತರೆ ಅಥವಾ ಸತ್ತರೆ' ಸೂತಕ ಬಂದರೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆಗ ತಿಥಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡದೆ ನಂತರ ಬರುವ ದ್ವಾದಶಿ, ಅಮವಾಸ್ಯೆ ಅಥವಾ ಮಹಾಲಯಾ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಬಹುದು.

ನಿರ್ಮಲಾ ಟ್ರಾವೆಲ್ಸ್

36 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಯಾತ್ರಿಕರ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ
(ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದ ಸಂಸ್ಥೆ)

105, 4ನೇ ಮೈಲು, ಕುಂದ್ ರಸ್ತೆ ರಂಗ ರಾವ್ ರಸ್ತೆ, ಮಂಗಳೂರು - 575 003

ಫೋನ್ : 0824- 2497051/52/53 Fax : 0824-2497054

ಗಾಂಧಿ : 333, 3ನೇ ಮೈಲು, ಕುಂದ್ ರಸ್ತೆ - ಮುಂಬೈ : 3ನೇ ಮೈಲು, ಕುಂದ್ ರಸ್ತೆ, ಮುಂಬೈ

ತಾಪಗಳು : ವಿಜಯನಗರ : ಕಾ : 23106745, 23206104 (O)

ಬೆಂಗಳೂರು : ಬಸವನಗುಡಿ : ಕಾ : 26625007, 26621007

ಉಡುಪಿ : ಕಾ : 0820-2520631 (O), ಕಾಸರಗೋಡು : ಕಾ : 04094-225054 (O)

ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ : ಫೋನ್ : 0836-2250630, 2353367

ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತ ಪ್ರವಾಸಗಳು

ದಕ್ಷಿಣ - ಭಾರತ ಸ್ಪೆಷಲ್ : 7/10 ದಿನಗಳು
ಮಧುಚಂದ್ರ ಸ್ಪೆಷಲ್ / ಗಿರಿಧಾಮ ಸ್ಪೆಷಲ್ : 7 ದಿನಗಳು
ರಾಮೇಶ್ವರಂ - ಚೆನ್ನೈ - ತಿರುಪತಿ - ಕನ್ಯಾಕುಮಾರಿ : 11 ದಿನಗಳು
ತಿರುಪತಿ - ಮಂತ್ರಾಲಯ - ಕಾಂಚೀಪುರಂ : 7 ದಿನಗಳು
ಹೈದರಾಬಾದ್ - ರಾಮೋಜಿ ಫಿಲಂಸಿಟಿ - ಶ್ರೀಶೈಲಂ - ಅಹೋಬಿಲ : 7 ದಿನಗಳು
ಕೇರಳ ಸ್ಪೆಷಲ್ : 6 ದಿನಗಳು
ಕೊಲ್ಕತ್ತಾ ಪುರ - ಶಿರಡಿ - ನಾಸಿಕ್ - ಪಂಡರಾಪುರ : 8 ದಿನಗಳು
ಮುಂಬೈ / ಗೋವಾ / ಲೋನಾವಾಲ - ಮಹಾಬಲೇಶ್ವರ : 8 ದಿನಗಳು
ಗೋವಾ - ಗೋಕರ್ಣ / ಮೈಸೂರು - ಊಟ : 4 ದಿನಗಳು

ಉತ್ತರ ಭಾರತ ಪ್ರವಾಸಗಳು (ರೈಲು, ಬಸ್ಸು ಹಾಗೂ ವಿಮಾನದಲ್ಲಿ)

ಗೋಲ್ಡನ್ - ಟ್ರೈಯಾಂಗಲ್ : 10 ದಿನಗಳು
ಉತ್ತರ ಭಾರತ ಸ್ಪೆಷಲ್ : 15/32 ದಿನಗಳು
ತೀರ್ಥ ಕ್ಷೇತ್ರ ಸ್ಪೆಷಲ್ : 14/21 ದಿನಗಳು
ಬದರೀನಾಥ - ಕೇದಾರನಾಥ ಸ್ಪೆಷಲ್ : 15/20 ದಿನಗಳು
ಚಾರ್‌ಧಾಮ್ ಯಾತ್ರೆ : 20 ದಿನಗಳು
'ಪೂರ್ವ / ಉತ್ತರ - ಪೂರ್ವ ಭಾರತ ಸ್ಪೆಷಲ್ : '13/18 ದಿನಗಳು
ಸಿಮ್ಲಾ - ಕುಲ್ದು - ಮನಾಲಿ : 18 ದಿನಗಳು
ಗುಡರಾತ್ - ರಾಜಾಸ್ಥಾನ ಸ್ಪೆಷಲ್ : 14/19 ದಿನಗಳು
ಅಮೃತಸರ - ವೈಷ್ಣೋದೇವಿ : 14 ದಿನಗಳು
ಮಧ್ಯ ಪ್ರದೇಶ ಸ್ಪೆಷಲ್ : 16 ದಿನಗಳು

• ನಮ್ಮೆಲ್ಲಾ ಪ್ರವಾಸಗಳು ಮಂಗಳೂರು, ಬೆಂಗಳೂರು ಹಾಗೂ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಿಂದ
ಹೊರಡುತ್ತವೆ ನಿಗದಿತ ದಿನಾಂಕಗಳಿಗಾಗಿ ವಿಚಾರಿಸಿರಿ.

• ಅಂಚಮಾನ್ / ಲಕ್ಷದ್ವೀಪ / ನೇಪಾಳ / ಮಲೇಶಿಯಾ / ಸಿಂಗಾಪುರ / ಹೈಲಾಂಡ್ /
ಮಾಲ್ಡೀವ್ಸ್ / ಮೌರೀಷಸ್ / ಕೈಮನ್ - ಮಾನ್ಸ್ ಸಮೀಪ / ಯುರೋಪ್ / ಹಾಲ್ಲ್ಯಾಂಡ್
45ರಿಂದ 18 ದಿನಗಳವರೆಗಿನ ಪ್ರವಾಸಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿ.

• 4/7/9/12/10/27/33/49 ಸಂಖ್ಯೆ ಪ್ರವಾಸಗಳು ರಾಜ್ಯದಿಂದ ಹೊರಡುತ್ತವೆ
• ವಿಮಾನ / ಹೋಟೆಲ್ / ಫ್ಯಾಷನ್ / ಕಾಲಾ - ಕಾಲೇಜು ಮತ್ತು ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ
ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪ್ರವಾಸ ವಿವರಿಸಲಾಗುವುದು.

(ಮೂಲ : ಪ್ರಮತಿ ಟೂಲ್ಸ್ ನಿರ್ಮಲಾ ಟ್ರಾವೆಲ್ಸ್)

With Best Compliments From :

B. Madhav Shenoy

Basti's Glass & Plywoods

**Pinto Complex,
B. G. Road - 574 219.
Phone : 08255 - 232995
Mobile : 94484 68955**

DISTRIBUTOR FOR :
GLASS & ALL TYPES OF PLYWOODS

With Best Compliments From :

ARUNA INDUSTRIES

MANUFACTURERS OF ARUNA MASALA POWDERS

181 (D), Industrial Area, 5th Road,

Baikampady,

MANGALORE - 575 011.

Phone : 2407957, 2408957

Office :

27, Bharath Building, P.M. Rao Road,

Hampankatta, Mangalore - 575 001.

Phone : 2440797, 427257

With Best Compliments From :

K. Sudhakar Shet

M/s. SHAKTHI JEWELLERS

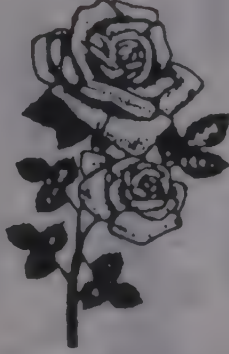
A/C. Showroom

**Prem Plaza, Bhavanthi Street,
Mangalore - 575 001.**

**Mfrs.: GOLD & DIAMOND
ORNAMENTS**

**Phone : 421642
494750 (R)**

With Best Compliments From :

RAJESH BALIGA

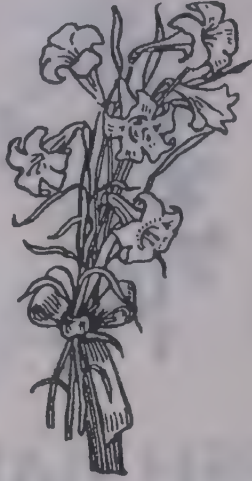
**CARSTREET,
MANGALORE - 575 001.**

ನಾವು ಸತ್ಯ ಧರ್ಮಗಳನ್ನು ಬಿಡದೆ ಸತ್ಕರ್ಮಗಳನ್ನೇ ನಡೆಸಿ
ಸುಕೃತ ಬೆಳೆಸಿದರೆ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಗೂ ಯೋಗ್ಯ ಫಲ
ದೊರೆಯುವುದೆನ್ನುದರಲ್ಲಿ ಅನುಮಾನವಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಸುಧೀಂದ್ರವಾಣಿ

With Best Compliments From :

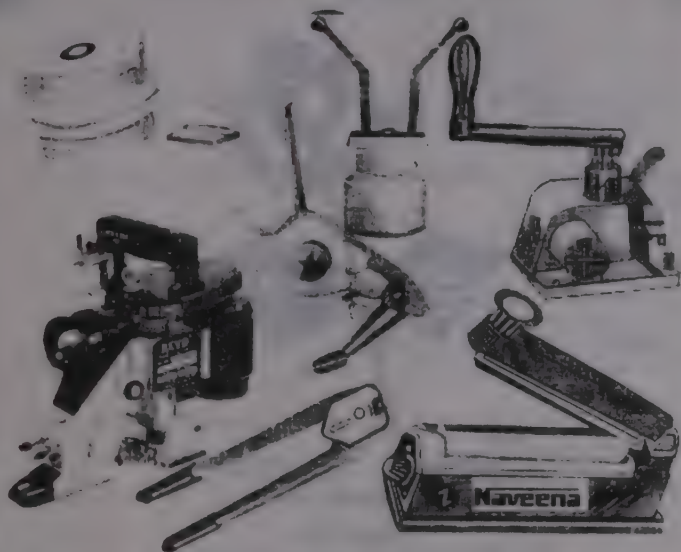
Kamal Keshav Tutorial

**Opp. Rupavani Talkies
MANGALORE**

With Best Compliments From :

**Packing Materials & Packing Machinery
under one Roof !!**

Authorised Dealers & Distributors

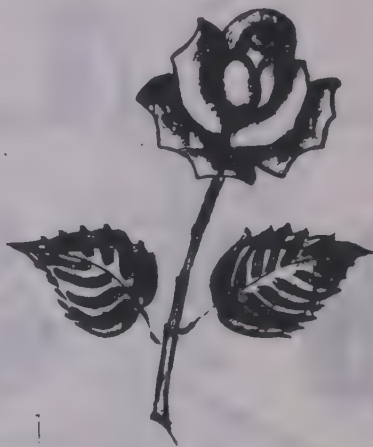
pack - man

G.H.S. Road, Felix Pai Bazar, MANGALORE - 1.

Ph.: 4269698, 2422871 M.: 98442 30538

GEEDEE

With Best Compliments From :

B. Anand Shetty
Proprietor

S.R. INDUSTRIES

FABRICATORS & ENGINEERS

**Plot No. 91-92, Opp. A. J. Distillaries,
Near Bitu Tech Ind. Baikampady,
MANGALORE - 575 011. (S.K.)**

Tel : 3251673 (O)

Mob. : 93423 17349

With Best Compliments From :

ಜೈತನ್ಯ ಒಪ್ಟಿಕಲ್ಸ್

ಬಾಳಿಗಾ ಸ್ಪೋರ್ಟ್ಸ್ ಎದುರು,
ಬಿಜ್ಜೆ, ಕಾಪಿಕಾಡ್,
ಮಂಗಳೂರು - 575 004.

COMPUTERISED EYE TESTING & CONTACT LENS

OUR ASSOCIATIONS :

CHAITHNYA OPTICALS

SURATHKAL. Ph.: 2478977

MANGALORE OPTICALS

Mangalore Nursing Home
MANGALORE. Ph.: 2218617

S.R. OPTICALS

Car Street, Mangalore
Ph.: 2427018

SUDARSHAN OPTICALS

Vittal Nethralaya
Kundapura. Ph.: 233032

i-needs Opticals

Manipal. Ph.: 2571288

DARSHAN OPTICALS

Hebri. Ph.: 250060

With Best Compliments From :

ವಿವನ್‌ಆರ್ ಗೋಲ್ಡ್

ಸ್ವರ್ಣ ಸೌಧ ಬಂಟ್ವಾಳ

ಸದಾ ಪರಿಶುದ್ಧ ..... ಎಂದೆಂದಿಗೂ ಅಮೂಲ್ಯ

**Ph : 232992, 234602 (O) 230101,
230102 (O) 232362, 230992 (R)**

VNR GOLD

Swarna Soudha, BANTWAL

Value Never Reduces

**ಬೆಳ್ಳಿ ಬೆಳಕಿಗೆ ಗರಿ
ಸ್ವರ್ಣ ಸೌಧದ ವೈಭವದ ಸಿರಿ**

B. Nagendra Baliga

B. Naresh Baliga

ಮನೆಮದ್ದು

ತಲೆನೋವು : ಬಿಸಿಬಿಸಿಯಾದ ಅನ್ನಕ್ಕೆ ಹಳದಿ ಹುಡಿ ಬೆರಸಿ ಒಂದು ವಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿ ಹಣೆಗೆ ಶಾಖಕೊಟ್ಟರೆ ತಲೆನೋವು (ಕಪ್ಪಾ ಉಸಳಿ) ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ.

ಒಣಕೆಮ್ಮು : ನೆಲನಲ್ಲಿಯ ಗಿಡವನ್ನು 1 ಚಮಚ ಜೀರಿಗೆಯನ್ನು 3 ಗ್ಲಾಸು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕುದಿಸಿ 3/4 ಗ್ಲಾಸು ಮಾಡಿ ದಿನಕ್ಕೆ ಮೂರು ಸಲ ಕೊಡಬೇಕು.

ದೇಹದೊಳಗಿನ ಜ್ವರ : ಎಂಟು ಗಂಟಿನ ಗರಿಕೆ ಹುಲ್ಲನ್ನು 1 ಟೀ ಚಮಚ ಜೀರಿಗೆಯೊಂದಿಗೆ 4 ಗ್ಲಾಸು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕುದಿಸಿ, 1 ಗ್ಲಾಸು ಅಗುವ ತನಕ ಅರಿದ ನಂತರ ದಿನಕ್ಕೆ 3 ಸಲ ಕುಡಿಯಬೇಕು.

ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಶೀತ : ಒಂದು ವರ್ಷದ ಮೇಲಿನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಒಂದು ಬಿಂದು ಗಂಧದ ಎಣ್ಣೆಯನ್ನು ದಿನಬಿಟ್ಟು ದಿನ ತಲೆಗೆ ಇಟ್ಟಲ್ಲಿ ಶೀತಬಾಧೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಕಫ ಆದಲ್ಲಿ : 1 ಮುಷ್ಟಿ ತುಳಸಿ ಎಲೆ, 4 ಸದಾಪುಷ್ಪ ಹೂವಿನ ಎಲೆ, 4 ಕಾಮಕಸ್ತೂರಿ ಎಲೆ, 1 ಟೀ ಚಮಚ ಒಳ್ಳೆ ಮೆಣಸು, 5 ಹನಿ ಜೇನುತುಪ್ಪ ಎಲ್ಲಾ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಜಜ್ಜಿ ರಸ ತೆಗೆದು ಒಳ್ಳೆಮೆಣಸಿನ ಹುಡಿ, ಜೇನುತುಪ್ಪ ಬೆರಸಿ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಖಾಲಿ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ದಿನಕ್ಕೆ ಒಂದಾವರ್ತಿ ಸೇವಿಸಬೇಕು.

ಕಫ ಆದರೆ : ಹೊಯಿಗೆಯನ್ನು ಕಾವಲಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಯಿಸಿ ಬಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಪೊಟ್ಟಿ ಕಟ್ಟಿ ಶೇಕ (ಶಾಖ) ಕೊಟ್ಟರೆ ಬೆನ್ನಿಗೆ, ಸೊಂಟಕ್ಕೆ ಥಂಡಿಯಿಂದ ಆಗುವ ನೋವು ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಬೆನ್ನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಕಫ ಇದ್ದರೆ ಕಡಿಮೆ ಆಗುತ್ತದೆ.

ಕಲವತ್ತು : ಕಲ್ಲು ಪೂತ್ತು (ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ) ಕಾಲಿನ ಕೆಳಗೆ ನೋವಾದರೆ ಬೆಲ್ಲ ಬಿಸಿ ಮಾಡಿ ಪ್ಲಾಸ್ಟರಿನ ಹಾಗೆ ಕಟ್ಟಿದರೆ ಕೂಡಲೇ ನೋವು ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ.

ಶ್ವಾಸಕೋಶ, ಎದೆಯಲ್ಲಿ ನರ ಎಳೆದಂತಾದರೆ (ಶೀರ ಅಯ್ಸಾರಿ) : ಜೀರಿಗೆ ಮತ್ತು ಹಾಲು ಕಡೆದು ಬಿಸಿ ಮಾಡಿ ತಾಗಿಸಬಹುದು. ಉಳುಕಿದ ಕಡೆ ಉಥವಾ ತಾಗಿದ ಕಡೆಯೂ (ಅಡ್ಡಲಲ್ ಕಡಕ) ತಾಗಿಸಬಹುದು.

ಘಾಯ : ಹರಡೂ ಅರಗಿಸಿ ತಾಗಿಸಿದಲ್ಲಿ ರಕ್ತ ಬರುವುದು ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ.

ಶೀತ ಕಫ : ಶುಂಠಿ, ಒಳ್ಳೆಮೆಣಸು, ಹಳದಿ, ಬೆಲ್ಲ ಹಾಕಿ 2 ಕುಡ್ಡೆ ನೀರನ್ನು ಬತ್ತಿಸಿ 1/2 ಕುಡ್ಡೆ ಮಾಡಿ ಕಷಾಯ ಕುಡಿದಲ್ಲಿ ಶೀತ ಕಫಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯದು.

ಕಂಬಲ ಹಣ್ಣಿನ (ಧಾರೆ ಮಳಿ) ಲೇಹ : ಕಂಬಲ, ಕಡೆಸಾಕ್ಕರೆ, ಹಿಪ್ಪಿ ಹಾಕಿ ಲೇಹ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರೆ ಸಣ್ಣ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕಫಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯದು.

ದಂತದ ಹುಳುಗಳ ಬಾಧೆ : ಸೊನಾಮುಖಿ ಎಲೆಯನ್ನು ಬೆಲ್ಲದ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಚಾ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ದಂತರ ಪುಶಿ ಇದ್ದರೆ ಮಲದಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ.

ಹುರುಹುರೆ ಕೊಟ್ಟೆ : ಪಥ್ಯ ಮಾಡಬೇಕು. ಎಣ್ಣೆ ಪಸೆಗಳ ತಿಂಡಿ ತಿನ್ನಬಾರದು. 12ನೇ ದಿನ ಬೇವು ಎಲೆ ಹಾಕಿ ನೀರನ್ನು ಕುದಿಸಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಬೇಕು. ಬೇವು ಎಲೆಯ ರಸ, ಹಳದಿ, ಕಾಳಾಜೀರಿಗೆ ಹಾಕಿ ಕಡೆದು ಬಿಸಿ ಮಾಡಿ ಸ್ನಾನದ ಮೊದಲು ಮೈ ಕೈಗೆ ತಾಗಿಸಬೇಕು. ಕಷಾಯಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಕ್ಕರೆ ಹಾಕಿ ಕುಡಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಕೊಡಬೇಕು. 5 ದಿನಗಳ ನಂತರ ಕುಂಕುಮ ಹಾಲು ಬೆರಸಿ ಮೈಕೈಗೆ ತಾಗಿಸಿ ಸ್ನಾನ. ಅದರ 8 ದಿನಗಳ ನಂತರ ಎಣ್ಣೆ ತಾಗಿಸಿ ಸ್ನಾನ. ಉದ್ದಿನ ತಿಂಡಿ, ಎಣ್ಣೆ ಸ್ನಾನದ ನಂತರ ತಿನ್ನಬಹುದು.

ಕೆಪ್ಪಟರಾಯ, ಉಫಿಂಗ್ ಕೋಫ್ : ಈಗ ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳಿರುವಾಗಲೇ ಇಂಜೆಕ್ಷನ್ ಇದೆ. ಆದರೂ ಇದೆಲ್ಲಾ ಆದರೆ ಪಥ್ಯ ಮಾಡಿದರೆ ಬೇಗನೇ ಗುಣ ಆಗುತ್ತದೆ. ದೋಸೆ, ಇಡ್ಲಿ ತಿನ್ನಬಹುದು.

ಗಾಯ : ಗಾಯದ ಮೇಲೆ ಹರಸಿನ ಹುಡಿ ಹಾಕಿ ಬೇಂಡೇಜ್ ಕಟ್ಟಬೇಕು.

ಪ್ರಯಾಣದಲ್ಲಿ ಅಸ್ವಸ್ಥತೆ : 1 ಏಲಕ್ಕಿ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಚೀಪಿದರೆ ಒಳ್ಳೆದು.

ಬಿಸಿಲಿನ ಹೊಡೆತ : ನೆತ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ಈರುಳ್ಳಿ ರಸವನ್ನು ತಟ್ಟಿ ಮಾವಿನ ಕಾಯಿ ಶರಬತ್ತು ಮಾಡಿ ಕುಡಿಯಬೇಕು.

ಬೆನ್ನು ನೋವು : ಬೆನ್ನಿಗೆ ನೀಲಗಿರಿ ತೈಲವನ್ನು ಹಚ್ಚಿ ಗಾಳಿ ತಾಗದಂತೆ ಜಾಗ್ರತೆ ಮಾಡಿ.

ಕೆಮ್ಮು ನೆಗಡಿ : ವೀಳ್ಯದೆಲೆ ರಸದಲ್ಲಿ ಜೇನುತುಪ್ಪ ಬೆರಸಿ ದಿವಸಕ್ಕೆ 3 ಸರ್ತಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ತಣ್ಣಗಿನ ತಿಂಡಿಗಳು ವರ್ಜಿತ (ಐಸ್ಕ್ರೀಮ್).

ವಾಂತಿ : ಮಂಜುಗಡ್ಡೆ ಜೀಪುವುದರಿಂದ ವಾಂತಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

ವಾಯು : ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿಯನ್ನು ಇಚ್ಛೆ ಇದ್ದಂತೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿದರೆ ಕಡಿಮೆ ಆಗುತ್ತದೆ.

ಅಜೀರ್ಣ : ನಿಂಬೆಹಣ್ಣಿನ ಹೋಳಿನ ಮೇಲೆ ಕರಿಮೆಣಸಿನ ಹುಡಿ, ಉಪ್ಪು ಉದುರಿಸಿ ಜೀಪುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು.

ಮಲಬದ್ಧತೆ : ಮಲಗುವ ಮೊದಲು 1 ಗ್ಲಾಸ್ ಹಾಲಿಗೆ ಒಣಗಿದ ಪ್ಲಮ್ ಹಣ್ಣು ಸೇರಿಸಿ ಕುಡಿಯಬಹುದು. ಬೆಳಿಗ್ಗೆ 1 ಗ್ಲಾಸ್ ಬಿಸಿ ನೀರು ಸೇವಿಸಿದರೂ ಒಳ್ಳೆಯದು.

ನಿದ್ರಾದೇವತೆ : ಮಲಗುವ ಮೊದಲು ತಲೆ, ಅಂಗೈ, ಅಂಗಾಲುಗಳಿಗೆ ನೀರಿನಿಂದ ಬೆರೆಸಿದ ಕೊಬ್ಬರಿ ಎಣ್ಣೆಯನ್ನು ಹಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಸಿಹಿ ಮೂತ್ರ ರೋಗ : 10 ಬೇವಿನ ಎಲೆಗಳು ಅಷ್ಟೇ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಬಿಲ್ವ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಪುಡಿಮಾಡಿ 1 ಗ್ಲಾಸು ನೀರಿಗೆ ಬೆರೆಸಿ ಕುಡಿಯಿರಿ.

ಹೊಟ್ಟೆ ಹುಳಗಳು : $\frac{1}{4}$ ಟೀ ಚಮಚ ಓಮವನ್ನು ಪುಡಿ ಮಾಡಿ ಇದಕ್ಕೆ ಸಕ್ಕರೆ ಬೆರೆಸಿ ದಿನಕ್ಕೆ ಎರಡು ಬಾರಿ ಬಳಸಿದರೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ.

ಅಸ್ತಮಾ : 1 ಕಪ್ ನೀರಿಗೆ 1 ಟೀ ಚಮಚ ಓಮವನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಕುದಿಸಿ $\frac{1}{2}$ ಕಪ್ ಮಾಡಿ ಉಪ್ಪು ಸೇರಿಸಿ ಕುಡಿದರೆ ಒಳ್ಳೆದು.

ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮನೆಮಂದಿಗಳು ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದ ಆಯುರ್ವೇದಿಯ ಮದ್ದನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಮನೆಯ ಅಜ್ಜಮ್ಮನವರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಶುಂಠಿ, ಹಿಂಗು, ಜೀರಿಗೆ, ಕಾಚು, ಕೊತ್ತಂಬರಿ ಮುಂತಾದ ಕೆಲವು ಮೂಲಿಕೆಗಳನ್ನು ಮನೆಮದ್ದುಗಳಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಂತಹ ಮೂಲಿಕೆಗಳು ನಮಗೆ ಅನೇಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ರೋಗಗಳಿಗೆ ಉಪಶಮನಕಾರಿಯಾಗಿ ಪ್ರಯೋಜನಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ.

ಹಿಂಗು : 'ಹಿಂಗು' ಅಡಿಗೆಯ ಮಸಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮ ದೇಹಕ್ಕೆ ಬರುವ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ತೊಂದರೆಗಳು ಇದರಿಂದ ದೂರವಾಗುತ್ತದೆ. $\frac{1}{2}$ ತೊಲೆ ಹಿಂಗನ್ನು ತುಪ್ಪದಲ್ಲಿ ಹುರಿದು ನುಣ್ಣಗೆ ಮಾಡಿ ಒಂದು ಬಾಟಲಿನಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಸಿಡಬೇಕು. ಚಿಕ್ಕವರಿಗೆ ಒಂದು ತೊಗರಿಬೇಳೆಯಷ್ಟು ಹುಡಿಯನ್ನು, ದೊಡ್ಡವರಿಗೆ ಎರಡು ತೊಗರಿ ಬೇಳೆಯಷ್ಟು ಹುಡಿಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು.

1. ಅಜೀರ್ಣ ಇದ್ದರೆ ಈ ಹುಡಿಯನ್ನು 8 ಚಮಚ ಮಜ್ಜೆಗೆಯೊಂದಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು. (ಊಟವಾದ ಕೂಡಲೇ ಕೊಡಬೇಕು)
2. ಮಲಬದ್ಧತೆ ಇದ್ದರೆ ಊಟದ ಒಂದು ಗಂಟೆ ಮೊದಲು ಈ ಹುಡಿಯನ್ನು ಎಂಟು ಚಮಚ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕಲಸಿ ಒಂದು ಚಮಚ ತುಪ್ಪ ಬೆರೆಸಿ ಕೊಡಬೇಕು.
3. ಅಜೀರ್ಣದಿಂದ ಹೊಟ್ಟೆನೋವು ತೀವ್ರವಾಗಿದ್ದರೆ ಎರಡು ಚಟಕೆ (ಚಿಮ್ಮಿ) ಹಿಂಗು ಹುಡಿಯನ್ನು ತಣ್ಣಗೆ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕಲಸಿ ಲೇಪ ಮಾಡಿ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಹಚ್ಚಿ ಅರಿವೆ ವಸ್ತ್ರದ ಪಟ್ಟಿ ಕಟ್ಟಬೇಕು.

ಹಸಿಶುಂಠಿ (ಅಲೈ) : ಶುಂಠಿಯ ಔಷಧ ರೂಪದಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯಾದ ಮನೆ ಮದ್ದಾಗಿದೆ.

ಶುಂಠಿ ರಸವನ್ನು ಮದ್ದಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕಾದರೆ ಶುಂಠಿಯಿಂದ ರಸವನ್ನು ತೆಗೆದು $\frac{1}{2}$ ಗಂಟೆ ಒಂದು ಬಟ್ಟಲಿನಲ್ಲಿ ಇಡಬೇಕು. ಅದರ ಮೇಲಿನ ತಿಳಿನೀರನ್ನು ಬಗ್ಗಿಸಿ ತೆಗೆದು ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು. ಈ ರಸವನ್ನು ಚಿಕ್ಕವರಿಗೆ 5 ಹನಿ, ದೊಡ್ಡವರಿಗೆ 10 ಹನಿ ಮತ್ತು ಅತೀ ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ 2 ಹನಿಯ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕೊಡಬಹುದು.

1. ತಲೆನೋವು ಇದ್ದರೆ 5 ಗುಂಚಾ (ಚಟಿಕೆ) ಕಲ್ಲು ಸಕ್ಕರೆ ಹುಡಿ, 10 ಬಿಂದು ಶುಂಠರಸ 2 ಔಂಸು ಬಿಸಿನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕಲಸಿ ಕುಡಿಯಬೇಕು.
2. ಅಜೀರ್ಣದಿಂದ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಹುಳಿನೀರು ಬಂದು ವಾಕರಿಕೆ ಆದರೆ $\frac{1}{2}$ ಚಮಚ ಶುಂಠಿ ರಸಕ್ಕೆ 1 ಚಮಚ ಲಿಂಬೆರಸ ಬೆರೆಸಿ 1 ಔಂಸು ನೀರು ಹಾಕಿ ಊಟವಾದ ಕೂಡಲೇ ಕುಡಿಯಬೇಕು.
3. ಪಿತ್ತವಿಕಾರದಿಂದ ಆಗಾಗ್ಗೆ ತಲೆತಿರುಗಿದಂತಾದರೆ ಶುಂಠಿರಸಕ್ಕೆ ಒಂದು ಚಮಚ ಲಿಂಬೆರಸ 4 ಚಟಿಕೆ ಸಕ್ಕರೆ ಹುಡಿ ಮತ್ತು ಬಿಸಿನೀರು ಬೆರೆಸಿ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಬರೀ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಸೇವಿಸಬೇಕು.
4. ಅಜೀರ್ಣದಿಂದ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತೇಗು ಬಂದರೆ ಒಂದು ಚಟಿಕೆ ಸೈದವ ಉಪ್ಪಿನ (ಸಿಂದೂರಲವಣ) ಹುಡಿ ಶುಂಠಿರಸ ಬೆರೆಸಿ ಬಿಸಿನೀರು ಹಾಕಿ ಕುಡಿಯಬೇಕು.

ಜೀರಿಗೆ : ಜೀರಿಗೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಕಸಕಡ್ಡಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ತುಪ್ಪದಲ್ಲಿ ಹುರಿದು ನುಣ್ಣಗೆ ಹುಡಿಮಾಡಿ ಒಂದು ಸೀಸೆ (ಬಾಟ್ಲಿ)ಯಲ್ಲಿ ಮುಚ್ಚಿಡಬೇಕು. ಅವಶ್ಯ ಬಿದ್ದಾಗ ಚಿಕ್ಕವರಿಗೆ 5 ಚಟಿಕೆ ದೊಡ್ಡವರಿಗೆ 10 ಚಟಿಕೆ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕೊಡಬೇಕು.

1. ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಜ್ವರವಿದ್ದು ಮೂತ್ರ ಕಮ್ಮಿಯಾಗಿ ಉರಿಯುತ್ತಿದ್ದರೆ 8 ಚಮಚ ಬಿಸಿನೀರು 4 ಚಮಚ ದನದ ಹಾಲನ್ನು ಜೀರಿಗೆ ಹುಡಿಯೊಂದಿಗೆ ಕಲಸಿ ಕುಡಿಯಬೇಕು.
2. ಜ್ವರವಿಲ್ಲದೆ ಮೂತ್ರ ಉರಿಯುತ್ತಿದ್ದರೆ $\frac{1}{4}$ ಕಪ್ ಮಜ್ಜೆಗೆಗೆ ಜೀರಿಗೆ ಹುಡಿ ಕಲಸಿ ದಿನಾಲೂ ಎರಡು ಸಾರಿ ಕುಡಿಯಬೇಕು.
3. ಅಂಗೈ, ಅಂಗಾಲು, ಮೈ, ಕಣ್ಣು ಉರಿಯುತ್ತಿದ್ದರೆ $\frac{1}{4}$ ಕಪ್ ಹಾಲಿಗೆ ಜೀರಿಗೆ ಹುಡಿಯನ್ನು ಬೆರೆಸಿ ದಿನಾಲೂ 2 ಸಲ ಕುಡಿಯಬೇಕು.
4. ಬಾಯಿಗೆ ರುಚಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಬರೀ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಜೀರಿಗೆ ಹುಡಿ 2 ಚಮಚ ಲಿಂಬೆ ರಸ ಮತ್ತು $\frac{1}{2}$ ಕಪ್ ಬಿಸಿ ನೀರಿನೊಂದಿಗೆ ಕಲಸಿ ಕುಡಿಯಬೇಕು.

ದೊಡ್ಡವರಿಗಾಗಲಿ, ಚಿಕ್ಕಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಲಿ ಮೂತ್ರದ ತೊಂದರೆ ಇದ್ದರೆ ಕೂಡಲೇ ಜೀರಿಗೆ ಹುರಿದು ಕಷಾಯ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅಥವಾ ಒಂದು ಟೇಬಲ್ ಚಮಚ ಹಸಿ ಜೀರಿಗೆ ಹಾಕಿ 1 ಲೀಟರ್ ನೀರು ಕುದಿಸಿ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಕುಡಿದರೆ ಈ ತೊಂದರೆ ಬೇಗನೆ ಶಮನವಾಗುವುದು. ಬಿಸಿ ಕುಡಿದರೆ ಮಲಬದ್ಧತೆ ವಾಸಿಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಕಾಚು : ವೀಳ್ಯ ಹಾಕುವವರು (ಹಿರಿಯರು) ಒಂದು ತುಂಡು ಕಾಚನ್ನು ಬಾಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಜಗಿಯುವ ಕ್ರಮ ಇತ್ತು. ಇದು ಕಂದು ಬಣ್ಣದ ಚಾಕಲೇಟಿನ ಹಾಗೆ ಇದೆ. ಔಷಧ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬಿಳಿ ಕಾಚು ಒಳ್ಳೆದು.

ಕಾಚನ್ನು ತುಪ್ಪದಲ್ಲಿ ಹುರಿದು ಹುಡಿ ಮಾಡಿ ಇಡಬೇಕು. ಚಿಕ್ಕವರಿಗೆ 2 ಚಿಟಿಕೆ (ಗುಂಜಾ) ದೊಡ್ಡವರಿಗೆ 4 ಚಿಟಿಕೆ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕೊಡಬಹುದು.

1. ಗಂಟಲು ಕೆರೆತ, ಸ್ವರ ಭಂಗ ಇದ್ದವರು 1 ಚಮಚ ಲಿಂಬೆರಸ, 1 ಚಮಚ ಜೇನುತುಪ್ಪ ಬೆರೆಸಿ ಮತ್ತು ಈ ಹುಡಿಯನ್ನು ಬರೀ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ 2 ಸಾರಿ ನೆಕ್ಕಬೇಕು.
2. ಭೇದಿ (ಲಾಸ್ ಮೋಷನ್) ಆಗುತ್ತಿದ್ದರೆ ಹುಡಿಯನ್ನು $\frac{1}{4}$ ಕಪ್ ಮಜ್ಜಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಕಲಸಿ 2 ಸಾರಿ ಬರೀ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯಬೇಕು.
3. ಅನೇಕ ಸಲ ಮೂತ್ರ ಬಂದಂತಾದರೆ ಹುಡಿಯನ್ನು 5 ಗುಂಜಾ (ಚಿಟಿಕೆ) ಬೆಲ್ಲದೊಜನೆ ಕಲಸಿ ತಿಂದು ಸ್ವಲ್ಪ ಬಿಸಿನೀರನ್ನು ಕುಡಿಯಬೇಕು.
4. ದೇಹದ ತೂಕ ಅವಶ್ಯಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದರೆ ಕಾಚನ್ನು ದಿನಾಲೂ ಎರಡು ಸಲ ಬರೀ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಬೆಹಣ್ಣಿನ ರಸ 2 ಚಮಚ, $\frac{1}{2}$ ಕಪ್ ನೀರಲ್ಲಿ ಕಲಸಿ ಕುಡಿಯಬೇಕು.

ಹವೀಜ (ಧನಿಯಾ) ಕೊತ್ತಂಬರಿ : ಹವೀಜವನ್ನು ತುಪ್ಪದಲ್ಲಿ ಹುರಿದು ಹುಡಿಮಾಡಿ ಸೀಸೆಯಲ್ಲಿದ್ದಬೇಕು. ಚಿಕ್ಕವರಿಗೆ 5 ಗುಂಜ (ಚಿಟಿಕೆ), ದೊಡ್ಡವರಿಗೆ 10 ಗುಂಜ (ಚಿಟಿಕೆ) ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕೊಡಬಹುದು.

1. ಪಿತ್ತದಿಂದ ವಾಕರಿಕೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದರೆ $\frac{1}{4}$ ಕಪ್ ಮಜ್ಜಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಕಲಸಿ ಕುಡಿಯಬೇಕು.
2. ತುರಿಕೆಯುಳ್ಳ ಪಿತ್ತದ ಗುಳ್ಳೆ (ದಾಡ್ಡೋರು) ಮೈ ಮೇಲೆ ಆಗಾಗ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡು ಅಡಗುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಹುಡಿಯನ್ನು ಮಜ್ಜಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಕಲಸಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಬರಿಯ ಮಜ್ಜಿಗೆ ಅನ್ನವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಊಟ ಮಾಡಬೇಕು.
3. ತೀವ್ರವಾದ ತಲೆನೋವು ಇದ್ದರೆ ಹುಡಿಯನ್ನು ಬಿಸಿ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಅರೆದು ಹಣೆಗೆ ಲೇಪ ಹಾಕಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.
4. ಮೂತ್ರ ಕಡಿಮೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರೆ ದಿನಾಲೂ ಎರಡುಸಲ ಮಜ್ಜಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಕಲಸಿ ಕುಡಿಯಬೇಕು.
5. ಮೈ ಉರಿ ಕಣ್ಣಿನ ಉರಿ ಇದ್ದರೆ ಇದರಿಂದ ಪರಿಹಾರವಾಗುತ್ತದೆ.

ಬಾಳಾಂತಿ ಮದ್ದು

ಮಗುವಿಗೆ ತೊಟ್ಟಿಲಿಗೆ ಹಾಕಿದ ಎರಡು ದಿವಸ ಅಂದರೆ 14ನೇ ದಿವಸದಿಂದ ತಲೆಸ್ನಾನ ಮಾಡುವ ಕ್ರಮ. ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಬಿಸಿ ನೀರು ಹಾಕಬಾರದು. (ಬೆಪ್ಪು ನೀರು ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು.) ಮೈನೋವು, ದಣವು ಇರುವುದರಿಂದ ಮೈಗೆ ಎಣ್ಣೆ ಹಚ್ಚಿ 30-40 ನಿಮಿಷ ಕೂತು ನಂತರ ಬಿಸಿ ನೀರಿನಿಂದ ಮೈ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಬೇಕು. (ಕಡ್ಡಾತ್ಯಲ ಎಂಬ

ಮದ್ದಿನ ಎಣ್ಣೆ ಹಚ್ಚಬೇಕು). ಸ್ನಾನವಾಗಿ ಒಳಗೆ ಬಂದು, ಬೆವರೆಲ್ಲಾ ಹಿಂಗಿದ ನಂತರ ವಿಶ್ವ ಎಂಬ ಕಷಾಯ 5 ಗ್ಲಾಸುನಷ್ಟು ಕುಡಿಯಲು ಕೊಡಬೇಕು.

ವಿಶ್ವ : 'ವಿಶ್ವ' ಎಂದರೆ ಒಳ್ಳೆಮೆಣಸು, ಜೀರಿಗೆ, ಓಮ, ಸಮಪ್ರಮಾಣ ಅಂದರೆ 1 ಮುಷ್ಟಿ ಜೀರಿಗೆ, 1 ಮುಷ್ಟಿ ಓಮ, 1 ಮುಷ್ಟಿ ಒಳ್ಳೆಮೆಣಸು ಸಣ್ಣ ಬೆಂಕಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಂಪಗೆ ಹುರಿಯಬೇಕು. ತಣ್ಣಗಾದ ನಂತರ ಕರಡಿಗೆಯಲ್ಲಿಡಬೇಕು. ವಿಶ್ವ ಎಂಬ ಕಷಾಯ ಮಾಡಲು ಹಲವಾರು ಬೇರುಗಳು, ಎಲೆಗಳು ಇವೆ. ಅದರ ಹೆಸರುಗಳು ಹೀಗಿವೆ. 1. ದುಂಡು ಮಲ್ಲಿಗೆ ಎಲೆ 2. ನರ್ವಳಾ ಎಲೆ 3. ಬೊಯಿ ನಾಂಕೇರಿ 4. ತುಂಬ್ಯಾಪಾಳ (ತುಂಬೆ ಗಿಡದ ಬೇರು) 5. ದೊಡ್ಡ ತ್ಯಾಕಿಳಾ ಪಾಳ (ಬೇರು) 6. ಮೌಳಿಂಗ ಪಾಲ್ವೊ 7. ಕಾಜ್ಜಳ ಮೊಲೆ (ಗರ್ಗ) 8. ಕುಂಬ್ಯಾ ಸಾಲಿ (ಸಿಪ್ಪೆ) 9. ಬೇಂಗಸಾಲಿ ಸಿಪ್ಪೆ ಮುಂತಾದವು.

ದುಂಡು ಮಲ್ಲಿಗೆ ಎಲೆ ವಿಶ್ವ : (ದಡ್ಡೆ ಮೊಗರಾ ಪಾಲ್ವೊ)

2 ಮುಷ್ಟಿ ದುಂಡು ಮಲ್ಲಿಗೆ ಎಲೆ ತಂದು ತೊಳೆದು ಒಂದು ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ (ಮಣ್ಣಿನ ಪಾತ್ರೆ ಉತ್ತಮ) 5 ಕುಡ್ಡೆ ನೀರು ಹಾಕಿ ಒಲೆಯ ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟು ಕುದಿಸಿ, 2 ಗ್ಲಾಸು ಮಾಡಬೇಕು.

ಇದನ್ನು ಸ್ನಾನದ ಮುಂಚಿನ ದಿನ ಸಂಜೆ ಮಾಡಿಡಬೇಕು. ಮರುದಿನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಹುರಿದ ಮೂರ ಬಗೆ ಅಂದರೆ ಜೀರಿಗೆ, ಓಮ, ಒಳ್ಳೆ ಮೆಣಸನ್ನು ಬೆರೆಸಿಡಬೇಕು. ಅದರಿಂದ ಒಂದು ಚಮಚದಷ್ಟು ತೆಗೆದು ಈ ಕಷಾಯದಿಂದ ನುಣ್ಣಿಗೆ ರುಬ್ಬಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಡ್ಡೆಯಷ್ಟು ಹುಳಿ ಅಥವಾ ಮೂರು ಎಸಳು ಹುಳಿ ಹಾಕಿ (ಸೊಲ್ಲಪಾಕಳಿ) ರುಬ್ಬಿ ಕಷಾಯವನ್ನು ಪುನಃ ಒಲೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ಬೇಯಿಸಿ (ಸ್ವಲ್ಪ ಉಪ್ಪು ಹಾಕುವುದು) ಕುದಿಸಿದ ನಂತರ 4 ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ ಬೀಜವನ್ನು ತುಪ್ಪದಿಂದ ಹುರಿದು ಒಗ್ಗರಣೆ ಹಾಕಬೇಕು. ಸ್ನಾನದ ನಂತರ ಬಾಳಂತಿಗೆ ಬಿಸಿ ಇರುವಾಗಲೇ ಕೊಡಬೇಕು. (ಇತರರು ಜೀರ್ಣಕ್ಕಾಗಿ ಕುಡಿಯಬಹುದು.)

ತುಂಬ್ಯಾ ಪಾಲ್ವೊ ವಿಶ್ವ : (ತುಂಬೆ ಗಿಡದ ಬೇರಿನ ವಿಶ್ವ)

ಬಾಳಂತಿಗೆ 16ನೇ ದಿನ ತುಂಬ್ಯಾ ಪಾಳ ಎಂಬ ಬೇರಿನ ವಿಶ್ವ ಕೊಡಬೇಕು.

ನರ್ವಳಾ ಪಾಲ್ವೊ ವಿಶ್ವ :

1 ತಿಂಗಳಿನ ದಿನ (ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ) ನರ್ವಳಾ ಪಾಲ್ವೊ ವಿಶ್ವ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಇತರ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಯಾವ ಬೇರು, ಎಲೆಗಳ ವಿಶ್ವಯನ್ನು ಕೊಡಬಹುದು. ಒಂದೊಂದು ದಿನ ಒಂದೊಂದು ಬಗೆಯ ಕಷಾಯ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ವಿಶ್ವ ಮಾಡುವ ರೀತಿ ಒಂದೇ ಆಗಿದೆ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಬಗೆ ಕೊಟ್ಟಾದ ನಂತರ ಒಂದು ತಿಂಗಳು ವಿಶ್ವ ಬದಲಿಗೆ ಕಷಾಯಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಬೆಲ್ಲ ಹಾಕಿ ಕುದಿಸಿ 1 ಗ್ಲಾಸು ಕೊಡಬೇಕು. 2

ತಿಂಗಳ ನಕ ಕೊಡುವ ಕಷಾಯ ಹುಡಿ ನೇಟಿವ್ ಮದ್ದಿನ ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಅಥವಾ ಒಳ್ಳೆಮೆಣಸು, ಕೊತ್ತಂಬರಿ, ಒಣಶುಂಠಿ, ಅಶ್ವಗಂಧಿ (ಸ್ವಲ್ಪ), ಅರಸಿನ ತುಂಡು-2, ಜೀರಿಗೆ, ಬಿಸಿಲಿಗೆ ಇಟ್ಟು ಒಣಗಿಸಿ ಮಿಕ್ಸಿಯಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಕುಟ್ಟಿ ನಯವಾಗಿ ಹುಡಿ ಮಾಡಿ ಇಡಬೇಕು. 3 ಗ್ಲಾಸು ನೀರಿಗೆ 2 ಚಮಚ ಹುಡಿ, ರುಚಿಗೆ ತಕ್ಕ ಬೆಲ್ಲ ಹಾಕಿ ಕುದಿಸಿ, ಒಂದು ಗ್ಲಾಸು ಮಾಡಿ ಕುಡಿಯುವುದು. ಜೀರ್ಣ ಸರಿಯಾಗಲಿಕ್ಕೆ, ರಕ್ತ ವೃದ್ಧಿಯಾಗಲು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಕಾಯಿಪಲ್ಯ, ಸೊಪ್ಪಿನ ಪದಾರ್ಥ, ಹಣ್ಣು ಹಂಪಲು, ಸಪೋಟ (ಚಿಕ್ಕು), ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆದು. ಹಾಲು, ಬೆಣ್ಣೆ, ತುಪ್ಪ ಮಿತಿಯಾಗಿ ತಿನ್ನಬೇಕು. ಊಟ, ತಿಂಡಿ ಕ್ಲಪ್ತ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಬಿಸಿಯಿರುವಾಗಲೇ ತಿನ್ನಬೇಕು. ಇದೇ ಬಾಳಾಂತಿಗೆ ನಶಿಸಿ ಹೋದ ರಕ್ತವನ್ನು ಪುನಃ ಭರ್ತಿ ಮಾಡುವ ಕ್ರಮ.

10 ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಮಗುವಿಗೆ ಶೀತವಾದರೆ ಮೂರು ಸಾಂಬಾರ್ಬಳಿ ಎಲೆಯ ರಸ ತೆಗೆದು ಒಂದು ಚಮಚ ರಸವನ್ನು ದೀಪ (ದಿವ್ವಿ)ದ ಮೇಲೆ ಬಿಸಿ ಮಾಡಿ 5 ಜೀರಿಗೆ ಹುರಿದು ಈ ರಸ ಹಾಕಿ ಕುದಿಸಿ, ಚಟಿಕಿಎ ಸಕ್ಕರೆ, 1/4 ಚಮಚ ಜೇನುತುಪ್ಪ ಬೆರೆಸಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಶೀತ ಶಮನವಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದೆರಡು ತಿಂಗಳ ನಂತರ ಕಷಾಯಕ್ಕೆ 4 ಹನಿ ಹಸಿಶುಂಠಿ ರಸ ಬೆರೆಸಬಹುದು. ಇದನ್ನು ದಿವಸಕ್ಕೆ 2 ಸಲ ಕೊಡಬೇಕು.

ಕರ್ಮಲಾ ಲೇಯ : ದಾರೆ ಹುಳಿ ಲೇಹ : (ಶೀತ, ಕೆಮ್ಮು, ಕಫಕ್ಕೆ ದಿವ್ಯೋಷದ) ಚಕ್ಕುಮಕ್ಕಳಿಗೂ, ದೊಡ್ಡವರಿಗೂ ಉಪಯುಕ್ತ ಲೇಹ.

ಬೇಕಾದ ಸಾಮಾನುಗಳು : ದೊಡ್ಡ ಗಾತ್ರದ 30 ದಾರೆಹುಳಿಗಳು, 200 ಗ್ರಾಂ ಕಲ್ಲು ಸಕ್ಕರೆ, 3 ಮುಷ್ಟಿ ಸಾಂಬಾರ್ಬಳಿ ಎಲೆ (ಹೆಚ್ಚಾದರೆ ಒಳ್ಳೆದು ಅಪಾಯವಿಲ್ಲ). 4 ಚಮಚ ಹಸಿ ಶುಂಠಿ ರಸ, 2 ಲಿಂಬೆ ಹಣ್ಣು, 6 ಚಮಚ ಜೇನುತುಪ್ಪ.

ಮಾಡುವ ಕ್ರಮ : ದಾರೆ ಹುಳಿ ತೊಳೆದು ಸಣ್ಣಗೆ ತುಂಡು ಮಾಡಿ ಅಥವಾ ಜಜ್ಜಿ ರಸ ತೆಗೆದು ಒಂದು ಬೇರೆ ಸಣ್ಣ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿಡುವುದು (ಸ್ವಲ್ಪ ನೀರು ಹಾಕಿ ಬೇಯಿಸಿದರೂ ಆಗುತ್ತದೆ.) ಸಾಂಬಾರ್ಬಳಿ ಎಲೆ ಸಹ ಜಜ್ಜಿ ವಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಹಿಂಡಿ ರಸ ತೆಗೆದು ಒಂದು ಬೇರೆ ಸಣ್ಣ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿಡುವುದು. ಅರ್ಧ ಗಂಟೆ ನಂತರ ಅದರ ಮೇಲಿನ ತಿಳಿನೀರನ್ನು ಮಾತ್ರ ದಾರೆಹುಳಿ ರಸದಲ್ಲಿ ಬೆರೆಸುವುದು. ಅದಕ್ಕೆ ಲಿಂಬೆ ಹಣ್ಣಿನರಸ ಸಹ ಬೆರೆಸುವುದು.

ಮೊದಲು ಅಗಲವಾದ ಪಾತ್ರೆ ಅಥವಾ ಬಾಣಲೆ (ಕ್ಯಾಲಿ) ಒಲೆಯ ಮೇಲಿಟ್ಟು 200 ಗ್ರಾಂ ಕಲ್ಲುಸಕ್ಕರೆಯನ್ನು ಚಕ್ಕು ಬೆಂಕಿಯಲ್ಲಿ ಹುರಿದು ಸ್ವಲ್ಪ ಕೆಂಪಾದ ತಕ್ಷಣ ಎಲ್ಲಾ ರಸಗಳನ್ನು ಸಕ್ಕರೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ, ಮೆಲ್ಲನೆ ಕಲಸುವುದು (ಚಾಲ್ಟೆ). 1/2ಗಂಟೆ ನಂತರ ರಸವು ದಪ್ಪವಾಗುತ್ತದೆ. (ಹೆಚ್ಚು ದಪ್ಪ ಮುದ್ದೆ ಮಾಡಬಾರದು). ಅಂಟಿಗೆ ಬಂದ ಕೂಡಲೇ ಕೆಳಗಿಟ್ಟು

ಜೇನುತುಪ್ಪ ಬೆರೆಸಿ, ಒಳ್ಳೆ ತಣ್ಣಗಾದ ನಂತರ ಬಾಟಿಯಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಸ್ಟೀಲಿನ ಸಣ್ಣ ಕರಡಿಗಿಯಲ್ಲಿಡಬೇಕು. ಗಾಳಿಗೆ ಹಾಳಾಗದಂತೆ ಕರಡಿಗಿಯ ಮುಚ್ಚಳವನ್ನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಮುಚ್ಚಬೇಕು.

ಚಿಕ್ಕಮಕ್ಕಳಿಗೆ 1 ಕಡ್ಡೆಯಷ್ಟು ದಿವಸಕ್ಕೆ 2 ಸಾರಿ ಕೊಡುವುದು. ಕೆಮ್ಮು, ಕಫ ಹೆಚ್ಚಿದರೆ (ಬೆಳಿಗ್ಗೆ, ಮಧ್ಯಾಹ್ನ, ಸಂಜೆ, ರಾತ್ರಿ) 4 ಸಾರಿ ಕೊಡಬಹುದು. 2 ದಿನ ನಂತರ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿ 2 ಸಾರಿ ಕೊಡಬೇಕು. ದೊಡ್ಡವರಿಗೆ 1 ದಿನಕ್ಕೆ 1 ಚಮಚ ಕೊಡಬೇಕು.

ಆರೋಗ್ಯ - ಆಹಾರ

ಆರೋಗ್ಯ ರಕ್ಷಕ ಪಂಚ ನಿಯಮಗಳು :

1. ದಿನದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಹೊತ್ತು ಮಾತ್ರ ಊಟ ಮಾಡಬೇಕು.
2. ದಿನದಲ್ಲಿ ತೀರಾ ಕಡಿಮೆ ಎಂದರೆ 8 ಗ್ಲಾಸ್ ನೀರನ್ನಾದರೂ ಕುಡಿಯಬೇಕು.
3. ಪ್ರತಿದಿನ 1 ತಾಸು ವ್ಯಾಯಾಮ ಅಥವಾ ಶರೀರ ಶ್ರಮವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.
4. ದಿನದಲ್ಲಿ 2 ಸಾರಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಬೇಕು.
5. ವಾರದಲ್ಲಿ 1 ದಿನ ಉಪವಾಸ ಮಾಡಬೇಕು.

ಈ ನಿಯಮಗಳೊಡನೆ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯವನ್ನು ಪಾಲಿಸಿದರೆ ಅತ್ಯಂತ ಉತ್ತಮ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು.

ಮಲಬದ್ಧ ತೆಗೆ ನಿವಾರಣೆ : ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ತಾಜಾ (ಫ್ರೆಶ್) ತರಕಾರಿ, ಹಣ್ಣು ಹಂಪಲುಗಳನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ತಿನ್ನಬೇಕು. ಅಥವಾ ಹಣ್ಣಿನ ರಸವನ್ನು ಊಟಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಅಥವಾ ನಂತರ ಕುಡಿಯಬೇಕು. ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಬರೀ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಬಿಸಿನೀರು 1 ಗ್ಲಾಸ್ ಕುಡಿಯಬೇಕು. ರಾತ್ರಿ ಮಲಗುವ ಮುಂಚೆ ಕೂಡಾ ಸಹ 1 ಗ್ಲಾಸ್ ಬಿಸಿ ನೀರು ಕುಡಿಯಬೇಕು. 2 ಗ್ಲಾಸ್ ಕುಡಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಎಣ್ಣೆಯಲ್ಲಿ ಕರಿದ ಪದಾರ್ಥ ಮತ್ತು ಸಿಹಿ ತಿಂಡಿಗಳನ್ನು ಮಿತವಾಗಿ ಸೇವಿಸಬೇಕು. ಚಹಾ ಕಾಫಿಗಳನ್ನು ಅಧಿಕವಾಗಿ ಕುಡಿಯಬಾರದು. ಕಾಯಿಸಿ ಆರಿಸಿದ ನೀರಿಗೆ ಒಂದೆರಡು ಚಮಚ ಜೇನುತುಪ್ಪ, ಲಿಂಬೆಹಣ್ಣಿನರಸ ಹಿಂಡಿ ರಾತ್ರಿ ಊಟದ ನಂತರ ಸೇವಿಸಬೇಕು. ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ಮಿಶ್ರ ಆಹಾರ ಸೇವಿಸಬೇಕು. ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾಗಿ ಪ್ರತಿದಿನ ವ್ಯಾಯಾಮವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.

ಡಯಾಬಿಟಿಸ್ : (ಮಧುಮೇಹ) ಮಧುಮೇಹಕ್ಕೆ ತುಂಬಾ ಉಪಕಾರಿ ವಸ್ತುವೆಂದರೆ ಮೊಸರು ಕಡೆದು ಬೆಣ್ಣೆ ತೆಗೆದ ಮಜ್ಜೆಗೆಯಾಗಿದೆ. ಮಜ್ಜೆಗೆ ಜೀರ್ಣಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಉಪ್ಪು ಹಾಕಿ ಕುಡಿಯಬಾರದು. ಮೊಸರನ್ನು ಕುಡಿಯಲೇಬಾರದು. ತುಪ್ಪ ಬೆಣ್ಣೆಗಳನ್ನು

ಅಲ್ಪ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಸೇವಿಸಬೇಕು. ಮಾಂಸ, ಮೊಟ್ಟೆ, ಮೀನು, ಕಾಫಿ, ಚಹಾ, ಮಧ್ಯಗಳು ವರ್ಜ್ಯ (ವರ್ಜಿತ) ವಾಗಿದೆ. ವ್ಯಾಯಾಮ ಎನ್ನುವುದರ ಬದಲಾಗಿ (ವಾಕಿಂಗ್) ಮಾಡುವುದು ತುಂಬಾ ವಾಸಿಯಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕಿಂತ ಬೇರೆ ಮದ್ದಿಲ್ಲವಂತೆ. ಕಹಿಯಾದ ರಸಗಳನ್ನೂ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನೂ ಸೇವಿಸಬೇಕು.

ಪ್ರಸನ್ನಾತ್ಮೇಂದ್ರಿಯ ಮನಾಃಸ್ವತ್ಯರಿ : ಅಂದರೆ ಆತ್ಮೇಂದ್ರಿಯಗಳು, ಮನಸ್ಸುಗಳ ಚಿಂತೆ, ಭಯಗಳಿಲ್ಲದೆ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಕೂಡಿದರೆ ಯಾವ ರೋಗವು ಬಾರದು ಎಂದು ಆಯುರ್ವೇದವು ಹೇಳಿದೆ. ಮನೋವಿಕಾರಗಳೇ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್‌ಗಿಂತ ಅಪಾಯವೆಂದು ತತ್ವಜ್ಞಾನಿ 'ಎಮರ್‌ಸನ್' ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಭಯ, ಚಿಂತೆ ಹುಟ್ಟಿಸುವಂತೆ ಪೀಡಿಸಿದರೆ ಶರೀರದಲ್ಲಿರುವ 'ರೋಗ ನಿರೋಧಕ' ಅಣುಗಳು ನಾಶವಾಗುವುದೆಂದು ಕಂಡು ಹಿಡಿದಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾವು ಬೇರೆಯವರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ನೋಯಿಸಲು ಹೋಗಬಾರದೆಂದು ತತ್ವ ಹೇಳುತ್ತದೆ.

ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮಾನವನೂ ತನ್ನ ದೇಹದ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಕಾಪಾಡಲು ವ್ಯಾಯಾಮ ಮಾಡುವುದು ಅತೀ ಅವಶ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಾಯಾಮ ಮುಖ್ಯವಾದುದು. ಇದು ದೇಹವನ್ನು ಸುಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಡುವುದಲ್ಲದೆ ಆಯುಷ್ಯವನ್ನು ವೃದ್ಧಿಸುವಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಇದನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವುದರಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು ಕೆಲವು ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವುದು ಅತ್ಯಗತ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಾತಃಕಾಲ 5ಗಂಟೆಯಿಂದ 6-30 (ಸೂರ್ಯೋದಯದ ಸಮಯ)ರ ಒಳಗೆ ಎದ್ದು ನಿತ್ಯ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಬೇಕು. ಎರಡು ಲೋಟ ಬಿಸಿನೀರು ಕುಡಿಯಬೇಕು. ಯಾವ ಆಹಾರವನ್ನು ಸೇವಿಸದೆ ಹೊಟ್ಟೆ ಖಾಲಿ ಇರಬೇಕು. ಯಾವುದೇ ಯೋಗವನ್ನು ಅಭ್ಯಸಿಸುವಾಗಲೂ ಎಣ್ಣೆ ತಿಂಡಿ, ಚಹಾ, ಕಾಫಿ ಅಲ್ಲದೆ ಮಾಂಸಾಹಾರವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಲೇ ಬೇಕು. ಹಣ್ಣುಹಂಪಲು, ತರಕಾರಿ, ಹಾಲು ಇವುಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸೇವಿಸುವುದು ಉತ್ತಮ. ಸೂರ್ಯೋದಯ ಇಲ್ಲವೆ ಸೂರ್ಯಾಸ್ತ ಸಾಯಂಕಾಲದ ಸಮಯ ಯೋಗಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಉತ್ತಮವಾಗಿದೆ. ಪ್ರಾಣಾಯಾಮದಲ್ಲೂ ಅನೇಕ ವಿಧಗಳಿವೆ.

1. ಭಸ್ಮಿಕಾ ಪ್ರಾಣಾಯಾಮ : ಪದ್ಮಾಸನದಲ್ಲಿದ್ದು ಧ್ಯಾನಮುದ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ವೀರ್ಘಶ್ವಾಸವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಶ್ವಾಸವನ್ನು ಮೂಗಿನ ಮೂಲಕವೇ ಹೊರಕ್ಕೆ ಬಿಡಬೇಕು. ಇದೇ ರೀತಿ ಹತ್ತು ನಿಮಿಷ ಮಾಡಬೇಕು.
2. ಕಪಾಲ ಭಾತಿ ಪ್ರಾಣಾಯಾಮ: ಧ್ಯಾನಮುದ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಪದ್ಮಾಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಬಾಯಿಯನ್ನು ಮುಚ್ಚಿ, ಮೂಗಿನ ಮೂಲಕ ಶ್ವಾಸವನ್ನು ಹೊರಗೆ ಬಿಡಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಹದಿನೈದು ನಿಮಿಷ ಮಾಡಿದರೆ ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯದು.

3. ಅನುಲೋಮ ವಿಲೋಮ ಪ್ರಾಣಾಯಾಮ: ಬಲಗೈ ಉಂಗುಷ್ಠದಿಂದ ಬಲ ಮೂಗನ್ನು ಒತ್ತಿ ಹಿಡಿದು ಎಡ ಮೂಗಿನಿಂದ ದೀರ್ಘಶ್ವಾಸವನ್ನು ಒಳಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕೈಯ ಪವಿತ್ರದ ಅಂದರೆ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಬೆರಳನ್ನು ಎಡ ಮೂಗಿಗೆ ಒತ್ತಿ ಹಿಡಿದು ಬಲ ಮೂಗಿನಿಂದ ಶ್ವಾಸವನ್ನು ಹೊರಗೆ ಬಿಡಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಎಡ ಮತ್ತು ಬಲ ಮೂಗಿನಿಂದ ಶ್ವಾಸವನ್ನು ಒಳಗೆ ಹೊರಗೆ ಸೇವಿಸಿ ಬಿಡಬೇಕು. ಈ ರೀತಿ ಹತ್ತು ನಿಮಿಷ ಮಾಡಬೇಕು.
4. ಭ್ರಾಮ್ರಿ ಪ್ರಾಣಾಯಾಮ: ಎಡ ಮತ್ತು ಬಲ ಕೈಗಳ ಕೊನೆಯ 3+3 ಬೆರಳುಗಳಿಂದ ಎರಡು ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಬೇಕು. ಅನಂತರ ಎರಡೂ ಉಂಗುಷ್ಠಗಳಿಂದ ಕಿವಿಯ ರಂಧ್ರಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಿ ಹೊರಗಿನ ಯಾವ ಶಬ್ದವೂ ಕೇಳಿಸದಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಏಕಾಗ್ರತೆ ಇಲ್ಲಿ ಅತೀ ಮುಖ್ಯ. ಹೊಟ್ಟೆಯನ್ನು ಒಳಗೆ ತಂದುಕೊಂಡು ದೀರ್ಘಶ್ವಾಸವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಓಂಕಾರನಾದದಿಂದ ಶ್ವಾಸವನ್ನು ಹೊರಗೆ ಬಿಡಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಐದರಿಂದ ಹನ್ನೊಂದು ಸಲ ಮಾಡಬಹುದು.
5. ಬಾಹ್ಯ ಪ್ರಾಣಾಯಾಮ : ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ದೀರ್ಘಶ್ವಾಸವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಒಮ್ಮೆಲೇ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡಬೇಕು. ಹೊಟ್ಟೆಯನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಒಳಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಅದೇ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದು ಪುನಃ ಮೆಲ್ಲನೆ ಶ್ವಾಸವನ್ನು ಒಳಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಎರಡು ಅಥವಾ ಮೂರು ಸಲ ಮಾಡಬಹುದು.
(ಅಗ್ನಿಸಾರ) ಶ್ವಾಸವನ್ನು ಒಮ್ಮೆಲೆ ಹೊರಗೆಬಿಟ್ಟು ಹೊಟ್ಟೆಯನ್ನು ಒಳಗೆ ಹೊರಗೆ ಮಾಡಬೇಕು.
6. ಸೂರ್ಯ ನಮಸ್ಕಾರ: ಸೂರ್ಯನಿಗೆ ಮುಖಮಾಡಿ ಸೂರ್ಯ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಶರೀರದ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಗಗಳಿಗೂ ವ್ಯಾಯಾಮ ಸಿಗುತ್ತದೆ.
7. ನಡಿಗ : ದಿನಕ್ಕೆ ಅರ್ಧಗಂಟೆಯಿಂದ ಒಂದು ಗಂಟೆಯಷ್ಟು ಕಾಲ ನಡೆದರೆ ಸಿಹಿಮೂತ್ರ ಮತ್ತು ಕೊಬ್ಬು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಾಣಾಯಾಮ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಮಧುಮೇಹ, ವಾಯು, ಆಮ್ಲಪಿತ್ತ, ಉದರ ರೋಗಗಳು, ಮಲಬದ್ಧತೆ, ಸೊಂಟ ನೋವು, ವಾತ, ತಲೆನೋವು, ಶ್ವಾಸರೋಗ, ಹೃದಯರೋಗ, ರಕ್ತದೊತ್ತಡ ಮೊದಲಾದ ಹಲವು ರೋಗಗಳು ಗುಣಮುಖ ಹೊಂದುವುವು.

ಗೀತಾ ಸಾರ

ಆದದ್ದೆಲ್ಲಾ ಒಳ್ಳೆಯದಕ್ಕೇ ಆಗಿದೆ
ಆಗುತ್ತಿರುವುದೆಲ್ಲ ಒಳ್ಳೆಯದೇ ಆಗುತ್ತಿದೆ
ಆಗಲಿರುವುದು, ಅದು ಒಳ್ಳೆಯದೇ ಆಗಲಿದೆ
ರೋದಿಸಲು ನೀನೇನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿರುವೆ?
ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಲು ನೀನು ತಂದಿರುವುದಾದರೂ ಏನು?
ನಾಶವಾಗಲು ನೀನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿರುವುದಾದರೂ ಏನು?
ನೀನೇನು ಪಡೆದಿದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ಇಲ್ಲಿಂದಲೇ ಪಡೆದಿರುವೆ
ಏನನ್ನು ನೀಡಿದ್ದರೂ ಅದನ್ನೂ ಇಲ್ಲಿಗೇ ನೀಡಿರುವೆ
ನಿನ್ನೆ ಬೇರಾರದ್ದೋ ಆಗಿದ್ದದ್ದು ಇಂದು ನಿನ್ನದಾಗಿದೆ
ಮತ್ತು ನಾಳೆ ಇನ್ನಾರದ್ದೋ ಆಗಲಿದೆ.

ಪರಿವರ್ತನೆ ಜಗದ ನಿಯಮ

With Best Compliments

From :

*Well
Wisher*

With Best Compliments From :

Specialists in all varieties of

SILK SAREES

KULYADIKARS'

**INC. NUTAN
SILKS**

**K.S. RAO ROAD,
MANGALORE - 575 001.**

PH.: 2440272

With Best Compliments From :

K. VITTAL BHAT

**1ST FLOOR, VIVEK COMPLEX,
GOLLARKERI STREET,
MAIDAN CROSS ROAD,
MANGALROE - 575 001.**

With Best Compliments From :

M/s. SRI DHANALAXMI TRADING CO.

**MERCHANTS & COMMISSION AGENTS
BUNDER, MANGALORE - 1.**

Phone : 4260841

Mobile : 98454 84841

M/s. SRI DHANALAXMI TRADERS

Merchants & Commission Agents

**PORT ROAD, BUNDER,
MANGALORE.**

Phone : 2447841 / 4250841 / 4270841

Mobile : 98454 84841

With Best Compliments From :

V.M.N. Kamath & Bros.

V. Srinivas Kamath

Managing Partner

**PREMIER ALUMINIUM INDUSTRIES
&
UNITED ALUMINIUM INDUSTRIES**

L-19, Industrial Estate
Yeyyadi, Mangalore - 575 008.

Phone : (O) 2211091

Residence Address :

SRINIVAS

799/1, Matadakani Raod,
Bolor - Mangalore - 575 006.

Phone : 2456679

With Best Compliments From :

FOR WEDDING SAREES

Estd : 1948

☎ : STD - 0824-257129
2257829

CENTRAL

CLOTH STORES

WHOLESALE & RETAIL CLOTH MERCHANTS

Bus Stand, GURUPUR - 574 145.

ಮದುವೆ ಸೀರೆಗಳಿಗೆ ಹೆಸರಾಂತ ಮಳಿಗೆ

ಸೆಂಟ್ರಲ್

ಕ್ಲಾತ್ ಸ್ಟೋರ್ಸ್

ರಖಿ ಮತ್ತು ಚಿಲ್ಲರೆ ಜವಳಿ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು

ಬಸ್ ಸ್ಟೇಂಡ್, ಗುರುಪುರ - 574 145.

With Best Compliments From :

SRI MAHAMAYA TRADERS

: DEALERS IN :

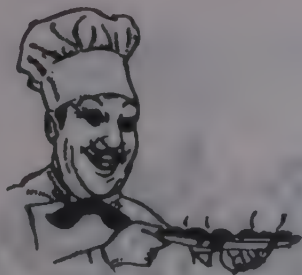
PVC, G.I. PIPES & FITTINGS AND WATER TANK

**No. 10-10-409, C V M Building,
Azizuddin Road, Bunder,
MANGALORE - 575 001.**

Phone : 0824 - 2427082 Mob. : 93437 93277

With Best Compliments From :

PAI CATERERS

Food for all occasions

Shree Sathyadevatha Kripa,

Dongerkeri,

MANGALORE - 575 002.

Phone : 0824-2493291

0824-2491698

Mobile : 9900449595

Prop. : **Vaman Pai**

With Best Compliments From :

SRI VINAYAKA WATER SUPPLY

PHONE : 2457637

MOBILE : 934357637

With Best Compliments From :

M. Sudhaker Kamath

VENKAT OILS
MARKET ROAD,
MANGALORE - 575 001.

With Best Compliments From :

POOJA
AGENCIES
LUMINOUS
Enjoy Technology

No. 7, Kadri Commercial Complex,
Kadri, MANGALORE - 575 002.
Ph. : 0824 - 2225799, 4255799

With Best Compliments From :

NOKIA

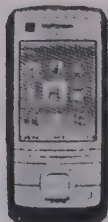
Connecting People

**Nokia Connects you to Entertainment,
Offering new & unique entertainment
features all within a Phone.**

- All range of Nokia models at attractive price.
- Also available genuine Nokia accessories and components.

**NOKIA
6151**

**NOKIA
6280**

**NOKIA
6233**

CHECK THE NEW MODELS 3350, 5210, E50, 6233, 615

For Details Contact :

CLASSIC ELECTRONICS

**4, Ground Floor, "Golden Arcade", M.G. Road,
Mangalore - 575 003. Ph.: 496225.**

Telefax : 1-824-492655

E-mail : classicnokia@hotmail.com

————— Also Dealers for —————

HUTch

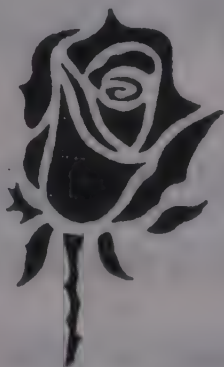
Airtel

SPICE

With Best Compliments From :

Sri Basti Ramesh Shenoy

**GURUKRIPA
TRADERS**

GOLIKATTA BAZAR, BUNDER,

MANGALORE - 575 001.

PHONE : 2423974, 4273974

With Best Compliments From :

Grams : 'BESTOIL'

KAMATH TRADING CO.,

MERCHANTS & COMMISSION AGENTS

**Dealers in Edible Oils
& Vanaspathi**

**CHAMBER ROAD,
MANGALORE - 575 001.**

Phone : (O) 2420717, 2420035

(R) 2211026, 211238

Lunch Interval : 1.30 to 3.00 p.m.

With Best Compliments From :

VINAYAKA

ENGINEERING WORKS

**Manufacturers of IBR BOILERS & specialists in
CASHEW PROCESSING EQUIPMENTS**

**APPROVED MAJOR BOILER REPAIRERS
IN KARNATAKA & KERALA STATE,
FABRICATORS, ERECTORS, CONTRACTORS**

**# 254, 8th A Road, Industrial Area, Baikampady,
NEW MANGALORE - 575 011.**

Tele / Fax : +91-824-2407939, 2407826 Cell : 9845245577

E-mail : veworks@sancharnet.in

Visit : www.vinayakaengineering.com

With Best Compliments From :

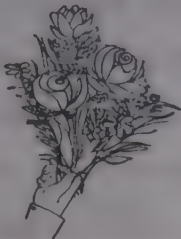
POORNIMA FABRICS

**GOPAL TOWERS,
NEAR BUS STAND
KARKAL - 574 104.**

PHONE : Shop : 731275, 732075

RES. : 730296

With Best Compliments From :

CONTACT

**V. T. ROAD, TANK COLONY,
MANGALORE - 575 003.**

Phone : 2492346

DEALERS :

**R.B. Oil, Lubricant Oils,
Cotton & Banion Waste, Grease,
Chalk Powder, Polishing Clothes,
Acid Mixed Distiled Water ect.,**

With Best Compliments From :

ಒಬ್ಬನ ಮೇಲೆ ದೇವರ ದಯೆಯಾಯಿತೆಂದರೆ ಅವನನ್ನು
ಪೋಲಿಸಲು ಯಾರಿಂದಲೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆಯೇ ಅವನ ಮೇಲೆ
ದೇವರ ದಯೆಯು ಆಗದೆ ಹೋದರೆ ಅವನನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು
ಯಾರಿಂದಲೂ ಆಗದು.

ಶ್ರೀ ಸುಧೀಂದ್ರ, ವಾಣಿ

Baliga Stores

Super Market

Kavoor Cross Road,
Bejai, MANGALORE - 575 004.

Phone : 211696

With best compliments from

Prem

Videographer

Cell : 99801 89685

Ramanand Pai N.

Photographer

Cell : 98450 93969

MONARK

DIGITAL STUDIO & VIDEO

1st Floor, Venkat-Padma, Dongerkery, Mangalore - 3

Phone : +91 - 824 - 2497769

Email : monarkmng@rediffmail.com

Photography & Video for all occasions.
Specialist in: Studio photographs (by appointments only)

With Best Compliments From :

**M/S. BASTI KESHAVA
SHANTHAPPA SHANBHOGUE**
MERCHANTS

BUNDER, MANGALORE - 575 001.

PHONE : 420612, 420932

GRAMS : "BASTHIKAR"

**UNITED COMMERCIAL TRADERS
SRI RAMNATH KRIPA INDUSTRIES**

PADIL

PHONE : 275031

ಉತ್ತಿಷ್ಠಿತ ಜಾಗೃತ ಪ್ರಾಪ್ತವರಾನ್ ನಿಬೋಧಿತ
ಎಳಿ ಎದ್ದೆಳಿ ಗುರಿ ಮುಟ್ಟುವ ತನಕ ವಿಶ್ರಮಿಸದಿರಿ

ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದ

With Best Compliments From :

SHRI MAHALASA AGENCIES

SHOP NO. 3, SAHYOG COMPLEX,
ALAKE, MANGALORE - 575 003.

Phone : 2493504 (O) 2214346 (R)

Fax : 493484

**Dealers in : Diagnostics
Stockists : Borosil Glasswares**

With Best Compliments From :

B. Dinesh Shenoy & Bros.

VEGETABLE MERCHANTS

NEAR MANNAGOPURA

KARKALA.

With Best Compliments From :

Ganesh Baliga B.

VAISHNAV
ASSOCIATES

**#7, Sri Raghavendra Kripa Complex,
Flower Market Road, Car Street,
MANGALORE-575 001.**

☎ : 0824-4282677

Mobile : 98451 61777

E-mail:vaishnavganesh@yahoo.co.in

With Best Compliments From :

KALA BHAIRAV

FURNITURES AND ELECTRONICS

Mangalore Road,
Suvarena Complex,
KARKAL

Phone : 230097

With Best Compliments From :

G. SURESH PAI

ARUNA FLOWER STALL

FLOWER MARKET, CAR STREET,
MANGALORE - 575 001.

Phone : 2427823, (R) 2493323
Mobile : 94481 27823

Contact for All Types of Garlands,
Bouquets and Flower Decoration

Grams : 'FLOWER KING'

With Best Compliments From :

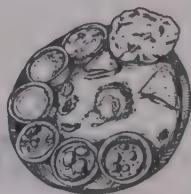

KAMATH

CATERERS

Near Gokarn Mutt, Car Street,
MANGALORE - 575 001.
KARNATAKA.

Ph : 0824 - 2421653, 2410653

M. Sudhakar Kamath
Mobile : 98452 58653

M. Sriivas Kamath
Mobile : 94484 70653

With Best Compliments From :

PRATHIKSHA

CONSTRUCTION & REAL ESTATE

**BHARATI NAGAR, BEJAI,
MANGALORE**

**Selling & Buying of Commercial Building & Sites,
Residencial Sites, Independent Houses, Flats.**

_____ Res.: _____

"PRATHIKSHA"

**IInd Floor, Suverna Complex,
Mangalore Road, KARKALA - 574 104.**

PLEASE CONTACT

Phone : 2216767

Mobile : 9986046757 / 9448696757

P. Prashanth Prabhu
Proprietor

With Best Compliments From :

“ಸಮೃದ್ಧಿ”

**ಗೌಡಪಾರಸ್ವತ ಸಮಾಜದ ವೈವಾಹಿಕ ಮಾಹಿತ ಕೇಂದ್ರ
ಮತ್ತು
ವೈವಾಹಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿ**

ಶ್ರೀ ವೆಂಕಟರಮಣ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಹತ್ತಿರ, ಶ್ರೀ ಮಹಮಾಯಾ ದೇವಸ್ಥಾನ ರಸ್ತೆ
ರಥಬೀದಿ, ಮಂಗಳೂರು - ೫೭೫ ೦೦೧
ದೂರವಾಣಿ : 0824 - 4269548

**GSB ವಿವಾಹಯೋಗ್ಯರಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗುವಂತೆ ಗಣಕೀಕೃತ
ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಲಾಗುವುದು. ಗೌಡಪಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ
ವಿವಾಹಯೋಗ್ಯ ಯುವಕ ಯುವತಿಯರ ಹೆತ್ತವರು
ವಿವರಗಳೊಂದಿಗೆ ನೋಂದಾಯಿಸಿರಿ.**

- ❖ ನೀವು ನೋಂದಾಯಿಸಿದವರಿಗೆ ವಿವಾಹವಾದ ಕೂಡಲೇ ಸಮೃದ್ಧಿಗೆ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಿರಿ.
- ❖ ಯುವಕರ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಯುವತಿಯರ ಹೆತ್ತವರಿಗೆ ಪತ್ರ ಮುಖೇನ ತಿಳಿಸಲಾಗುವುದು.
- ❖ ಯುವತಿಯರ ಹೆತ್ತವರಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕಿಸಲು ವಿಳಾಸ ಮತ್ತಿತರ ವಿವರಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗುವುದು.

With Best Compliments From :

Rangoli Digitals

LARGE FORMAT DIGITAL PRINTING UNIT

D. No. 4-2-2-251/1,
Bejai Church Cross Road,
MANGALORE - 4.

Ph : 0824-2225595

Cell : 98451 44855 / 98457 44855 / 99450 44855

Largest Manufacturers of
Screen Printed Cloth Banners

By Late Rama Bai alias Ammana

This book is useful to all who should follow the customs and procedures for Hindus.

It also contains home medicines. We thank al those who have contributed in bringing out this book.

BASTI KOGGANNA SHENOY

"Samskritham", F2, Vatapuresh,

Bharathi Nagar, Bejai,

MANGALORE - 575 004

Phone : 2216767